

**B Humanistiek, M Humanistiek, M Zorgethiek
en Beleid en M Burgerschap en Kwaliteit van
Samenleven
Universiteit voor Humanistiek**

Beoordelingsrapport

27 oktober 2025

Inhoud

1.	Samenvatting	3
2.	Inleiding	14
	Procedure	14
	Instelling	16
	Opleidingen	16
	Ontwikkelingen sinds de vorige accreditatie	17
3.	Opleidingsbeoordeling	19
	Standaard 1: Beoogde leerresultaten	19
	Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	25
	Standaard 3: Toetsing	43
	Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	49
	Standaard 5: Voorzieningen	53
	Standaard 6: Kwaliteitszorg	56
	Eindoordeel	60
4.	Bijlagen	67
	Bijlage 1: Administratieve gegevens	67
	Bijlage 2: Beoogde leerresultaten	70
	Bijlage 3: Curriculumoverzicht	73
	Bijlage 4: Programma locatiebezoek	77
	Bijlage 5: Documenten	79

1. SAMENVATTING

Dit rapport beschrijft de opleidingsbeoordeling van de bachelor Humanistiek, master Humanistiek, master Zorgethiek en Beleid en master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven, aangeboden door de Universiteit voor Humanistiek (UvH).

Bacheloropleiding Humanistiek

Standaard 1 – Beoogde leerresultaten

De bacheloropleiding Humanistiek biedt een breed interdisciplinair profiel waarin studenten leren om actuele zingevings- en humaniseringsvraagstukken te onderzoeken en te duiden vanuit zowel geestes- als sociale wetenschappen, geïnspireerd door humanistisch gedachtegoed. Het panel waardeert de duidelijke balans tussen academische vorming en persoonlijke ontwikkeling: studenten ontwikkelen zich niet alleen inhoudelijk, maar ook in reflectieve en communicatieve vaardigheden die hen voorbereiden op uiteenlopende maatschappelijke rollen. De beoogde leerresultaten sluiten adequaat aan bij het bachelorniveau en passen goed binnen het instellingsprofiel. Afgestudeerden onderscheiden zich door hun brede academische basis, kennis op levensbeschouwelijk gebied, onderzoeksvaardigheden en beroepsgerichte competenties. Daarmee zijn zij goed en breed toegerust voor vervolgstudies binnen en buiten de universiteit, maar ook voor functies in uiteenlopende sectoren als de overheid, zorg en het onderwijs. De afstemming met het werkveld vindt plaats via samenwerkingen met andere universiteiten, maatschappelijke organisaties en docenten met relevante praktijkervaring. Het panel is positief over deze verbinding, maar ziet meerwaarde in een werkveldadviesraad om structurele afstemming met het beroepenveld verder te versterken.

Standaard 2 – Onderwijsleeromgeving

Het curriculum van de bachelor Humanistiek (180 EC) is opgebouwd rond vier leerlijnen: zingeving, humanisering, onderzoek en Academische Arbeidsmarktgerichte Vaardigheden (AAV). Deze structuur waarborgt een evenwichtige ontwikkeling van studenten, waarin persoonlijke vorming en academische vaardigheden in samenhang tot ontwikkeling komen. Studenten waarderen in het bijzonder de unieke AAV-lijn en de sterke verbinding tussen theorie en praktijk, die zichtbaar wordt in werkbezoeken, gastcolleges en praktijkgerichte onderzoeksopdrachten. De geplande uitbreiding van keuzevakken met een minor biedt mogelijkheden om via een stagemogelijkheid studenten concrete praktijkervaring en nadere oriëntatie op de arbeidsmarkt te bieden. Het panel ziet daarnaast kansen om dekolonisering en niet-westerse perspectieven sterker te integreren in het curriculum.

De onderwijsleeromgeving wordt gekenmerkt door activerende werkvormen en een inclusieve, kleinschalige setting waarin studenten veel persoonlijke aandacht ervaren. Blended onderwijs vraagt nog om een zorgvuldige implementatie. Het panel waardeert de toegankelijkheid en laagdrempeligheid van docenten en ondersteuners, die bijdragen aan een stimulerend leerklimaat. Het docententeam is

inhoudelijk en didactisch kundig, maar uitbreiding van diversiteit is wenselijk. De werkdruk onder docenten wordt als hoog ervaren, maar het management neemt actief maatregelen om dit zoveel mogelijk te verlichten.

Standaard 3 – Toetsing

De bacheloropleiding Humanistiek beschikt over een adequaat systeem van toetsing dat is ingebed in het UvH-brede toetsbeleid en de principes van constructive alignment. De opleiding maakt gebruik van uiteenlopende toetsvormen, waaronder tentamens, werkstukken en portfolio's, die goed aansluiten bij de leerdoelen en doelstellingen van de opleiding. Studenten ervaren de feedback als inhoudelijk en toereikend, al achten studenten bij de AAV-lijn een mondelinge toetsvorm passender en ziet het panel bredere kansen om mondelinge vaardigheden summatief te waarderen. De kwaliteitsborging is zorgvuldig ingericht met kwaliteitseisen (validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en organiseerbaarheid), peerfeedback, het vierogenprincipe en toetsdossiers. De examencommissie houdt via audits en steekproeven toezicht; de opvolging van geconstateerde verbeterpunten kan consistenten en het panel beveelt de examencommissie aan om structurele opvolging hieraan te geven. Voor de bachelorscriptie geldt een duidelijke beoordelingsprocedure met onafhankelijke beoordeling door twee docenten, inzet van een derde beoordelaar bij verschil van inzicht en kalibratiesessies om de onderlinge afstemming te borgen. Ook rond generatieve AI zijn duidelijke richtlijnen en bewustzijn aanwezig, waarmee risico's op fraude worden beperkt.

Standaard 4 – Gerealiseerde leerresultaten

Het panel heeft een representatieve selectie van bachelorthesissen beoordeeld, waarin de beoogde leerresultaten op eindniveau samenkomen. De eindwerken tonen dat studenten zelfstandig en kritisch onderzoek verrichten, met een stevige academische basis en maatschappelijke relevantie. Het panel concludeert dat het vereiste bachelorniveau wordt gerealiseerd. Afgestudeerden stromen veelal door naar masteropleidingen, zowel binnen de UvH als naar andere universiteiten, waaronder Onderwijskunde, Gender Studies en Bestuurs- en organisatiewetenschap. Deze brede uitstroom weerspiegelt de veelzijdigheid van de opleiding. Tegelijkertijd constateert het panel dat de doorstroom naar de eigen masteropleidingen beperkt is en onderschrijft het het voornemen van het management om de aansluiting met de drie UvH-masters te versterken en deze nadrukkelijker onder de aandacht van studenten te brengen.

Standaard 5 – Voorzieningen

Het panel oordeelt dat de voorzieningen van de UvH toereikend zijn voor de realisatie van de programma's. Het gebouw draagt aantoonbaar bij aan sfeer en gemeenschapsgevoel en biedt voldoende onderwijsruimten, studieplekken en sociale voorzieningen. Studenten binnen de UvH waarderen de studentenhuiskamer en de inclusieve faciliteiten. Tegelijkertijd erkent het panel dat het historische pand beperkingen kent in onderhoud, klimaatbeheersing en toegankelijkheid. De digitale leeromgeving

ItsLearning ondersteunt het onderwijs goed, al blijft toegang tot wetenschappelijke literatuur een aandachtspunt waarvoor de universiteit actief oplossingen zoekt. Het panel ziet daarnaast verbeterkansen in sociale voorzieningen en adviseert de aanwezigheid en rol van de externe vertrouwenspersoon nadrukkelijker onder de aandacht te brengen. Ook acht het structurele aandacht voor neurodivergente studenten noodzakelijk, met passende alternatieve toetsvormen en scholing van docenten.

Standaard 6 – Kwaliteitszorg

Het panel oordeelt dat de UvH beschikt over een gedegen kwaliteitszorgbeleid dat goed aansluit bij de onderwijsvisie en breed gedragen wordt. Er is sprake van een duidelijke verbetercyclus en kritische zelfreflectie, waarbij opleidingscommissie, examencommissie en universiteitsraad actief betrokken zijn. Studenten en docenten voelen zich gehoord via vakevaluaties, tussentijdse feedbackmomenten en laagdrempelig contact met docenten en opleidingsdirecteuren. De kleinschaligheid en informaliteit dragen aantoonbaar bij aan een open kwaliteitscultuur, terwijl bijeenkomsten en de inzet van een onderwijskundige de professionalisering van docenten versterken. De opleidingscommissie vervult een belangrijke rol en werkt aan verdere formalisering om haar positie binnen de universiteit te versterken en de continuïteit van haar werkzaamheden te borgen. Het panel adviseert daarbij opleidingsspecifieke zaken nauw te blijven monitoren en te zorgen voor een representatieve vertegenwoordiging van studenten en docenten.

Masteropleiding Humanistiek

Standaard 1 – Beoogde leerresultaten

De masteropleiding Humanistiek beschikt sinds herprofilering over een uniek profiel en leidt studenten op binnen het brede vak- en taakgebied van geestelijke verzorging in maatschappelijke context – dat zich richt op begeleiding, advisering en beleidsvorming, training en onderzoek. Hiertoe combineert de opleiding academische vorming, persoonsvorming en beroepsvorming. Afgestudeerden beschikken over inzicht in de verwevenheid van individuele zingevingsvraagstukken met de inrichting van organisaties en de samenleving en kunnen – naast dat zij bevoegd zijn om als humanistisch geestelijk verzorger te werken – op al deze niveaus samenwerken aan zingeving en humanisering. De beoogde leerresultaten zijn passend bij het masterniveau en sluiten goed aan bij de beroepspraktijk. De masteropleiding is stevig ingebed in het werkveld via een werkveldadviesraad, nauwe samenwerking met het Humanistisch Verbond, de SKGV en de landelijke Kenniswerkplaats Zingeving. Het panel waardeert de betrokkenheid van alumni en de praktijkervaring van docenten en ziet dat de opleiding hiermee goed inspeelt op actuele ontwikkelingen in het vakgebied.

Standaard 2 – Onderwijsleeromgeving

Het curriculum van de master Humanistiek (180 EC) kent een doordachte opbouw waarin theorie, praktijk en onderzoek nauw met elkaar verbonden zijn. In het eerste jaar ligt de nadruk op vakken over

geestelijke verzorging in maatschappelijke context en het humanistisch gedachtegoed. In het tweede jaar staat de stage (22,5 EC) centraal, waarin studenten praktijkervaring opdoen en deze koppelen aan reflectie en professionele ontwikkeling. Het derde jaar biedt ruimte voor verdiepingsvakken via vijf verdiepingsthema's en sluit af met de masterthesis. Studenten waarderen de inhoudelijke kwaliteit van de vakken en de onderzoekscomponent, maar geven aan dat meer gemeenschapsvorming gewenst is. Het panel ziet een volwaardig en samenhangend programma dat studenten adequaat voorbereidt op het beroep van geestelijk verzorger.

De onderwijsleeromgeving wordt als stevig en passend beoordeeld, maar het panel ziet ruimte voor verbetering. Zo vraagt de communicatie over de stage om meer eenduidige terminologie na herprofilering, en is versterking van de begeleiding bij onderzoeksvorstellen wenselijk. Breder ziet het panel kansen om dekolonisering en niet-westerse perspectieven sterker te integreren in het curriculum. Ook blended onderwijs vraagt om een zorgvuldige implementatie, met behoud van gemeenschapsgevoel. Studenten en docenten waarderen de kleinschaligheid en de betrokkenheid van het docententeam, dat als inspirerend en deskundig wordt ervaren. Uitbreiding van diversiteit is echter gewenst. Het management onderneemt actief stappen om de werkdruk onder docenten te verlichten.

Standaard 3 – Toetsing

De masteropleiding Humanistiek beschikt over een adequaat systeem van toetsing dat is ingebed in het UvH-brede toetsbeleid en de principes van constructive alignment. De opleiding maakt gebruik van uiteenlopende toetsvormen, waaronder schriftelijke tentamens, werkstukken, presentaties en tussentijdse opdrachten, die goed aansluiten bij de leerdoelen. Studenten ervaren de feedback als inhoudelijk en toereikend. Het panel ziet kansen om mondelinge vaardigheden vaker summatief te waarderen. De kwaliteitsborging is zorgvuldig ingericht met peerfeedback, het vierogenprincipe en toetsdossiers; de examencommissie houdt toezicht via audits en steekproeven, maar de opvolging van geconstateerde verbeterpunten kan consistentier en vraagt om structurele borging. Voor de masterscriptie geldt een duidelijke beoordelingsprocedure met twee onafhankelijke beoordelaars, inzet van een derde beoordelaar bij verschil van inzicht en kalibratiesessies om de afstemming te waarborgen. Het panel constateert echter dat de eigen thesisrichtlijnen – zoals omvang en dataverzameling – niet altijd consequent worden nageleefd en beveelt de opleiding en examencommissie aan hier scherper op toe te zien. Naar aanleiding van een stagecasus beveelt het panel aan bij de overweging tot discretionaire bevoegdheden altijd intercollegiaal overleg te laten plaatsvinden en dit met advies van de examencommissie te doen. Rond generatieve AI zijn duidelijke richtlijnen en bewustzijn aanwezig.

Standaard 4 – Gerealiseerde leerresultaten

Het panel heeft een representatieve selectie van theses en stageproducten beoordeeld, waarin de beoogde leerresultaten op eindniveau samenkomen. De eindwerken tonen dat studenten zelfstandig onderzoek verrichten en praktijkervaring opdoen, met een stevige academische basis en duidelijke

reflectie op de rol van humanisme en geestelijke verzorging. Het panel concludeert dat het vereiste masterniveau wordt gerealiseerd. Alumni vinden snel werk, vaak als geestelijk verzorger of docent, en worden door het werkveld gewaardeerd als allround professionals die inzetbaar zijn op meerdere niveaus binnen organisaties. Zij voelen zich goed voorbereid op hun loopbaan en geven aan dat de opleiding hen meer heeft gebracht dan alleen competenties voor individuele begeleiding. Het panel is positief over de brede inzetbaarheid en de sterke verbinding tussen academische vorming en beroepspraktijk.

Standaard 5 – Voorzieningen

Het panel oordeelt dat de voorzieningen van de UvH toereikend zijn voor de realisatie van de programma's. Het gebouw draagt aantoonbaar bij aan sfeer en gemeenschapsgevoel en biedt voldoende onderwijsruimten, studieplekken en sociale voorzieningen. Studenten binnen de UvH waarderen de studentenhuiskamer en de inclusieve faciliteiten. Tegelijkertijd erkent het panel dat het historische pand beperkingen kent in onderhoud, klimaatbeheersing en toegankelijkheid. De digitale leeromgeving ItsLearning ondersteunt het onderwijs goed, al blijft toegang tot wetenschappelijke literatuur een aandachtspunt waarvoor de universiteit actief oplossingen zoekt. Het panel ziet daarnaast verbeterkansen in sociale voorzieningen en adviseert de aanwezigheid en rol van de externe vertrouwenspersoon nadrukkelijker onder de aandacht te brengen. Ook acht het structurele aandacht voor neurodivergente studenten noodzakelijk, met passende alternatieve toetsvormen en scholing van docenten.

Standaard 6 – Kwaliteitszorg

Het panel oordeelt dat de UvH beschikt over een gedegen kwaliteitszorgbeleid dat goed aansluit bij de onderwijsvisie en breed gedragen wordt. Er is sprake van een duidelijke verbetercyclus en kritische zelfreflectie, waarbij opleidingscommissie, examencommissie en universiteitsraad actief betrokken zijn. Studenten en docenten voelen zich gehoord via vakevaluaties, tussentijdse feedbackmomenten en laagdrempelig contact met docenten en opleidingsdirecteuren. De kleinschaligheid en informaliteit dragen aantoonbaar bij aan een open kwaliteitscultuur, terwijl bijeenkomsten en de inzet van een onderwijskundige de professionalisering van docenten versterken. De opleidingscommissie vervult een belangrijke rol en werkt aan verdere formalisering om haar positie binnen de universiteit te versterken en de continuïteit van haar werkzaamheden te borgen. Het panel adviseert daarbij opleidingsspecifieke zaken nauw te blijven monitoren en te zorgen voor een representatieve vertegenwoordiging van studenten en docenten.

Masteropleiding Zorgethiek en Beleid

Standaard 1 – Beoogde leerresultaten

De masteropleiding Zorgethiek en Beleid richt zich als enige masteropleiding wereldwijd op het gebied van zorgethiek. Studenten worden voorbereid om via onderzoek en beargumenteerde visieontwikkeling

actief bij te dragen aan de verbetering van zorgpraktijken. In de opleiding staan een wederzijdse kritische betrokkenheid en conceptueel en empirisch onderzoek daarbij centraal. Afgestudeerden onderscheiden zich door hun vermogen om op academisch niveau om te gaan met ethische en filosofische vragen in zorg- en welzijnspraktijken en zelfstandig praktijkgericht onderzoek uit te voeren, toe te passen en over te brengen. Het panel is te spreken over de trotsheid die studenten uitstralen om zich 'zorgethicus' te noemen. Zij kunnen hun weg vinden in uiteenlopende functies met emanciperende meerwaarde. De masteropleiding onderhoudt intensieve contacten met het internationale *Care Ethics Research Consortium*, organiseert werkveldoverleggen met alumni en professionals uit het werkveld en maakt actief gebruik van platforms als zorgethiek.nu om de verbinding met het beroepenveld en de samenleving verder te versterken. Het panel ziet groeimogelijkheden voor de opleiding gezien het relatief onbekende karakter van zorgethiek en adviseert de opleiding om structurele afstemming met het werkveld verder te borgen via een werkveldadviesraad.

Standaard 2 – Onderwijsleeromgeving

De master Zorgethiek en Beleid biedt studenten een stevige basis in zorgethische theorie en empirisch onderzoek. Het curriculum (60 EC) is opgebouwd rond twee leerlijnen: filosofie, waarin zorgethische concepten, ongelijkheid en rechtvaardigheid centraal staan, en onderzoek, waarin studenten zelfstandig methoden als fenomenologisch en etnografisch onderzoek leren toepassen. De opleiding legt een sterke verbinding met actuele maatschappelijke vraagstukken in zorg en beleid en betreft gastdocenten en praktijkvoorbeelden om de relevantie te vergroten. Studenten ervaren de opleiding als uitdagend en betekenisvol en waarderen de inhoudelijke samenhang en onderzoekscomponent.

Het panel beoordeelt de onderwijsleeromgeving als solide, maar ziet ook verbeterpunten. De sterke focus op zorgcontexten kan verbreed worden naar andere maatschappelijke domeinen om de toepasbaarheid van zorgethiek te vergroten. Omdat veel studenten de opleiding combineren met een baan, ziet het panel kansen voor de ontwikkeling van een officiële deeltijdvariant. Daarnaast spelen bredere thema's als dekolonisering van het curriculum, de explicitering van humanisme en de zorgvuldige inzet van blended onderwijs. De kleinschaligheid van de opleiding draagt bij aan een inclusieve en stimulerende leeromgeving, waarin studenten met ondersteuningsbehoeften goed worden begeleid. Het docententeam is inhoudelijk en didactisch sterk met relevante kwalificaties, maar uitbreiding van diversiteit is wenselijk. Het management neemt actief maatregelen om de werkdruk onder docenten zoveel mogelijk te verlichten.

Standaard 3 – Toetsing

De masteropleiding Zorgethiek en Beleid beschikt over een adequaat systeem van toetsing dat is ingebed in het UvH-brede toetsbeleid en de principes van constructive alignment. De opleiding hanteert diverse toetsvormen, waaronder schriftelijke tentamens, werkstukken, beleidsanalyses en onderzoeksvoorstellen, die goed aansluiten bij de leerdoelen. Studenten ervaren de feedback als

inhoudelijk en bruikbaar en het panel waardeert de nadruk op toepassing en reflectie, maar ziet nadrukkelijk kansen om mondelinge vaardigheden sterker te integreren en summatief te waarderen. De kwaliteitsborging is ingericht met kwaliteitseisen, peerfeedback, het vierogenprincipe en toetsdossiers; de examencommissie houdt toezicht via audits en steekproeven, maar de opvolging van geconstateerde verbeterpunten kan consistenten en vraagt om structurele borging. Voor de masterscriptie geldt een beoordelingsprocedure met twee onafhankelijke beoordelaars, inzet van een derde beoordelaar bij verschil van inzicht en kalibratiesessies om de afstemming te waarborgen. Het panel constateert echter dat de eigen thesisrichtlijnen – zoals omvang en dataverzameling – niet altijd consequent worden nageleefd en beveelt de opleiding en examencommissie aan hier scherper op toe te zien. Ook rond generatieve AI zijn duidelijke richtlijnen en bewustzijn aanwezig.

Standaard 4 – Gerealiseerde leerresultaten

Het panel heeft een representatieve selectie van theses beoordeeld, waarin de beoogde leerresultaten op eindniveau samenkomen. De eindwerken tonen dat studenten actuele en complexe vraagstukken vanuit zorgethisch perspectief analyseren en daarbij academische diepgang combineren met maatschappelijke relevantie. Het panel concludeert dat het vereiste masterniveau wordt gerealiseerd. Alumni zijn werkzaam in uiteenlopende sectoren, zoals beleid, zorg, onderzoek en onderwijs, en vervullen functies als beleidsmedewerker, zorgprofessional, docent of promovendus. Zij ervaren de opleiding als verrijkend en geven aan nieuwe perspectieven te hebben ontwikkeld die in andere opleidingen minder aan bod komen. Het panel waardeert de internationale zichtbaarheid van de opleiding via het platform *Zorgethiek.nu*, maar ziet ook behoefte aan sterkere onderlinge verbinding tussen alumni. Het adviseert daarom een bredere alumnivereniging te ontwikkelen, zodat afgestudeerden elkaar kunnen ontmoeten en hun positie als zorgethicus kunnen versterken.

Standaard 5 – Voorzieningen

Het panel oordeelt dat de voorzieningen van de UvH toereikend zijn voor de realisatie van de programma's. Het gebouw draagt aantoonbaar bij aan sfeer en gemeenschapsgevoel en biedt voldoende onderwijsruimten, studieplekken en sociale voorzieningen. Studenten binnen de UvH waarderen de studentenhuiskamer en de inclusieve faciliteiten. Tegelijkertijd erkent het panel dat het historische pand beperkingen kent in onderhoud, klimaatbeheersing en toegankelijkheid. De digitale leeromgeving *ItsLearning* ondersteunt het onderwijs goed, al blijft toegang tot wetenschappelijke literatuur een aandachtspunt waarvoor de universiteit actief oplossingen zoekt. Het panel ziet daarnaast verbeterkansen in sociale voorzieningen en adviseert de aanwezigheid en rol van de externe vertrouwenspersoon nadrukkelijker onder de aandacht te brengen. Ook acht het structurele aandacht voor neurodivergente studenten noodzakelijk, met passende alternatieve toetsvormen en scholing van docenten.

Standaard 6 – Kwaliteitszorg

Het panel oordeelt dat de UvH beschikt over een gedegen kwaliteitszorgbeleid dat goed aansluit bij de onderwijsvisie en breed gedragen wordt. Er is sprake van een duidelijke verbetercyclus en kritische zelfreflectie, waarbij opleidingscommissie, examencommissie en universiteitsraad actief betrokken zijn. Studenten en docenten voelen zich gehoord via vakevaluaties, tussentijdse feedbackmomenten en laagdrempelig contact met docenten en opleidingsdirecteuren. De kleinschaligheid en informaliteit dragen aantoonbaar bij aan een open kwaliteitscultuur, terwijl bijeenkomsten en de inzet van een onderwijskundige de professionalisering van docenten versterken. De opleidingscommissie vervult een belangrijke rol en werkt aan verdere formalisering om haar positie binnen de universiteit te versterken en de continuïteit van haar werkzaamheden te borgen. Het panel adviseert daarbij opleidingsspecifieke zaken nauw te blijven monitoren en te zorgen voor een representatieve vertegenwoordiging van studenten en docenten.

Masteropleiding Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven

Standaard 1 – Beoogde leerresultaten

De masteropleiding Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven beoogt studenten interdisciplinair op te leiden tot academici die inzicht hebben in het soort normatieve vraagstukken dat professionals tegenkomen en de manieren waarop burgerschap bevorderd kan worden – in het bijzonder scholing en vorming. Het panel waardeert de brede uitstroombmogelijkheden en de sterke verbinding met actuele maatschappelijke vraagstukken. Afgestudeerden verwerven kennis en vaardigheden om kritisch en constructief bij te dragen aan de vorming van rechtvaardige en zorgzame burgers en aan de kwaliteit van beleid en praktijken in de samenleving. De beoogde leerresultaten zijn passend bij het masterniveau en benadrukken inzicht in normatieve vraagstukken vanuit ethiek, humanistiek, sociologie en pedagogiek. Studenten waarderen de brede beroepsmogelijkheden, die reiken van publieke dienstverleners en belangenorganisaties tot onderwijs en overheid. Het panel is positief over de oprichting van een werkveldadviesraad in 2024, die structureel overleg met professionals en alumni borgt en de aansluiting van de opleiding op het beroepenveld verder versterkt.

Standaard 2 – Onderwijsleeromgeving

Het curriculum van de master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven (60 EC) combineert een inhoudelijke lijn, waarin thema's als burgerschap, democratie en kwaliteit van samenleven centraal staan, met een onderzoekslijn waarin studenten onderzoeksvaardigheden ontwikkelen en toepassen en een onderzoeksstage (15 EC) uitvoeren. De opleiding legt een sterke verbinding met de praktijk via stages, gastcolleges en samenwerking met maatschappelijke organisaties. Studenten ervaren de opleiding als relevant en betekenisvol omdat zij actuele maatschappelijke vraagstukken kunnen verbinden met hun eigen professionele context. Het panel waardeert de solide structuur en de duidelijke koppeling tussen theorie en praktijk, die studenten in staat stelt om complexe maatschappelijke vraagstukken te analyseren en te onderzoeken.

Het panel ziet ook verbeterpunten. Zo zouden thema's als burgerlijke ongehoorzaamheid en actuele maatschappelijke ontwikkelingen, zoals populisme en internationale conflicten, sterker in het curriculum verankerd kunnen worden. Het panel constateert daarnaast dat studenten veel moeite ervaren bij de overgang van hun praktijkgerichte stage naar het wetenschappelijke thesisonderzoek en de vertaalslag die zij hierin moeten maken en adviseert om de begeleiding en afstemming verder te versterken. Breder ziet het panel kansen om dekolonisering en niet-westerse perspectieven meer te integreren, de explicitering van humanisme en blended onderwijs zorgvuldig te implementeren met behoud van gemeenschapsgevoel. Het docententeam wordt als kundig en betrokken ervaren, maar uitbreiding van diversiteit is wenselijk. Het management onderneemt actief maatregelen om de werkdruk te verlichten en de kwaliteit van de onderwijsleeromgeving te borgen.

Standaard 3 – Toetsing

De masteropleiding Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven beschikt over een adequaat systeem van toetsing dat is ingebed in het UvH-brede toetsbeleid en de principes van constructive alignment. De opleiding maakt vooral gebruik van werkstukken en portfolio's, waarin studenten beleidsadviezen en reflectieverslagen uitwerken, en voegt vanaf 2025–2026 opnieuw onderwijsontwerpen toe. Deze toetsvormen sluiten goed aan bij de leerdoelen, terwijl het panel kansen ziet om mondelinge vaardigheden vaker summatief te waarderen. De kwaliteitsborging is ingericht met kwaliteitseisen, peerfeedback, het vierogenprincipe en toetsdossiers; de examencommissie houdt toezicht via audits en steekproeven, maar de opvolging van geconstateerde verbeterpunten kan consistentier en vraagt om structurele borging. Voor de masterscriptie geldt een beoordelingsprocedure met twee onafhankelijke beoordelaars, inzet van een derde beoordelaar bij verschil van inzicht en kalibratiesessies om de afstemming te waarborgen. Het panel constateert echter dat de eigen thesrichtlijnen – zoals omvang en dataverzameling – niet altijd consequent worden nageleefd en beveelt de opleiding en examencommissie aan hier scherper op toe te zien. Ook rond generatieve AI zijn duidelijke richtlijnen en bewustzijn aanwezig.

Standaard 4 – Gerealiseerde leerresultaten

Het panel heeft een representatieve selectie van theses en stageproducten beoordeeld, waarin de beoogde leerresultaten op eindniveau samenkomen. De eindwerken tonen dat studenten zelfstandig onderzoek verrichten en praktijkgerichte bijdragen leveren, met een stevige academische basis en duidelijke maatschappelijke relevantie. Het panel concludeert dat het vereiste masterniveau wordt gerealiseerd. Alumni vinden kort na afstuderen werk in functies als beleidsmedewerker, adviseur, trainer of actieonderzoeker, vaak binnen gemeenten of maatschappelijke organisaties. Sommigen stromen door naar onderzoeksfuncties of promotietrajecten en voelen zich daarbij goed voorbereid dankzij de aandacht voor onderzoeksmethoden en kritische reflectie. Het panel is positief over de aansluiting van de opleiding op zowel professionele als academische loopbanen en waardeert de normatieve en

praktijkgerichte oriëntatie die afgestudeerden in staat stelt bij te dragen aan actuele vraagstukken rond burgerschap en samenleven.

Standaard 5 – Voorzieningen

Het panel oordeelt dat de voorzieningen van de UvH toereikend zijn voor de realisatie van de programma's. Het gebouw draagt aantoonbaar bij aan sfeer en gemeenschapsgevoel en biedt voldoende onderwijsruimten, studieplekken en sociale voorzieningen. Studenten binnen de UvH waarderen de studentenhuiskamer en de inclusieve faciliteiten. Tegelijkertijd erkent het panel dat het historische pand beperkingen kent in onderhoud, klimaatbeheersing en toegankelijkheid. De digitale leeromgeving ItsLearning ondersteunt het onderwijs goed, al blijft toegang tot wetenschappelijke literatuur een aandachtspunt waarvoor de universiteit actief oplossingen zoekt. Het panel ziet daarnaast verbeterkansen in sociale voorzieningen en adviseert de aanwezigheid en rol van de externe vertrouwenspersoon nadrukkelijker onder de aandacht te brengen. Ook acht het structurele aandacht voor neurodivergente studenten noodzakelijk, met passende alternatieve toetsvormen en scholing van docenten.

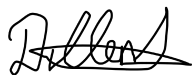
Standaard 6 – Kwaliteitszorg

Het panel oordeelt dat de UvH beschikt over een gedegen kwaliteitszorgbeleid dat goed aansluit bij de onderwijsvisie en breed gedragen wordt. Er is sprake van een duidelijke verbetercyclus en kritische zelfreflectie, waarbij opleidingscommissie, examencommissie en universiteitsraad actief betrokken zijn. Studenten en docenten voelen zich gehoord via vakevaluaties, tussentijdse feedbackmomenten en laagdrempelig contact met docenten en opleidingsdirecteuren. De kleinschaligheid en informaliteit dragen aantoonbaar bij aan een open kwaliteitscultuur, terwijl bijeenkomsten en de inzet van een onderwijskundige de professionalisering van docenten versterken. De opleidingscommissie vervult een belangrijke rol en werkt aan verdere formalisering om haar positie binnen de universiteit te versterken en de continuïteit van haar werkzaamheden te borgen. Het panel adviseert daarbij opleidingsspecifieke zaken nauw te blijven monitoren en te zorgen voor een representatieve vertegenwoordiging van studenten en docenten.

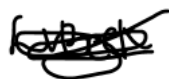
Alle opleidingen voldoen aan alle zes de standaarden. Dit overwegende komt het panel tot het advies 'positief' aan de NVAO voor de accreditatie van de bachelor Humanistiek, master Humanistiek, master Zorgethiek en Beleid en master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven aan de Universiteit voor Humanistiek.

De voorzitter en de secretaris van het panel verklaren hierbij dat alle leden van het panel dit rapport hebben bestudeerd en dat zij instemmen met de in het rapport vastgelegde oordelen. Zij bevestigen dat de beoordeling is uitgevoerd in overeenstemming met de eisen met betrekking tot onafhankelijkheid.

27 oktober 2025

Prof. dr. Annemie Dillen
(voorzitter)

Laura van Beek MSc
(secretaris)

2. INLEIDING

Procedure

De Universiteit voor Humanistiek heeft Odion Onderzoek aangesteld om de kwaliteitsbeoordeling van het WO-cluster Humanistiek te begeleiden van de bacheloropleiding Humanistiek, evenals de masteropleidingen Humanistiek, Zorgethiek en Beleid en Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven.

De beoordeling is uitgevoerd volgens de procedures en standaarden van het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' van de NVAO (Staatscourant 2024, nr. 6405). De opleidingen binnen het cluster Humanistiek zijn bestaande opleidingen. Omdat de Universiteit voor Humanistiek niet beschikt over een erkenning instellingstoets kwaliteitszorg, is het uitgebreide NVAO-beoordelingskader met zes standaarden gehanteerd.

In overleg met de instelling heeft Odion Onderzoek een panel van peers (visitatiepanel) samengesteld dat de beoordeling van de bovengenoemde vier opleidingen aan de Universiteit voor Humanistiek heeft uitgevoerd:

- Prof. dr. Annemie Dillen (voorzitter), gewoon hoogleraar pastoraaltheologie en empirische theologie en vice-decaan onderwijs, KU Leuven;
- Prof. dr. Jeannette Pols (panellid), hoogleraar antropologie van de alledaagse ethiek, Universiteit van Amsterdam;
- Dr. Pieter Meurs (panellid), universitair docent filosofie en moraalwetenschappen, Vrije Universiteit Brussel;
- Michiel van Agt MA (panellid), humanistisch geestelijk verzorger, Franciscus Gasthuis en Laurens;
- Eline Pothoven BSc (student-lid), masterstudent Onderwijswetenschappen en Ethics of Education, Universiteit van Amsterdam en Rijksuniversiteit Groningen.

Het panel werd ondersteund door Laura van Beek MSc, in de rol van procescoördinator en secretaris, en dr. Floor Meijer als tweede secretaris. Beiden zijn gecertificeerd secretaris volgens het NVAO-register. De NVAO heeft het verantwoordingsformulier voor de panelsamenstelling beoordeeld en geconstateerd dat het panel voldoet aan de vereiste deskundigheden. Daarnaast hebben de panelleden, de instelling en de secretaris schriftelijk verklaard dat het panel en de secretaris hun taken onafhankelijk zullen uitvoeren. Op 17 april 2025 heeft de NVAO ingestemd met de voorgedragen panelsamenstelling.

Voorafgaand aan het beoordelingsproces heeft de voorzitter een training gevolgd over het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' (2024) van de NVAO. De procescoördinator heeft met de voorzitter de standaarden, procedures en verantwoordelijkheden

doorgenomen, conform het 'Profiel van de voorzitter' (NVAO 2016) en de richtlijnen uit de NVAO-training 'Train de voorzitter'. De overige panelleden zijn in het panelvooroverleg geïnstrueerd en geïnformeerd door de procescoördinator en voorzitter over de inhoud en intentie van het beoordelingskader, en de procedure, attitude, werkwijze en planning binnen het cluster.

Voorafgaand aan het locatiebezoek stuurde de Universiteit voor Humanistiek per opleiding een lijst met recent afgestudeerden naar de secretaris. De panelvoorzitter selecteerde in overleg met de secretaris vijftien eindwerken per opleiding. Hierbij is rekening gehouden met de spreiding van eindcijfers en beoordelaars. Het panel heeft de selectie eindwerken met bijbehorende beoordelingsformulieren, evenals het zelfevaluatie rapport van de opleidingen bestudeerd. Het panel beoordeelde de eindwerken volgens de NVAO-richtlijn voor de bestudering eindwerken (Uitvoeringsregels, september 2024). Een overzicht van het bestudeerde materiaal, inclusief de geselecteerde eindwerken, is opgenomen in bijlage 5.

Na bestudering van de documentatie hebben de panelleden hun eerste indrukken geformuleerd en met de secretaris gedeeld. De secretaris heeft deze gebundeld en de compilatie met het panel gedeeld. Tijdens een voorbereidende vergadering op 20 augustus 2025 hebben de panelleden hun eerste indrukken besproken en belangrijke gespreksonderwerpen vastgesteld voor het locatiebezoek.

Stafleden en studenten van de opleidingen binnen de visitatiegroep Humanistiek aan de Universiteit voor Humanistiek zijn vooraf door de universiteit geïnformeerd over de mogelijkheid om vertrouwelijk met het panel te spreken. Zij konden zich hiervoor aanmelden bij de secretaris. Tijdens het online panelvooroverleg was een open spreekuur gepland voor aangemelde deelnemers. Omdat er geen aanmeldingen waren, is het open spreekuur komen te vervallen.

Op 27 en 28 augustus 2025 bracht het panel een bezoek aan de Universiteit voor Humanistiek. Het conceptbezoekprogramma, inclusief representatieve gesprekspartners, is door de opleidingen voorgelegd aan de voorzitter en de secretaris. Informatie over de invulling van het locatiebezoek is opgenomen in bijlage 4.

Aan het eind van het locatiebezoek heeft het panel een onafhankelijk oordeel gevormd over de opleidingen, op basis van de zes standaarden van het beoordelingskader voor accreditatie van bestaande opleidingen van de NVAO (2024). De voorzitter heeft de belangrijkste conclusies gedeeld in een publieke mondelinge terugkoppeling. Het ontwikkelgesprek vond plaats tijdens het locatiebezoek op 28 augustus 2025 en hiervan is een apart verslag opgesteld, vastgesteld door de panelvoorzitter.

Dit eindrapport bevat een systematische weergave van de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. De secretaris heeft na het bezoek een conceptversie opgesteld en deze aan de panelleden

voorgelegd. Op basis van hun opmerkingen is het rapport in overleg met de voorzitter aangepast. Vervolgens is het conceptrapport naar de Universiteit voor Humanistiek gestuurd voor een controle op feitelijke onjuistheden. Na verwerking van eventuele correcties is het rapport gefinaliseerd en goedgekeurd door de voorzitter.

Instelling

De Universiteit voor Humanistiek (UvH) is een kleine, door de overheid gefinancierde, levensbeschouwelijke universiteit in Utrecht. De universiteit omvat zes leerstoelgroepen, een Graduate school en vier geaccrediteerde bekostigde opleidingen. Daarnaast biedt de universiteit een premasterprogramma dat voorbereidt op de masteropleidingen, een postacademische Celebrantenopleiding en, sinds 2023, een UvH Academie voor post-initiële cursussen. De universiteit streeft ernaar studenten vanuit humanistische inspiratie op te leiden tot academisch gevormde professionals en maatschappelijk betrokken burgers die een beargumenteerde opvatting hebben van een menswaardig bestaan en een samenleving die dat mogelijk maakt.

Opleidingen

De bacheloropleiding Humanistiek aan de Universiteit voor Humanistiek beoogt studenten op te leiden tot breed georiënteerde reflectieve academici met gedegen interdisciplinaire kennis op het gebied van levensbeschouwing en existentiële vragen, humaniseringsvraagstukken en kennis van humanistische bronnen, die gestoeld zijn op relevante theoretische inzichten uit de geesteswetenschappen en sociale wetenschappen. De combinatie van interdisciplinaire academische vorming en arbeidsmarktgerichte vaardigheden maakt afgestudeerde bachelorstudenten geschikt voor de beroepspraktijk als zingevingsof humaniseringsprofessional in uiteenlopende organisaties, zoals instellingen met een publieke taak of het bedrijfsleven. De opleiding bereidt studenten ook voor op een verwante (internationale) masteropleiding, binnen of buiten de UvH.

De masteropleiding Humanistiek verschuift het accent van de bacheloropleiding op zowel wetenschappelijk als professioneel niveau van brede academische vorming naar verdieping en toespitsing op het gebied van geestelijke verzorging in een maatschappelijke context. De driejarige master heeft als doel studenten op te leiden die deskundig zijn met betrekking tot eigentijdse vraagstukken op het gebied van zingeving, levensbeschouwing en humanisering zoals die zich voordoen in de maatschappij, in organisaties en in het leven van mensen. De masteropleiding combineert hiertoe academische vorming, persoonsvorming en beroepsvorming. Studenten worden toegerust voor het ambt van humanistisch geestelijk verzorger en voor aanverwante beroepen waarin zingevingsvragen en ethische vragen centraal staan, bijvoorbeeld in het onderwijs, in organisaties en bedrijven of in wetenschappelijk onderzoek.

De masteropleiding Zorgethiek en Beleid heeft als doel om studenten op te leiden tot academici die op een theoretisch, praktisch, organisatorisch en maatschappelijk niveau antwoord kunnen geven op de vraag wat zorg tot goede zorg maakt, en hoe dit als basis kan dienen voor verbeteringen van zorgpraktijken. De eenjarige master hanteert hierbij een specifieke visie op zorgethiek als een empirisch gefundeerde, normatieve theorie over zorg en welzijn. Een groot deel van de studenten heeft in het verleden een opleiding tot zorgprofessional gevolgd en is reeds werkzaam in de zorg. Afgestudeerden beschikken over een beargumenteerde visie op zorg- en welzijnspraktijken en kunnen door deze masteropleiding kritisch kijken naar bestaande structuren van denken en interpreteren en daarmee bijdragen aan het ontwikkelen van nieuwe perspectieven.

De masteropleiding Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven leidt studenten op tot academici die inzicht hebben in normatieve vraagstukken die professionals tegenkomen en in de manieren waarop burgerschap bevorderd kan worden, en die op een constructief-kritische wijze kunnen bijdragen aan kwaliteit van samenleven in beleid en praktijken van burgers, waaronder in het bijzonder scholing en vorming. Deze eenjarige master biedt studenten een academisch en professioneel kader aan dat geïnspireerd is door centrale humanistische waarden. Afgestudeerden kunnen wat ze tegenkomen in hun praktische werk met burgers vertalen in normatieve concepten, empirische vergelijkingen en strategische verbeteringen en kunnen op ethisch verantwoorde manier omgaan met verschillende belangen die naar boven komen wanneer beleid en burgers elkaar ontmoeten. Afgestudeerden kunnen onder meer werkzaam zijn bij publieke dienstverleners, publieke meningsvorming en belangenbehartiging, hogescholen en universiteiten en overheden en aan overheden gelieerde organisaties.

De administratieve gegevens van de opleidingen en de instelling zijn opgenomen in bijlage 1 bij dit rapport.

Ontwikkelingen sinds de vorige accreditatie

In 2019 vond de vorige accreditatie plaats van de bacheloropleiding Humanistiek en de masteropleidingen Humanistiek en Zorgethiek en Beleid aan de Universiteit voor Humanistiek. Uitzondering hierop is de master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven, aangezien deze pas sinds september 2021 wordt aangeboden. Deze is geaccrediteerd via de Toets Nieuwe Opleiding in 2020/2021 en een Toets na Drie Jaar in 2023. Destijds werden de vier opleidingen positief beoordeeld in respectievelijk de accreditatie en Toets na Drie Jaar. Sindsdien wordt er met ingang van 2024 gewerkt aan een curriculumactualisatie in de **bacheloropleiding Humanistiek**, met als doelstelling onder meer versterking van de studeerbaarheid per periode en uitbreiding van de keuzeruimte van 15 naar 30 EC. Daarnaast werkt de bachelor hiermee aan versteviging van de inhoudelijke coherentie en interdisciplinariteit van de opleiding. In 2024 zijn daarnaast twee nieuwe keuzevakken aangeboden: 'Groter dan ik' en 'Disability Studies'.

Sinds 2022 is het curriculum van de **master Humanistiek** jaar voor jaar geactualiseerd in verband met de veranderende realiteit van het beroep geestelijk verzorger. In deze herprofilering hebben vakken een thematische invulling gekregen, waardoor het interdisciplinaire karakter van de opleiding is vergroot. Daarnaast is vanaf september 2025 een keuzeruimte van 30 EC gerealiseerd in het derde jaar, waarbij studenten verdiepingsthema's kunnen volgen in aansluiting op verschillende aandachtsgebieden. Onderdeel van de herprofilering is ook dat in elk vak wetenschappelijke en vakspecifieke kennis, beroepsvaardigheden en persoonsvorming aan bod komen, waar de vaardigheden voorheen vooral in losstaande vakken werden aangeboden. Bij de **masteropleiding Zorgethiek en Beleid** zijn de vakken ZEB-31 en HUM-60 sinds de vorige visitatie samengevoegd wegens inhoudelijke overeenkomsten. Daarnaast is het vak ZEB-51 verschoven van periode 4 naar periode 2 zodat studenten de opgedane inzichten kunnen toepassen in vervolgvakken en hun thesis. Sinds 2022 is ervoor gekozen om binnen dit vak actuele vraagstukken aangaande sociale en ecologische (on)rechtvaardigheid centraal te zetten en is de naam veranderd in 'Zorgethiek zonder grenzen'. Tot slot is de organisatie van de thesistrajecten van de masters verscherpt: voor de master Humanistiek vanaf 2023 en voor de master Zorgethiek en Beleid vanaf 2024. Daar waar studenten voorheen het hele jaar door de thesis konden inleveren, moeten studenten hun thesis sindsdien in het tweede semester schrijven en afronden.

Het beoordelingsrapport uit 2019 bevatte geen aanbevelingen. Hieronder wordt wel gereflecteerd op de aanbevelingen in het beoordelingsrapport bij de Toets na Drie Jaar in 2023 voor de **master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven**. De aanbevelingen waren gericht op de onderbouwing van de keuze rondom het inzetten van groepswerk en de argumentatie voor formatieve dan wel summatieve toetsing, het versterken van de aansluiting tussen stage en thesis en het begeleiden van kwantitatieve onderzoeken. Het huidige panel heeft onderzocht hoe de opleiding deze aanbevelingen heeft opgepakt en dit tijdens het locatiebezoek besproken. Het constateert dat de opleiding inmiddels duidelijk heeft beschreven wat de rol van formatieve feedback is, onder andere middels de beschrijving in ItsLearning bij de betreffende vakken, en oordeelt dat samenwerken een belangrijke professionele vaardigheid is die studenten moeten verwerven. De opleiding heeft wegens inhoudelijke redenen en omwille van studeerbaarheid van de master ervoor gekozen om studenten te stimuleren hun stageonderzoek te continueren in hun thesis met een academische onderzoeksvraag. Momenteel zoekt de opleiding nog naar de ideale formule hiervoor. Het panel is ervan overtuigd dat deze discussie op een inhoudelijk goed onderbouwde manier plaatsvindt (zie ook standaard 2). In het vak 'Methoden van Onderzoek naar Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven' wordt tot slot onderwijs gegeven door een bekwame methodoloog en onderzoeker. Indien studenten kwantitatief onderzoek willen uitvoeren in hun stage en/of thesis, worden zij begeleid door docenten die zelf ook dergelijk onderzoek verrichten. Het panel constateert hiermee dat de opleiding de voorgaande aanbevelingen goed heeft opgevolgd en daarmee een positieve ontwikkeling heeft ingezet.

3. OPLEIDINGSBEOORDELING

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen en overwegingen

Profiel van de Universiteit voor Humanistiek

De Universiteit voor Humanistiek (UvH) beoogt op een open manier levensbeschouwelijke belangstelling te tonen en tevens een gerichte bijdrage aan de samenleving te leveren vanuit humanistisch perspectief. Het management licht toe dat in de vier opleidingen diverse levensbeschouwingen worden behandeld, maar dat studenten zich wel enigszins tot het humanisme moeten kunnen verhouden. De normatieve component staat steeds meer centraal, waarbij opleidingen geïnspireerd zijn door het humanisme en hoe dit studenten kan opleiden tot een zinvol leven en een humane samenleving. Daarnaast beogen opleidingen studenten ook mee te geven hoe deze humanistische waarden zich verhouden tot andere waarden.

Het panel ziet een duidelijke en richtinggevende humanistische visie maar ook voldoende openheid voor andere levensbeschouwingen. Het waardeert daarnaast dat de UvH zich naast humanistiek bezighoudt met onderwerpen als democratisch burgerschap, zorgethiek en filosofie. Hoewel de inbedding van de **masteropleidingen Zorgethiek en Beleid** en **Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** binnen het humanisme passen, zou een meer expliciete aansluiting bij de humanistische visie van de UvH volgens het panel de inhoudelijke samenhang legitimeren. Docenten van beide opleidingen benoemen dat zij een duidelijke inhoudelijke aansluiting bij de UvH voelen en van humanistiek kunnen leren, bijvoorbeeld daar waar vraagstukken bekeken kunnen worden vanuit zowel ethische als humanistische lens. Hoewel er volgens docenten overeenkomsten zijn met het humanisme, geven zij ook aan verschillen te constateren. Deze verschillen leiden momenteel echter tot een vruchtbare samenwerking binnen de UvH – zoals met de master Humanistiek en instellingsbreed – en duidelijke profilering. Zo zijn docenten Zorgethiek en Beleid positief over de fenomenologische blik die aangebracht is in de bachelor- en masteropleiding Humanistiek. Het panel onderschrijft de inhoudelijke aansluiting van Zorgethiek en Beleid en Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven en ziet veel meerwaarde in de samenwerkingen die beide opleidingen afzonderlijk hebben binnen de UvH. Wel ziet het panel een kans voor beide opleidingen om voor studenten en ook de buitenwereld meer te expliciteren waarom dit het geval is.

Bachelor Humanistiek

De bacheloropleiding Humanistiek is een interdisciplinaire opleiding die geïnspireerd is door humanistisch gedachtegoed. De opleiding legt de nadruk op humanistiek als wetenschappelijke discipline

en het humanisme als bron voor een levensbeschouwing waarin zingeving- en humaniseringsvragen kritisch door studenten worden onderzocht in het licht van een veranderende samenleving. Studenten ervaren daarbij een goede balans tussen humanistiek als wetenschap en voor persoonlijke ontwikkeling, wat het panel positief stemt. In de opleiding verwerven studenten kennis en vaardigheden om hedendaagse zingeving- en humaniseringsvraagstukken interdisciplinair te kunnen onderzoeken, uit zowel geesteswetenschappen als sociale wetenschappen, en hierop kritisch te reflecteren vanuit wetenschap, theorie en persoonlijke waarde- en oriëntatiekaders. Het panel oordeelt dat de interdisciplinaire bachelor Humanistiek een duidelijk en breed profiel heeft, met een unieke bijdrage aan maatschappelijke thematiek en mede ingegeven vanuit humanistisch-levensbeschouwelijke inspiratie.

De bachelor leidt studenten hiermee op voor een vervolgopleiding of het beroepenveld. In het beroepenveld kunnen afgestudeerden aan de slag als zingeving- of humaniseringsprofessional in uiteenlopende organisaties, zoals publieke instellingen (overheid, zorg, onderwijs en media) of het bedrijfsleven (trainee of junior beleidsmedewerker). Afgestudeerden kunnen tevens een masteropleiding binnen of buiten de universiteit volgen en ook internationaal. De bachelor bereidt in het bijzonder voor op de masteropleidingen Humanistiek, Zorgethiek en Beleid en Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven binnen de UvH. Het panel is tevreden met deze brede uitstroommogelijkheden.

Master Humanistiek

De driejarige masteropleiding Humanistiek heeft sinds de herprofilering als doel om studenten op te leiden die deskundig zijn in eigentijdse vraagstukken op het gebied van zingeving, levensbeschouwing en humanisering, zoals die zich voordoen in de maatschappij, in organisaties en in het leven van mensen. Studenten worden vanuit een humanistische inspiratie opgeleid binnen het brede vak- en taakgebied van geestelijke verzorging in maatschappelijke context, dat zich richt op begeleiding, advisering en beleidsvorming, training en vorming en onderzoek op het gebied van dergelijke vraagstukken. De masteropleiding combineert daarbij academische vorming, persoonsvorming en beroepsvorming. Ten opzichte van de bacheloropleiding Humanistiek verschuift het accent op wetenschappelijk en professioneel niveau van brede academische vorming naar een verdieping en toespitsing op het gebied van geestelijke verzorging in een maatschappelijke context.

De master Humanistiek is daarmee de ambtsopleiding tot humanistisch geestelijk verzorger met zending vanuit het Humanistisch Verbond (HV). Het Humanistisch Verbond is de 'zendende instantie' voor humanistisch geestelijk verzorgers met een academische opleiding. Officiële externe erkenning is er door de Stichting Kwaliteitsregister Geestelijk Verzoorgers (SKGV), waarna accreditatie mogelijk is, en de bevoegdheidsverklaring van ambtsdragers door het Humanistisch Verbond. De masteropleiding Humanistiek leidt daarmee op voor het ambt van humanistisch geestelijk verzorger (bijvoorbeeld in zorginstellingen, gevangenissen, bij Defensie of eerstelijnszorg en het sociaal domein) en voor aanverwante beroepen waarin zingeving- en ethische vragen centraal staan, zoals het onderwijs,

organisaties en bedrijven (bijvoorbeeld beleids- en adviesfuncties, met name in de publieke sector) of (wetenschappelijk) onderzoek.

Het panel ziet een uniek profiel sinds herprofilering met duidelijke onderscheiding van soortgelijke (inter)nationale opleidingen. Het is positief over het duidelijke en brede uitstroomprofiel, doordat afgestudeerden naast individuele begeleiding als Geestelijk Verzorger op zowel micro-, meso- als macroniveau opereren in organisaties. De studieduur van drie jaar wordt, mede door de praktijkgerichtheid en focus op geestelijke verzorging, maar ook de breedte van de opleiding en verdiepingsmogelijkheden door studenten als waardevol en onderscheidend ervaren en het panel beaamt dit.

Master Zorgethiek en Beleid

De eenjarige masteropleiding Zorgethiek en Beleid heeft als doel om studenten op te leiden tot academici die op theoretisch, praktisch, organisatorisch en maatschappelijk niveau antwoord kunnen geven op de vraag wat zorg tot goede zorg maakt en hoe dit als basis kan dienen voor verbeteringen van zorgpraktijken. De masteropleiding hanteert een specifieke visie op zorgethiek als een empirisch gefundeerde, normatieve theorie over zorg en welzijn. Zorgen wordt gezien als fundamenteel onderdeel van het menselijk bestaan, dat vorm krijgt in concrete praktijken waarin mensen voortdurend relationeel afstemmen wat goed is om te doen ten aanzien van menselijke anderen, de omgeving – al dan niet in professionele contexten – en altijd in kritische verhouding tot de geordende samenleving. In de masteropleiding staat daarbij een wederzijdse kritische betrokkenheid van conceptueel en empirisch onderzoek in het onderwijs centraal.

Het panel oordeelt dat er sprake is van een uniek (inter)nationaal karakter en profiel van de masteropleiding, met een heldere visie en ambities. Het panel vindt het positief dat de master Zorgethiek en Beleid wereldwijd de enige masteropleiding is die zich geheel richt op zorgethiek, met daaraan verbonden een eigen vakgroep. De opleiding bereidt studenten voor om vanuit een zorg-ethische invalshoek door middel van wetenschappelijk onderzoek en beargumenteerde visieontwikkeling een actieve bijdrage te leveren aan de verbetering van zorgpraktijken. Hoewel de opleiding geen beroepsopleiding is en zorgericus geen officiële functie is, spreekt het panel meerdere studenten die duidelijk trots zijn om na afstuderen de titel 'zorgericus' te mogen dragen, hun LinkedIn status op deze titel aan te passen en dit begrip breed de wereld in te brengen. Ondanks dat het uitstroomprofiel niet geconcretiseerd is, kunnen studenten na afstuderen op diverse plekken aan het werk waarin zij van emanciperende meerwaarde zijn, gezien het normatieve kader van de opleiding. Het panel oordeelt hiermee dat de zorgerici een uniek veld bekleden met grote impact en tevens duidelijke groeimarge gezien de huidige relatieve onbekendheid.

Master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven

De masteropleiding Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven beoogt studenten op te leiden tot academici die inzicht hebben in de normatieve vraagstukken die professionals tegenkomen en de manieren waarop burgerschap bevorderd kan worden. Daarnaast dienen afgestudeerden op een constructief-kritische wijze bij te kunnen dragen aan de kwaliteit van samenleven in beleid en praktijken van burgers, waaronder in het bijzonder scholing en vorming. De master biedt studenten een academisch en professioneel kader dat geïnspireerd is door centrale en humanistische waarden, als bron van morele en burgerschapswaarden. Studenten verwerven daarmee een stevige interdisciplinaire theoretische basis omtrent het gedrag en de vorming van burgers in een democratische samenleving, hun onderlinge interacties en interacties met professionals en publieke organisaties. Er is daarbij nadrukkelijk aandacht voor onderzoek naar spanningen en morele dilemma's in deze interacties, de invloed van beleid hierop en manieren om met deze spanningen en dilemma's om te gaan. Volgens docenten is er in de opleiding veel aandacht voor macht en onmacht vanuit de overheid en worden studenten actief uitgedaagd kritisch te reflecteren op hun eigen waarden, ook als deze (te) idealistisch zijn en niet overeenkomen met de praktijk. Studenten onderschrijven het unieke profiel van de opleiding met een duidelijke normatieve visie en waarderen de verschillende disciplines, zoals filosofie, politicologie en empirische wetenschap, die hierin aan bod komen.

Het panel beaamt de waarde van deze interdisciplinaire benadering en concludeert dat de opleiding zich duidelijk onderscheidt van soortgelijke opleidingen in het (inter)nationale wetenschappelijke veld. Afgestudeerden verwerven kennis, inzicht en vaardigheden om een actieve bijdrage aan de vorming van rechtvaardige en zorgzame burgers en daarmee aan de kwaliteit van de samenleving te leveren. De masteropleiding leidt studenten daarmee op voor professionele carrières bij publieke dienstverleners, publieke meningsvorming en belangenbehartiging, hogescholen en universiteiten, overheden en aan overheden geallieerde instanties, sociale fondsen en inspecties. In gesprekken lichten studenten toe dat zij de brede beroepsmogelijkheden waarderen en veel uitstroommogelijkheden zien die raken aan burgerschap en, expliciet, aan de samenleving. Ook docenten beamen dat de opleiding niet specifiek opleidt tot één uitstroomprofiel. Het panel is tevreden over de brede uitstroommogelijkheden en de grote waardering hiervoor onder studenten.

Beoogde leerresultaten

Het profiel en de wetenschappelijke- en arbeidsmarktoriëntatie van de bachelor- en masteropleidingen zijn vertaald naar de beoogde leerresultaten (zie bijlage 2). Afgestudeerden van de **bacheloropleiding Humanistiek** onderscheiden zich door een bredere interdisciplinaire academische vorming en kennis op levensbeschouwelijk gebied – in het bijzonder van humanistische tradities en hun cultureel-historische contexten – in combinatie met onderzoeksvaardigheden en bredere academische en arbeidsgerichte vaardigheden zoals gespreksvaardigheden, presenteren, groepsbegeleiding en reflectievaardigheden. Voor de **master Humanistiek** zijn de beoogde leerresultaten enigszins aangepast met ingang van cohort 2023 in het kader van de herprofilering. Afgestudeerden van de master Humanistiek onderscheiden zich

door hun inzicht in de verwevenheid van individuele zingevingsvraagstukken met de inrichting van organisaties en de samenleving en hun vermogen om op al deze niveaus samen te werken aan zingeving en humanisering. Afgestudeerden van de **master Zorgethiek en Beleid** zijn professionals die op academisch niveau kunnen omgaan met ethische en filosofische vragen in zorg- en welzijnspraktijken. Ze beschikken over vaardigheden om zelfstandig praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek uit te voeren en de resultaten daarvan over te brengen en toe te passen, zowel binnen als buiten hun eigen wetenschappelijke discipline. De beoogde leerresultaten van de **master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** beogen tot slot het op basis van kennis uit de ethiek, humanistiek, sociologie en pedagogiek verwerven van inzicht in de normatieve vraagstukken die professionals tegenkomen in de manieren waarop burgerschap bevorderd kan worden en het op een constructief-kritische wijze kunnen bijdragen aan de kwaliteit van beleid en praktijken van burgers, waaronder in het bijzonder scholing en vorming.

De beoogde leerresultaten van alle bachelor- en masteropleidingen binnen de UvH reflecteren volgens het panel adequaat het beoogde bachelor- dan wel masterniveau. Het panel is tevreden met de afstemming van de beoogde leerresultaten op het domeinspecifieke referentiekader en de Dublindescriptoren. In alle beoogde leerresultaten komt volgens het panel duidelijk het beoogde opleidings- en instellingsprofiel terug en de visie op onderwijs van de UvH. Het panel is tot slot erg te spreken over de explicitering van arbeidsmarkt- en beroepsgerichte vaardigheden en houdingen, naast academische vaardigheden.

Afstemming vakgebied en beroepenveld

De UvH onderhoudt volgens het management veel contact en samenwerkingen met andere universiteiten op het gebied van onderzoek en onderwijs, bijvoorbeeld bij het ontwikkelen van beleid, waarbij de universiteit participeert in een netwerk van levensbeschouwelijke universiteiten. Ook bijvoorbeeld studieadviseurs en examencommissies spreken elkaar regelmatig. De UvH vindt het belangrijk om samenwerkingen aan te gaan en daarin openheid uit te stralen, zonder dat dit ten koste gaat van de eigen identiteit. Er zijn daarnaast docenten werkzaam bij de UvH die beschikken over relevante praktijkervaring, bijvoorbeeld als bestuurder, toezichthouder en docent, maar ook als volksvertegenwoordiger, zorgprofessional of auteur. Zo wordt op instellingsniveau ook contact onderhouden met werkveldvertegenwoordigers van media, politiek en de wetenschappelijke en maatschappelijke adviesraad van de universiteit – naast lokale, regionale en landelijke overheden en onderwijs- en lerarenorganisaties. Het panel is tevreden met deze afstemming en oordeelt dat de UvH het profiel en de beoogde leerresultaten van de opleidingen adequaat afstemt op eisen uit het vakgebied en beroepenveld.

De master Humanistiek onderhoudt daarnaast opleidingsspecifiek regelmatig contact met werkveldvertegenwoordigers (bijvoorbeeld vanuit Justitie, Defensie en de zorg), onder meer via een werkveldadviesraad. Ook wordt er nauw contact gehouden met het Humanistisch Verbond, aangezien

deze instantie verantwoordelijk is voor de ambtelijke zending van humanistisch geestelijk verzorgers. De ambities van de opleiding zijn nauw betrokken op de praktijk van geestelijke verzorging en de ontwikkelingen die zich daarin voordoen, zich onder andere uitend in de herprofilering van de masteropleiding. Voor de herprofilering heeft de masteropleiding tevens meermaals gesprekken met alumni-vertegenwoordigers gevoerd. Enkele docenten zijn ook in de praktijk van geestelijke verzorging werkzaam en verschillende docenten zijn tevens betrokken bij de versterking van de wetenschappelijke kennisbasis van geestelijke verzorging, bijvoorbeeld via de landelijke Kenniswerkplaats Zingeving (sinds oktober 2021). Hierin participeren alle universitaire GV-opleidingen in Nederland, naast hogescholen, beroepsverenigingen en praktijkinstellingen en is de UvH penvoerder. Het panel stelt dat de master Humanistiek goed en duidelijk is ingebed in de zendende instantie, accreditatie en de ontwikkelingen rondom geestelijke verzorging. De herprofilering en verbreding van het profiel toont de aansluiting op actuele ontwikkelingen volgens het panel goed aan.

De leerstoelgroep Zorgethiek en Beleid onderhoudt intensieve contacten met zorgethici en zorgtheoretici uit binnen- en buitenland via het *Care Ethics Research Consortium*. De opleiding heeft in februari 2025 een werkveldoverleg gevoerd met als doel de relevantie van de master voor het werkveld af te stemmen en feedback te verzamelen ter verbetering. Vier alumni namen hieraan deel. Het panel is positief over de eigen vakgroep van de masteropleiding en dat via werkveldoverleg gekeken wordt of de beoogde leerresultaten en inhoud van de opleiding nog voldoen aan eisen vanuit het beroepenveld. Het panel ziet tevens meerwaarde in de website www.zorgethiek.nu, waarmee contact onderhouden wordt met onder andere het beroepenveld en de samenleving.

Voor de masteropleiding Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven is in juni 2024 de werkveldadviesraad voor het eerst bijeengekomen. De werkveldadviesraad bestaat uit professionals die werken bij organisaties waar studenten stagelopen, alumni en professionals uit werkvelden waartoe de masteropleiding ook opleidt. Op deze wijze beoogt de opleiding ervaringen met afgestudeerden uit het beroepenveld op te halen, wijzigingen voor de inhoud en het curriculum van de opleiding te verkrijgen en te achterhalen welke kennis, vaardigheden en houdingen gewenst zijn voor afgestudeerden van de masteropleiding in het beroepenveld. Het panel is erg te spreken over de oprichting van een werkveldadviesraad in zowel de master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven als de master Humanistiek om contact met professionals uit het beroepenveld goed te onderhouden. Het adviseert de bachelor Humanistiek en masteropleiding Zorgethiek en Beleid om ook een werkveldadviesraad in te voeren om structureel overleg en aansluiting met het vakgebied en beroepenveld te borgen.

Conclusie

Het panel oordeelt dat de vier opleidingen over unieke en brede profielen beschikken die zich duidelijk onderscheiden van verwante (inter)nationale opleidingen. Zo waardeert het de succesvolle herprofilering van de **master Humanistiek** met aandacht voor micro-, meso- en macroniveau naast

individuele begeleiding in geestelijke verzorging en is het panel erg te spreken over de trotsheid van **masterstudenten Zorgethiek en Beleid** over de titel ‘zorgethicus’. In alle opleidingen stelt het panel vast dat er sprake is van goede en brede uitstroomperspectieven voor afgestudeerden. Het panel oordeelt dat de vier opleidingen inhoudelijk goed passen binnen de UvH en er binnen de UvH sprake is van onderlinge vruchtbare samenwerking. Wel ziet het panel kansen voor de **masteropleidingen Zorgethiek en Beleid** en **Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** om deze inhoudelijke aansluiting nader te expliciteren voor studenten en de buitenwereld.

Volgens het panel zijn de beoogde leerresultaten van alle opleidingen duidelijk geformuleerd, in lijn met het instellingsprofiel en goed passend bij het niveau en de oriëntatie van respectievelijk de bachelor- en masteropleidingen. Het waardeert in het bijzonder de explicitering van arbeidsmarkt- en beroepsgerichte vaardigheden en houdingen, naast academische vaardigheden.

Het panel concludeert dat de UvH nauw contact onderhoudt met werkveldvertegenwoordigers en alumni en zo de beoogde leerresultaten en profielen adequaat afstemt op eisen uit het vakgebied en beroepenveld. Ook opleidingsspecifiek worden er volgens het panel veel samenwerkingen en uitwisselingen gerealiseerd, zoals met het Humanistisch Verbond bij de **master Humanistiek**, de website www.zorgethiek.nu bij de **master Zorgethiek en Beleid** en de werkveldadviesraad bij de **master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** en **master Humanistiek**. Om structureel overleg en aansluiting met het vakgebied en beroepenveld in alle opleidingen te borgen, adviseert het de **bachelor Humanistiek** en **masteropleiding Zorgethiek en Beleid** om ook een werkveldadviesraad in te voeren.

Op basis van de gesprekken en bestudering van de onderliggende documentatie concludeert het panel dat de bachelor- en masteropleidingen **voldoen aan standaard 1, beoogde leerresultaten**.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen en overwegingen

Curriculum bachelor Humanistiek

De driejarige bacheloropleiding Humanistiek is opgebouwd aan de hand van vier onderling samenhangende leerlijnen: 1) zingeving; 2) humanisering; 3) onderzoek en 4) vaardigheden (AAV). In de zingevinglijn worden zingeving en zingevingprocessen vanuit verschillende disciplines belicht en onderzocht. De humaniseringslijn is gericht op humaniseringsvraagstukken in de pluriforme samenleving en het leren analyseren van en participeren in publieke discussies daarover. In de onderzoeklijn

verwerven studenten vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek. Studenten maken kennis met onderzoeksmethoden uit zowel geesteswetenschappelijke als sociaalwetenschappelijke disciplines, die toegepast worden in de leerlijnen zingeving en humanisering. Vaardigheden voor de praktijk worden tot slot met name verworven in de leerlijn Academische Arbeidsmarktgerichte Vaardigheden (AAV), waarin onder meer gespreksvaardigheden, interculturele vaardigheden, samenwerken in groepsverband en reflecteren centraal staan. De vaardigheden worden in het eerste jaar veelal toegepast op de eigen academische en persoonlijke ontwikkeling van studenten en in het tweede en derde jaar op beroepsvaardigheden. Studenten leren hierbij reflecteren op hun eigen morele waarden en oefenen de pijlers van onder andere gespreksvoering, leiderschapsvaardigheden, conflictsituaties en presenteren in een professionele omgeving. In de AAV-leerlijn zit tevens een onderdeel arbeidsmarktoriëntatie, waarin studenten door practica en gastcolleges een beter beeld van arbeidsmarktmogelijkheden verwerven. Naast de vier leerlijnen is er zowel in het tweede als derde jaar een vrije keuzeruimte van 7,5 EC (15 EC in totaal). Studenten kunnen deze keuzeruimte invullen met vakken binnen of buiten de eigen universiteit, internationale uitwisseling of vakken waarin studenten meewerken in een bachelorvak of eerstejaarsstudenten begeleiden in een mentorgroep ('Assisteren in het UvH onderwijs' en 'Activiteiten in de UvH-organisatie'). In de bachelorthesis (10 EC) komen alle leerlijnen samen.

Het panel constateert een duidelijke opbouw in het curriculum met vier verschillende leerlijnen, waardoor studenten gelijkmatig meegroeien in zowel hun persoonlijke als academische vorming. Studenten zien zowel een duidelijke samenhang als onderscheid tussen de twee theoretische leerlijnen zingeving en humanisering. Het panel beaamt dit en is tevreden met het multidisciplinaire theoretische kader rondom humaniseringsvraagstukken dat studenten aangeboden krijgen. Hoewel het panel daarnaast veel meerwaarde ziet in het feit dat studenten in het tweede jaar uitgedaagd worden om te reflecteren op hun eigen morele waarden, signaleert het panel nadere kansen om deze reflectie al vanaf het begin van de opleiding aan te bieden en in het gehele curriculum te integreren. Studenten zijn daarnaast erg enthousiast over de praktijk- en arbeidsmarktgerichtheid die in meerdere vakken uitgebreid aan bod komt, onder andere in de AAV-lijn. De AAV-lijn zien studenten duidelijk als uniek kenmerk van de bacheloropleiding, onder andere door de koppeling tussen theorie en praktijk. Docenten lichten tevens toe dat studenten op werkbezoeken gaan, onderzoek uitvoeren bij publieke organisaties, gastcolleges krijgen en ook over de vloer komen bij gastorganisaties. Het panel is hierover erg enthousiast.

Voor wat betreft de keuzeruimte, constateert het panel dat bachelorstudenten momenteel beperkte keuzeruimte in het curriculum ervaren. Het panel is echter positief over de uitbreiding hiervan bij de curriculumactualisering vanaf academisch jaar 2026 – 2027. Het verneemt dat de bachelor bij deze actualisering een minorruimte wil introduceren en ziet hierin als kans voor de opleiding om te overwegen een stagemogelijkheid voor studenten te includeren. Hiermee kunnen bachelorstudenten nog meer

proeven van arbeidsmarktmogelijkheden, hun kennis daadwerkelijk naar de praktijk vertalen als professional en reeds kennismaken met diverse werkvelden, bijvoorbeeld als Geestelijk Verzorger ter oriëntatie op de masteropleiding Humanistiek.

Hoewel studenten overwegend erg positief zijn over het curriculum en ook het panel dit positieve beeld bevestigt, geven studenten als kritische kanttekening de beperkte aandacht voor actuele, maatschappelijke thema's mee. Studenten benoemen trots te zijn op hun humanistische positie in de maatschappij en het streven dat zij hebben om aan de maatschappij bij te dragen. Het panel onderschrijft de wens voor een grotere nadruk op actuele, maatschappelijke thema's en vraagstukken in het curriculum.

Tot slot waarderen bachelorstudenten de interdisciplinaire aanpak in thematisch georiënteerde vakken als 'Levensloop in Context', 'Promises and Pitfalls of Citizenship' en 'Belichaamde betekenis'. Hierin combineren zij verschillende disciplines en onderzoeken ze een thema of vraag interdisciplinair. Het panel verneemt echter dat studenten de kennismaking met deze interdisciplinaire aanpak in de onderzoekslijn missen in de eerste jaren. Studenten volgen het vak 'Methoden van Interdisciplinair onderzoek' namelijk pas in de derde periode van het derde jaar, wanneer zij al met hun bachelorthesis bezig zijn. Studenten voelen zich hierdoor in beperkte mate toegerust op het uitvoeren van interdisciplinair onderzoek. Hoewel het panel oordeelt dat er in de bachelor veel aandacht is voor onderzoek in het curriculum en ook studenten dit beaamen, adviseert het panel studenten al eerder dan het derde jaar interdisciplinaire onderzoeksmethoden aan te bieden.

Curriculum master Humanistiek

De masteropleiding Humanistiek legt in het eerste jaar de basis van het vak- en taakgebied geestelijke verzorging in maatschappelijke context, waarbij de vier aandachtsgebieden begeleiding, educatie, beleid en onderzoek aan bod komen. Daarnaast worden studenten geïntroduceerd in het humanistisch gedachtegoed in relatie tot zingeving, levensbeschouwing en humanisering. In het tweede jaar doen studenten praktijkervaring op in een zelfgekozen werkveld binnen de geestelijke verzorging. Parallel daaraan volgen studenten vakken die in relatie staan tot de stage (22,5 EC) en waarbij de lesstof direct in de stagepraktijk kan worden toegepast. In het derde jaar is er tot slot ruimte voor verdieping via keuzevakken (30 EC) binnen verdiepingsthema's en sluiten studenten hun opleiding af met een masterthesis (22,5 EC). Om studenten te helpen richting te geven aan hun keuzeruimte, zijn er vijf verdiepingsthema's (zie bijlage 3) beschreven die direct aansluiten bij aspecten van geestelijke verzorging in maatschappelijke context: begeleiding, educatie en training, onderzoek, ethiek en sociaal-maatschappelijke context. Elk verdiepingsthema beslaat twee of drie vakken en studenten kunnen uit het gehele keuzeaanbod kiezen en een passend pakket aan vakken voor zichzelf samenstellen. Ook hier kunnen studenten het vak 'Activiteiten in de UvH-organisatie' op masterniveau volgen.

Het panel is positief over de opbouw en inhoud van het mastercurriculum, met meerdere leerlijnen en de mogelijkheid tot keuzeruimte. Studenten ervaren de vakken als divers en inhoudelijk interessant en reageren positief op de herprofilering van de master Humanistiek en de curriculumherziening, wat het panel positief stemt. Ook het panel concludeert dat de masteropleiding over een compleet en volwaardig curriculum beschikt om studenten adequaat op te leiden tot Geestelijk Verzorger. Na de herprofilering is het curriculum volgens het panel meer verdiepend geworden dan voorheen met betrekking tot het vakgebied geestelijke verzorging. Ook geven studenten aan tevreden te zijn met de hoeveelheid onderzoeksvakken en wetenschappelijke vaardigheden.

Als waardevolle toevoeging zien studenten nog wel meer aandacht voor gemeenschapsvorming, zeker omdat het een driejarige masteropleiding betreft en studenten langere tijd met elkaar vakken volgen. Het panel is wel positief over het vak dat studenten samen met de masteropleiding Zorgethiek en Beleid volgen, maar concludeert dat masterstudenten Humanistiek een grotere behoefte hebben aan meer betrokkenheid onder studenten binnen de eigen masteropleiding. Het adviseert de master Humanistiek daarom om in te zetten op meer gemeenschapsvorming onder studenten.

Het panel verneemt daarnaast uit het studentenhoofdstuk dat studenten die reeds de bachelor Humanistiek afgerond hebben een zekere mate van overlap tussen bachelor en master ervaren in vakken zoals 'Historisch onderzoek', 'Humanisering in de publieke sector' en 'Ethiek en beleid'. Het management licht toe dat de opleiding bij herprofilering geprobeerd heeft de overlap er zoveel mogelijk uit te halen maar dat enige herhaling onvermijdelijk is, aangezien studenten met diverse achtergronden instromen. Wel benadrukken studenten dat zij een duidelijk onderscheid met de bachelor ervaren in het curriculum: waar de bachelor breed opleidt, leidt de masteropleiding Humanistiek met name op tot Geestelijk Verzorger. Het panel is tevreden met deze toelichting.

Het studentenhoofdstuk beschrijft dat studenten druk ervaren om een stage als Geestelijk Verzorger te kiezen met het oog op toekomstige carrièrekansen. Studenten beaamden dit in het studentgesprek en gaven aan uit veiligheid gekozen te hebben voor een GV-stage, aangezien deze stage hen de zekerheid biedt om vanuit het Humanistisch Verbond te worden uitgezonden. Volgens studenten kiest de meerderheid voor een GV-stage, maar zijn er ook studenten die een andersoortige stage volgen zoals op het vlak van coaching, journalistiek en het onderwijs. Hoewel studenten na afstuderen nog steeds middels een andere route benoemd kunnen worden door het HV (bijvoorbeeld via een werkervaringsplek of supervisietraject), gaven zij aan dat meer begeleiding en informatievoorziening over welke impact hun stagekeuze heeft vanuit de UvH hierover wenselijk was geweest. Het panel heeft daarom uitvoerig met betrokkenen van de opleiding gesproken over de stage en studentervaringen hieromtrent. De stagecoördinator lichtte toe dat er voorheen – vòòr de herprofilering – sprake was van onder andere een educatieve stage of onderzoeksstage en een GV-stage. Inmiddels zijn er echter geen andersoortige stages meer. In alle stages zit altijd een minimaal aantal individuele begeleidingsuren voor

geestelijke verzorging, waarbij studenten wel individuele accenten kunnen leggen en zich in meer of mindere mate kunnen verdiepen in bijvoorbeeld educatie. In alle stages verwerven studenten momenteel daarmee competenties zoals benoemd in het competentieprofiel in de beroepsstandaard VGVZ, wat betekent dat alle studenten na afstuderen zich kunnen inschrijven als geestelijk verzorger bij de SKGV en in aanmerking komen voor benoeming tot humanistisch geestelijk verzorger door het HV.

Het panel vindt deze toelichting van de stagecoördinator en opleidingsdirecteur erg verhelderend en concludeert dat de gesprekken met studenten uit het oude curriculum voor herprofilering voor veel verwarring hebben gezorgd. De opleidingsdirecteur beaamt dat studenten maar ook docenten nog veelvuldig gebruik maken van terminologie die dateert van voor de herprofilering en meent dat het noodzakelijk is dat het taalgebruik wordt aangepast. Het panel onderschrijft dit en beveelt daarom duidelijke communicatie en informatievoorziening aan de master Humanistiek voor zowel studenten als docenten aan met eenduidige terminologie.

Curriculum master Zorgethiek en Beleid

De masteropleiding Zorgethiek en Beleid bestaat uit twee leerlijnen: filosofie (ethiek) en (empirisch) onderzoek. De leerlijn filosofie behandelt onder andere internationale ontwikkelingen van de zorgethiek, verschil en ongelijkheid, insluiting en uitsluiting, het ontwikkelen van een zorgethische visie op zorg- en welzijnsbeleid en verschillende methoden om zorgethische reflectie op gang te brengen in professionele zorg- en welzijnsinstellingen. In de leerlijn (empirisch) onderzoek ligt de nadruk op zelfwerkzaamheid en het leren analyseren en rapporteren vanuit zorgethisch perspectief. Onderzoeksmethoden zoals fenomenologisch en etnografisch onderzoek staan hierin centraal. De onderzoekslijn en tevens de hele master sluit af met een masterthesis (15 EC). In het gehele curriculum staan ontwikkelingen in zorgethisch onderzoek en methodologische accenten die daarin worden gelegd centraal, zoals morele vraagstukken rondom zorg en de relevantie van zorgethiek in relatie tot diversiteit, macht en ongelijkheid.

Het panel ziet hierin een goede samenhang van het curriculum en twee duidelijke leerlijnen. Het is daarnaast tevreden met de aandacht die er in het curriculum is voor onderzoeksvakken toegepast op zorg(ethiek). Wel constateert het panel dat studenten en ook alumni idealiter bredere zorgvoorbeelden behandeld zouden willen zien dan voornamelijk medische zorgvoorbeelden. Het panel is nieuwsgierig of docenten ook kansen zien voor verbreding naar andersoortige ethiek. Docenten benoemen dat nieuwe docenten andere voorbeelden inbrengen en er bijvoorbeeld ook beleidscolleges zijn over de publieke omroep en de vrije pers. Desalniettemin blijven voorbeelden vaak gericht op zorg en welzijn, wat docenten beschrijven als iets waaraan ze moeten werken en verbreden en het panel beaamt dit. Wel ziet het panel dat verbredende algemene vorming steeds meer in het curriculum zit en zo is het panel erg enthousiast over het vak 'Zorgethiek zonder grenzen'.

Daarnaast is het panel erg nieuwsgierig naar hoe docenten in de masteropleiding inspelen op de soms snel veranderende context van beleid. Docenten lichten toe dat studenten veelal komen met eigen vragen, er het vak 'Zorgethiek en beleid' is waar beleidsanalyse gecombineerd wordt met casestudies en ook in het vak 'Organisaties over de vloer' komt het thema aan de orde waarbij ook de verhouding tot bijvoorbeeld neoliberalisme besproken wordt. Jaarlijks wordt gekeken naar welke gastsprekers uitgenodigd worden zodat telkens nieuwe vragen en uitdagingen worden ingebracht. Ook in het vak 'Morele competenties' staat moreel beraad centraal, waarin morele vragen aan bod komen en casussen ingebracht worden vanuit de steeds veranderende praktijk. Tot slot is er het actualiteitencollege, dat docenten proberen te laten aansluiten op lopende debatten en belangrijke discussies. Docenten benadrukken hiermee dat de totstandkoming van beleid vanuit politicologisch oogpunt in alle vakken aan bod komt, ongeacht of dit vak primair focust op beleid, omdat het vertrekpunt van zorgethiek primair politiek is. Het panel is erg positief over deze toelichting en de aandacht die er voor de snel veranderende context van beleid is in het curriculum.

Het onderwijs in de master Zorgethiek en Beleid sluit op diverse manieren aan bij het beroepenveld. Zo vindt een groot deel van het onderzoek van docenten plaats in opdracht van of in afstemming met verschillende stakeholders (bijvoorbeeld actieonderzoek en responsief onderzoek). Tevens is ongeveer de helft van de studenten werkzaam in de zorg en brengen deze studenten hun praktijkvoorbeelden in colleges in. Het panel ziet het als grote meerwaarde dat er expliciet gebruik wordt gemaakt van de kracht van studenten die reeds werkzaam zijn als (zorg)professional. Studenten worden daarnaast uitgenodigd om deel te nemen aan de website www.zorgethiek.nu, waar studenten contact kunnen onderhouden met alumni en het beroepenveld. Tot slot vindt in verschillende vakken uitwisseling met de arbeidsmarkt plaats, door bijvoorbeeld gastdocenten te betrekken in cursussen en studenten hun thesisonderwerp te laten kiezen in afstemming met een maatschappelijke organisatie. Het panel oordeelt dat er sprake is van een sterke uitwisseling met de beroepspraktijk. Desondanks benoemen studenten dat er weinig in de praktijk toegepast wordt in de opleiding en hebben zij de wens om reeds opgedane kennis nader te implementeren in het werkveld en de praktijk. Zo vinden studenten dat zorgethiek een cyclisch proces is: van praktijk naar theorie, maar ook weer van theorie naar de praktijk. Deze laatste stap lijkt volgens studenten nog wat te ontbreken in de opleiding en het panel onderschrijft de wens om kennis meer in de praktijk te implementeren. Het panel merkt ook op dat er weinig tot geen keuzeruimte is in de masteropleiding en ziet een kans voor de opleiding om studenten in het curriculum van een stagemogelijkheid (in een keuzeruimte) te voorzien.

Curriculum master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven

De masteropleiding Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven kent twee leerlijnen die door alle vakken heen lopen: een inhoudelijke lijn en een onderzoekslijn. Studenten volgen hierin onder andere theoretische vakken en richten zich op onderzoeksvaardigheden en/of methoden, met name methoden van beleidsadvies en ontwerponderzoek. Daarnaast ontwikkelen studenten een wetenschappelijk

onderbouwde onderzoeksofzet voor de onderzoeksstage. Deze onderzoeksstage van 15 EC vindt plaats in een publieke organisatie zoals een school, wijkteam, zorginstelling of de politie. Studenten zetten hierin (mede) een praktijkgericht onderzoek op en voeren dit onderzoek uit, aansluitend bij een vraag van de organisatie, en ontwikkelen op grond daarvan een product of advies ten behoeve van de organisatie. De onderzoekslijn en tevens de masteropleiding sluit af met een masterthesis (15 EC), die in principe aansluit op het voorafgaande praktijkgerichte stageonderzoek. Studenten krijgen echter de mogelijkheid om een ander thesisonderwerp te kiezen. In de hele opleiding gaat er veel aandacht uit naar het ontwikkelen van professionele vaardigheden en het kunnen inrichten en continueren van democratische processen en het onderhouden van dialoog, onder andere tussen burgers en professionals of bestuurders.

Het panel oordeelt dat er sprake is van een solide en goed opgebouwd curriculum, met twee duidelijke leerlijnen en voldoende aandacht voor onderzoeksvakken. Het ziet echter weinig tot geen aandacht voor keuzemogelijkheden, maar begrijpt de toelichting van docenten dat hiervoor een ander vak ingeruild dient te worden en dit niet haalbaar is zonder extra EC. Het panel is nieuwsgierig naar in welke mate er in het curriculum ruimte is voor burgerlijke ongehoorzaamheid, omdat dit studenten helpt te begrijpen hoe kritisch-democratisch burgerschap ook het bevragen van bestaande regels omvat. Studenten geven aan het wel over burgerlijke ongehoorzaamheid te hebben gehad in vakken als 'Ethische professionaliteit', zoals over ambtenaren en hun discretionaire ruimte richting de burger. Ook zijn aspecten omtrent burgerschap besproken waarin burgers ongehoorzaam mogen zijn als het gedoogd of nodig is. Studenten geven daarmee aan het wel enigszins hierover gehad te hebben, maar er in de opleiding over het algemeen weinig aandacht is voor expliciete koppeling met burgerlijke ongehoorzaamheid en ook docenten beamen dit. Het panel ziet hier nog kansen om dit nader in het curriculum te integreren.

Ook de master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven besteedt veel aandacht aan relevante en actuele ontwikkelingen in de beroepspraktijk. Zo worden er geregeld gastdocenten uitgenodigd, wordt het wetenschappelijk onderzoek vaak in samenwerking met het beroepenveld of ten behoeve van de beroepspraktijk uitgevoerd, vormt de stage een concrete kennismaking met de praktijk en brengen reeds werkzame studenten praktijkvoorbeelden in van hun werk in de publieke sector of in educatie. Studenten zijn ook erg te spreken over de gastcolleges die zij in meerdere vakken krijgen. Zo benoemen ze expliciet de excursie naar de Bijlmer. Dit zien ze als concrete meerwaarde, omdat ze hierin ideeën voor hun stage en ook een vervolg na hun universitaire loopbaan kunnen opdoen. De actuele maatschappelijke uitdagingen in het beroepenveld worden hiermee volgens het panel adequaat vertaald naar het curriculum. Echter, studenten geven wel aan dat meer actuele thema's zoals populisme en oorlog nader in het curriculum geïntegreerd mogen worden. Hoewel studenten door gastsprekers ruimte ervaren om actuele discussieonderwerpen uit het nieuws te bespreken, bijvoorbeeld in het vak 'Democratisch burgerschap', is er vraag van studenten naar structureel meer actuele thema's in lessen, zoals de huidige

situatie in Palestina. Studenten ervaren dat het curriculum nog enigszins achterloopt op actuele thema's in de maatschappij en het panel onderschrijft de wens om hierop meer in te spelen.

Inter- en transdisciplinariteit

Het panel is nieuwsgierig naar hoe de opleidingen inter- en transdisciplinariteit sterker vorm hebben gegeven sinds de vorige visitatie. Het management benoemt dat opleidingen bewust beogen interdisciplinaire vakken aan te bieden, geïntegreerd door de hele opleiding. Zo komen de disciplines psychologie en theologie in meerdere vakken aan bod in de curricula en worden in meerdere vakken kwantitatieve vaardigheden als onderzoeksmethoden aangeboden, hoewel de nadruk op kwalitatief onderzoek ligt. In de **bachelor Humanistiek** zijn er bijvoorbeeld thematische, interdisciplinaire cursussen waar filosofie en antropologie bij elkaar komen. Modules bepalen het thema (zoals rouw en verlies, conflict en geweld) en minimaal twee kerndocenten met complementaire achtergronden verzorgen hierbij het onderwijs. Docenten zoeken daarnaast doelbewust afstemming met elkaar om te overleggen hoe modules op elkaar aansluiten en in leerlijnen blijven passen, hoe studenten zich door de opleidingen heen ontwikkelen en welke basiskennis er benodigd is. De opleidingen maken daarbij tevens actief gebruik van transdisciplinariteit, om onderzoeksvragen concreet met het beroepenveld en overige kennisbronnen vorm te geven. Het panel concludeert dat de opleidingen actief aan de slag zijn gegaan met trans- en met name interdisciplinariteit. Er resteren volgens het panel nog wel enkele aandachtspunten waardoor dit nog niet adequaat genoeg tot uiting komt in de curricula, zoals de wens voor interdisciplinaire onderzoeksmethoden in de bachelor (zie *Curriculum bachelor Humanistiek*).

Niet-westerse filosofie en dekolonisering van het curriculum

Het panel verneemt uit meerdere studentenhoofdstukken dat studenten een westers curriculum met voornamelijk westers gedachtegoed ervaren. Studenten en ook alumni beamen in gesprekken dat zij idealiter meer aandacht wensen voor niet-westerse denkers en daarnaast contact en uitwisseling met andere levensbeschouwingen om uit hun eigen 'UvH bubbel' te stappen. Studenten van de **masteropleidingen Humanistiek** en **Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** geven aan in hun stage wel in contact te komen met het werkveld, maar ook hier ervaren ze beperkt of niet-divers interreligieus contact en kennis over levensbeschouwelijke onderwerpen zoals veelvoorkomende rituelen. Het panel constateert daarom dat er behoefte is aan dialoog met mensen met andere levensbeschouwingen en andersoortige professionals, zodat studenten ook voor afstuderen hiermee in aanraking komen. Zowel docenten als management zijn zich hiervan bewust en beogen steeds meer uiting te geven aan dekolonisering van het curriculum. Zo volgt er in de **bachelor Humanistiek** een minor waarin contact met andere levensbeschouwingen nagestreefd wordt, is er in de bacheloropleiding steeds meer aandacht voor thema's als racisme en disability studies en legt het vak 'Zorgethiek zonder grenzen' in de **master Zorgethiek en Beleid** onder andere door gastdocenten de nadruk op nieuwe stromingen, dekolonisering, black feminism en crip theory (uitgaande van geleefde, belichaamde ervaringen van een beperking en de kennis die uit dergelijke ervaringen voortkomen). Het panel concludeert dat de UvH actief met dit

aandachtspunt bezig is en het onderschrijft het voornemen van de opleidingen om dit nader vorm te geven en hier structurele aandacht voor te blijven behouden. Het kan zich goed voorstellen dat de opleidingscommissie opleidingsoverstijgend dekolonisering van het curriculum agendeert of als speerpunt formuleert voor de komende jaren.

Humanistiek en humanisme

Voor de **bachelor- en masteropleiding Humanistiek** constateert het panel uit studentenhoofdstukken dat studenten een betere balans wensen tussen wetenschappelijke humanistiek en humanisme als persoonsvorming in het curriculum. Als voorbeeld geven masterstudenten dat de practicumreeks 'Existentiële reflectievaardigheden' uit de **bachelor Humanistiek** een vervolg zou kunnen krijgen in de masteropleiding. In gesprekken benoemen zowel bachelor- als masterstudenten dat er in beide opleidingen voldoende aandacht is voor zowel wetenschappelijke theorie als toepassing op eigen behoeften. Studenten beschrijven namelijk dat alle studenten hun eigen bagage meenemen, die ze kunnen toepassen in wetenschappelijk onderzoek. Studenten zijn tevreden dat zij hierin een eigen balans kunnen creëren, wat het panel positief stemt. Hoewel er volgens bachelorstudenten een goede basis gelegd wordt over wat humanisme behelst, is het voor studenten niet altijd duidelijk hoe alle cursussen onder de brede paraplu van 'humanistiek' vallen en zich hiertoe verhouden. In de bacheloropleiding wordt momenteel een nieuw eerstejaars vak ontwikkeld: 'Inleiding in de humanistiek'. Dit is iets dat huidige studenten gemist hebben om humanistiek en de verhouding tot aanverwante disciplines goed te duiden. Masterstudenten benoemen wel dat het voor studenten die een andere vooropleiding dan de bachelor Humanistiek gevolgd hebben soms zoeken is naar wat humanistische drijfveren zijn.

Voor de **masteropleidingen Zorgethiek en Beleid en Burgerschap en Kwaliteit van samenleven** vraagt het panel zich af in hoeverre voor studenten duidelijk is wat humanisme is en of dat voldoende aan bod komt in de curricula. Studenten van beide opleidingen benoemen hierover weinig geleerd te hebben, ondanks dat zij wel inzien dat er raakvlakken zijn tussen de benadering in hun opleiding en de humanistiek. Docenten van beide masteropleidingen lichten ook toe dat er een duidelijke connectie is tussen humanisme en de masteropleiding (zie ook standaard 1), omdat studenten onder andere door middel van vorming zichzelf kunnen ontwikkelen en de gemeenschap kunnen verbeteren vanuit humanistische traditie. Het panel oordeelt dat humanistisch gedachtegoed duidelijk in de twee masteropleidingen zit, maar dat er een taak is weggelegd voor docenten om dit te expliciteren voor studenten. Het panel adviseert daarom om de beoogde cursus 'Inleiding in de humanistiek' universiteitsbreed te implementeren zodat alle UvH-studenten een duidelijke notie hebben van wat humanisme inhoudt en hoe eigen opleidingen en ook vakken zich hiertoe verhouden.

Didactiek en werkvormen

De UvH beoogt een inspirerende leeromgeving te bieden aan studenten waarin onderwijzen en leren worden gezien als betekenisvolle, zingevende activiteiten, met aandacht voor de intellectuele,

professionele en persoonlijke vorming van studenten. De UvH heeft hiervoor de notitie *Activerend en blended onderwijs 2.0* opgesteld, waarin een kader geboden wordt voor docenten om hun onderwijs vorm te geven. Docenten worden hierin gestimuleerd om gebruik te maken van blended instrumenten en voldoende afwisseling in werkvormen aan te bieden. Het panel is erg nieuwsgierig naar de huidige stand van zaken omtrent blended onderwijs en in hoeverre de notitie in de organisatie daadwerkelijk geïmplementeerd wordt. Het management benadrukt dat blended learning ingezet wordt indien dit functioneel is en iets toevoegt, bijvoorbeeld voor contact en uitwisseling. Over de opleidingen heen wordt er ingezet op activerend onderwijs, maar niet per definitie blended onderwijs. In de masteropleidingen is hier volgens het management meer sprake van, omdat studenten niet altijd fysiek op de UvH aanwezig zijn en dan wel thuis aan het werk kunnen, bijvoorbeeld middels online opdrachten. Ook de opleidingscommissie licht toe dat de mate van blended onderwijs verschilt per opleiding en dat dit deels te maken heeft met de studentenpopulatie. Zo is het voor de **master Zorgethiek en Beleid** in het bijzonder positief voor studenten om online te kunnen aansluiten op maandag en donderdag. Ook kunnen studenten via ItsLearning op alternatieve wijzen les krijgen (bijv. via explainers, filmpjes van lezingen, discussiefora en peerfeedback). Wel benadrukt de opleidingscommissie dat het belangrijk is om scherp te blijven over wat wenselijk is in contact voor een pedagogische relatie en gemeenschapsvorming en hoeveel (online) contact hierbij past. Hierover is de opleidingscommissie momenteel actief met de Universiteitsraad over in overleg. Het panel kan zich goed vinden in de visie die de opleidingscommissie op blended onderwijs heeft en oordeelt dat blended onderwijs en gemeenschapsgevoel niet haaks op elkaar hoeven te staan. Volgens het panel is gemeenschapsgevoel zeker binnen een kleine universiteit als de UvH een groot goed. Het adviseert de opleidingen om de visie op blended onderwijs nader onder de aandacht te brengen van docenten en studenten in de implementatie ervan en docenten adequaat te scholen in manieren om dit in hun lessen toe te passen, zonder dat dit afbreuk doet aan het gemeenschapsgevoel onder studenten.

De werkgroepen in het eerste jaar van de **bachelor Humanistiek** kennen een aanwezigheidsplicht, waar studenten gevarieerde ervaringen mee hebben: sommige bachelorstudenten ervaren dit als prettig gezien het contact met docenten en medestudenten, anderen voelen zich vooral geforceerd om deel te nemen. Ook de **master Humanistiek** heeft een aanwezigheidsplicht ingesteld voor vakken waar opdrachten op elkaar voortbouwen. **Bachelorstudenten Humanistiek** geven in het studentenhoofdstuk daarnaast aan dat zij de kwaliteit van werkgroepen als wisselend ervaren: in bepaalde gevallen wordt er weinig tot geen interactie gezocht en zijn docenten veelal aan het zenden. De opleidingscommissie licht hierop toe dat studenten verschillende wensen hebben: sommige studenten willen meer interactie en verdieping, terwijl dit voor andere studenten die onvoorbereid de les in komen niet goed mogelijk is. Docenten ervaren dit als een lastig spanningsveld om te overbruggen. De opleidingscommissie haalt als mogelijke oplossing aan om studenten die dit nog niet gedaan hebben ter plekke de literatuur te laten lezen en de overige studenten in dialoog te laten gaan. Het panel vindt dit een zinnige suggestie en meent

dat blended onderwijs hierin een belangrijke rol kan vervullen, om een actieve werkhouding onder studenten te bevorderen.

Instroom en toelatingseisen

De **bachelor Humanistiek** heeft als toelatingseisen een vwo-diploma zonder bijzondere profieleisen of eisen aan het vakkenpakket of een (inter)nationaal equivalent daarvan, een wo bachelor- of masterdiploma, een met goed gevolgd afgelegd propedeutisch examen van een hbo-instelling of universiteit, een doctoraaldiploma of een hbo-diploma van een erkende instelling. Voor hbo-instroom geldt tevens een taaleis Engels op vwo-eindniveau. In de bacheloropleiding stroomt ongeveer 70% van de studenten in met een vwo-diploma, ruim 20% met een hbo-propedeuse en een kleine 10% met een buitenlands diploma, colloquium doctum of een ander onderwijspad.

De **masteropleidingen** kennen de volgende toelatingseisen: Het bachelordiploma Humanistiek biedt directe toelating, evenals een wo-bachelordiploma behorend tot één van de RIO-sectoren Economie, Gedrag en Maatschappij, Taal en Cultuur en Recht en voor de **masteropleiding Zorgethiek en Beleid** tevens Gezondheidszorg. Studenten met een bachelor van een andere universitaire opleiding, een hbo-diploma, een hbo-masterdiploma of een equivalent buitenlands diploma (waarvan het vakkenpakket aan specifieke eisen voldoet) dienen eerst een premaster te volgen. De toelatingscommissie beslist over eventuele uitzonderingen. Aangezien de masteropleidingen grotendeels in het Nederlands worden aangeboden, geldt voor buitenlandse studenten een taaleis Nederlands. Voor alle studenten geldt tevens een taaleis Engels, omdat de masteropleidingen ook één of meerdere Engelstalige vakken bevatten.

De instroom van de **master Humanistiek** kent diverse vooropleidingen. Zo stroomt een derde tot de helft in vanuit de bachelor Humanistiek en komen de overige studenten vanuit allerlei verschillende bacheloropleidingen waarbij filosofie, Liberal Arts and Sciences, religiewetenschappen en geschiedenis het meest voorkomend zijn. De **masteropleiding Zorgethiek en Beleid** wordt met name gevolgd door studenten die reeds werkzaam zijn in de zorg en over een hbo-diploma beschikken. Gemiddeld stroomt 50% van de studenten in via een premaster, 10% van de bachelor Humanistiek en 40% vanuit een aanverwante wo-master, zoals de master Humanistiek of een filosofische of gezondheidswetenschappelijke master aan een andere universiteit. De **master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** kent tot slot instroom vanuit studenten van zowel de bachelor Humanistiek, premaster en studenten met een bachelor van een andere universitaire opleiding. Het panel is voor zowel de bachelor- als masteropleidingen tevreden met de toelatingseisen en huidige instroom.

De UvH heeft een algemeen premasterprogramma van 30 EC, gericht op academische scholing en theorie. Naast deze 30 EC dienen studenten sinds 2022 een gratis premasterassessment te behalen, dat zich richt op academische vaardigheden en tekstbegrip. In academisch jaar 2024 – 2025 heeft de UvH een evaluatie van het toelatingsbeleid voor de masters uitgevoerd. Enkele wijzigingen zijn op basis

hiervan doorgevoerd voor het komende academische jaar, zoals een leeslijst voor studenten die direct toelaatbaar zijn tot de master maar geen UvH bachelor hebben gevolgd. Het panel is erg positief over de aandacht die er in de premaster is voor gerichte voorbereiding op de masters en ziet veel meerwaarde in deze wijziging.

Studiebegeleiding en informatievoorziening

De UvH heeft de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in studentbegeleiding en informatievoorziening. Zo zijn de studieadviseurs uitgebreid van 0,8 naar 1,6 fte. Zij begeleiden en adviseren studenten, onder andere door één-op-één gesprekken, het monitoren van studieresultaten en het verzorgen van trainingen en voorlichtingen. De nadruk voor studieadviseurs ligt op de begeleiding van eerstejaarsstudenten, studenten met een ondersteuningsbehoefte en studenten met studieovertraging. De studentenraadsman is voor studenten het aanspreekpunt bij persoonlijke problemen of levensvragen van studenten en is tevens de vertrouwenspersoon voor klachten rondom seksuele intimidatie of machtsmisbruik. Tezamen vormen de studieadviseur en de studentenraadsman het eerste vangnet voor studenten en hebben zij structureel en ad hoc overleg om de zorg voor studenten zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Verder kunnen studenten door een serviceovereenkomst met de Universiteit Utrecht gebruik maken van overige vormen van begeleiding, zoals studentenpsychologen, trainingen op het gebied van academische vaardigheden, arbeidsmarktoriëntatie en het UU International Office. Het panel stelt dat er sprake is van een goed team van ondersteuners bij wie studenten terecht kunnen met vragen en problemen. Ook studenten waarderen de toegankelijkheid van de studieadviseur en de studentenraadsman. Er is volgens het panel veel aandacht voor studenten met ondersteuningsbehoeften, in het bijzonder neurodivergente studenten en ook werkende studenten, en daarnaast wordt er middels uitgebreid beleid ingezet op Diversiteit, Equity en Inclusie (DEI) met onder andere als doelstelling het creëren van safe en brave spaces.

In de thesistrjecten, stages in de **master Humanistiek** en **Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** en het AAV-onderwijs in de **bachelor Humanistiek** krijgen studenten één-op-één begeleiding (thesis en stage) of bijeenkomsten in kleine groepen (AAV-onderwijs) aangeboden door docenten. In de stage hebben studenten naast het contact met de UvH ook veel contact met hun werkplekbegeleiders, waarmee het panel tevreden is. In de **master Humanistiek** is er daarnaast ook begeleide intervisie van ongeveer acht bijeenkomsten voor studenten wegens het karakter van de stages geestelijke verzorging. Bij andere vakken in de **master Humanistiek** wordt ook regelmatig gerefereerd aan de stage, onder andere met casussen en reflectiemomenten in het onderwijs. Het panel is erg te spreken over de begeleiding die docenten bieden rondom eindwerken, zoals plenaire bijeenkomsten voor introductie en themakeuze, peerfeedback en reeds beschreven individuele- en groepsbegeleidingsmomenten met begeleiders. Volgens het panel is er ook sprake van een uitgebreide handleiding om docenten handreikingen te bieden voor het begeleiden van studenten. De vakgroep komt volgens het management eenmaal per maand bij elkaar, waarbij docenten reflecteren op zaken als hoe sturend een begeleider

dient te zijn en hoe autonoom studenten dienen te werken. Er is daarnaast sprake van thesis-intervisie waarin processen bekeken worden, en er wordt regelmatig stilgestaan bij of studenten hun leerdoelen behalen en zich adequaat ontwikkelen. Hoewel docenten niet volledig ontkomen aan een traject 'op maat' voor studenten, omdat elke student anders is, zijn er volgens docenten steeds minder verschillen tussen docenten onderling en heldere afspraken met elkaar over wat studenten aan begeleiding kunnen verwachten: er is inmiddels sprake van strakke deadlines, gelijke behandeling en voldoende begeleiding voor alle studenten.

Het panel is hier over het algemeen enthousiast over. Tegelijkertijd constateert het dat studenten van de **master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** veel moeite ervaren bij de overgang van hun stage naar de thesis (zie ook *Studeerbaarheid*). Hoewel docenten expliciet benoemen bereid te zijn tot extra begeleiding, er bovendien 'touch base' momenten zijn ingesteld en de stagebegeleider volgens de opleiding bewust ook dezelfde persoon voor studenten is als de thesisbegeleider om vroegtijdig met studenten mee te denken, lijken studenten beperkte begeleiding te ervaren bij deze vertaalslag en is er hier volgens het panel sprake van een discrepantie. Om die reden adviseert het panel de master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven om actief in te zetten op de begeleiding bij de stage en thesis voor studenten, hen tijdig van informatie te voorzien en structureel met docenten onderling te kalibreren over de benodigde begeleiding voor deze vertaalslag. Ook heeft het panel meerdere eindwerken van studenten ingezien, met name bij de master Humanistiek, die meermaals herkanst zijn en waarbij er sprake was van ingewikkelde of brede hoofd- en deelvragen in de thesis (zie ook standaard 4). Daarom adviseert het panel de **master Humanistiek** om in te zetten op stevigere begeleiding bij het onderzoeksvoorstel, zodat studenten na een 'go' ook een duidelijke en goed geformuleerde onderzoeksvraag en -methode opgesteld hebben.

De afdeling Onderwijs en Studentzaken is voor studenten en docenten beschikbaar voor vragen over (vak)inschrijving, collegegeld, ItsLearning, toelatingseisen of overige administratieve zaken. De UvH website en het intranet bieden daarnaast studie-informatie, zoals informatie over vakken, inschrijftermijnen, het onderwijsrooster, stage, afstuderen, het Onderwijs- en Examenreglement en de examencommissie. Nieuws en informatie vanuit verschillende studentenorganen, de Universiteitsraad en de alumnivereniging zijn op de website te vinden en worden via digitale nieuwsbrieven gedeeld. Via de website hebben studenten tevens toegang tot de elektronische leeromgeving ItsLearning van de vakken die ze volgen. Tot slot zijn er sinds 2024 ook informatieschermen in het gebouw geplaatst, met *need to know* en *nice to have* informatie zoals evenementen binnen en buiten de UvH. Het panel concludeert hiermee dat er via deze kanalen sprake is van duidelijke informatievoorziening binnen de UvH.

Studeerbaarheid

Het academisch jaar van de UvH is verdeeld in vier perioden van ieder tien weken: acht onderwijsweken, een zelfstudieweek en een tentamenweek. In de zelfstudieweek vinden tevens hertentamens van de voorgaande periode plaats. Vakcoördinatoren beogen de studielast van de vakken goed op elkaar aan te laten sluiten. Het aantal contacturen is gemiddeld 10 – 12 uur per week, met variatie per opleiding. Zo kennen meer praktijkgerichte opleidingen doorgaans meer contacturen en minder zelfstudie dan theoretische opleidingen. Het uitgangspunt in reguliere vakken is ongeveer zes contacturen per week.

Het panel is positief over de manieren van de UvH om studeerbaarheid voor studenten te borgen, maar constateert wel dat er over de opleidingen heen een relatief groot aantal niet-nominaal studerende studenten is. Zo ligt het afstudeerrendement bij n+1 in cohort 2020 voor de bachelor Humanistiek op 72%, voor de master Humanistiek op 68% en voor de master Zorgethiek en Beleid in cohort 2022 op 49% en voor de master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven op 80% maar in 2021 op 44%. Volgens de UvH worden de rendementscijfers in de **master Humanistiek** en de **master Zorgethiek en Beleid** echter gekleurd door de bewuste keuze van studenten om langer over hun studie te doen, bijvoorbeeld in combinatie met een baan of gezinsleven. Bij **Zorgethiek en Beleid** wordt dit effect versterkt doordat grofweg de helft van de studenten bij aanvang ervoor kiest om het programma in deeltijdtempo te volgen. Volgens het management volgen de meeste studenten over de verschillende masteropleidingen heen (zo'n 70%) de opleidingen volgens het voltijdprogramma. Een klein deel werkt ook: met name in de **master Zorgethiek en Beleid** en in kleinere mate ook bij de **master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven**.

Het management meent dat het pragmatisch is om de **master Zorgethiek en Beleid** op de huidige manier te organiseren, omdat de masteropleiding op deze manier aantrekkelijk is voor oudere studenten die naast hun studie werken. Bij voorlichting wordt er expliciet duidelijk gemaakt dat het een voltijdopleiding is en dat deze ook zo ontworpen is, maar de ervaring is dat de opleiding bewuste deeltijdstudenten trekt. De UvH is ervan overtuigd dat de huidige inrichting passend is bij de centrale missie en visie van de UvH en dat de **master Zorgethiek en Beleid** en **master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** ook aantrekkelijke opleidingen zijn voor studenten die wel in voltijd willen studeren. Omdat het panel voor de masteropleiding Zorgethiek en Beleid alleen studenten heeft gesproken die de opleiding in deeltijdtempo volgen, is het voor het panel lastig om vast te stellen in hoeverre de masteropleiding studeerbaar is voor studenten in voltijdvariant. Desalniettemin heeft het panel van beide opleidingen geen signalen ontvangen dat de voltijdsopleidingen niet goed studeerbaar zijn voor voltijdsstudenten, wat het panel positief stemt. Op basis van het profiel van de twee masteropleidingen en de huidige studentenpopulatie, kan het panel zich goed voorstellen dat naast een voltijdsvariant een officiële deeltijdvariant ook goed mogelijk en passend is. Het constateert namelijk dat mogelijk niet de volledig gewenste beoogde doelgroep wordt bereikt, omdat aankomende studenten die deeltijd wensen te studeren in de administratieve gegevens van de opleidingen alleen een voltijdsvariant zien staan en wellicht niet op de hoogte zijn van de mogelijkheden die de UvH hierin biedt om in deeltijd te studeren.

Het adviseert de **masteropleidingen Zorgethiek en Beleid** en **Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** daarom om ook een officiële deeltijdvariant te overwegen.

Het panel is verder nieuwsgierig naar hoe studenten zelf de studeerbaarheid van hun opleidingen beoordelen. Over het algemeen ervaren studenten hun opleidingen als studeerbaar, met enkele aandachtspunten. Zo spreken studenten van de **bacheloropleiding Humanistiek** over een hoge studiedruk in de week na de tentamenweek. De blokkenindeling in 10 weken zorgt ervoor dat studenten direct na de tentamenweek beginnen met het volgende blok, waardoor zij onvoldoende ruimte ervaren om zich in de tentamenweek al voor te bereiden op het daarna volgende blok. Bachelorstudenten benoemen dat de UvH bezig is met de implementatie van Slimmer Collegejaar, waarbij studenten elke eerste week van de periode meer tijd voor zelfstudie en overige studie-gerelateerde zaken hebben, wat voor studenten de druk verlaagt. Hoewel het panel en ook studenten positief zijn over deze wijziging, verneemt het panel dat Slimmer Collegejaar per 1 september 2025 eerst bij de drie masteropleidingen geïmplementeerd is en nog niet bij de bachelor Humanistiek. Het panel adviseert daarom om manieren te zoeken om studiedruk bij bachelorstudenten te verminderen in de periode na de tentamenweek.

Voor de **master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** wordt in het studentenhoofdstuk daarnaast gesproken over deadlines die elkaar (te) snel opvolgen. Ook merkt het panel op dat studenten de thesis pas kunnen herkansen in het vierde blok van het volgende academische jaar. Het onderschrijft de wens van studenten om de thesis in het eerste blok van het daaropvolgende jaar te herkansen, aangezien de huidige praktijk studenten veel tijd en geld kost. Daarnaast verneemt het panel van zowel studenten als alumni dat de aansluiting tussen stage en thesis voor studenten erg moeilijk is. Het panel is benieuwd welke oorzaken hieraan ten grondslag liggen. Ook begreep het panel op basis van het lezen van de documentatie en beoordelen van eindwerken in eerste instantie niet goed wat het daadwerkelijke onderscheid was tussen het thesisonderzoek en stageverslagen (zie standaard 4).

Het doel van de stage is volgens de opleiding tweeledig: in de stage leren studenten in periode 3 te functioneren als professional en maken zij een stageverslag vanuit praktijkgericht onderzoek en een vraag vanuit de stageorganisatie, maar verzamelen ze ook al data die ze dienen te gebruiken voor hun thesis in periode 4 die een meer wetenschappelijke invalshoek kent. Hoewel de onderwerpen gelijk zijn, veranderen de onderzoeksvragen en daarmee ook de data-analyse. Studenten ervaren dit overwegend als een abrupte omslag en moeten na hun stage vaak nog extra data verzamelen voor hun thesis omdat ze na afronding van hun stage pas gaan nadenken over hun thesis en het hanteren van een andere, meer wetenschappelijke invalshoek. Docenten zijn zich hiervan bewust en vanaf volgend academisch jaar komt hierin verandering. De stagecoördinator licht toe dat het stageverslag meer een reflectieverslag wordt met aandacht naar hoe studenten functioneren in de stageorganisatie als professional en hoe dat gekoppeld kan worden aan inhoudelijke vakken, waardoor studenten tijdens hun stage meer tijd overhouden om data te verzamelen en dat te verwerken in hun thesis. Studenten komen dan terug naar

de stageorganisatie om op basis van hun thesis een advies of aanbeveling te doen en beantwoorden daarmee ook een praktijkgerichte vraag van de stageorganisatie. Het panel en ook studenten zijn erg positief over de wijziging die doorgevoerd zal worden. Het panel is tevens tevreden met de toelichting dat studenten alsnog de stage en thesis los van elkaar kunnen uitvoeren.

Docententeam

Het docententeam bestaat uit hoogleraren, universitair docenten en universitair hoofddocenten. Alle docenten, en dus examinatoren, dienen over een Basis Kwalificatie Onderwijs (BKO) te beschikken of deze na aanstelling te behalen. Sinds academisch jaar 2018 – 2019 zijn er een aantal juniordocenten aangesteld, die met name onder begeleiding van een seniordocent werkgroepen begeleiden in de **bachelor Humanistiek**. Daarnaast zijn er ook bijzonder hoogleraren, promovendi en gastdocenten actief in het onderwijs. Docenten hebben allen een basis in onderzoek passend bij het onderzoeksprogramma van de UvH en beschikken over uiteenlopende disciplinaire achtergronden, zoals filosofie, religiewetenschappen, sociologie, bestuurskunde, humanistiek, medische wetenschappen en antropologie. Met ingang van 2024 worden er met enige regelmaat intervisiebijeenkomsten georganiseerd, waarin docenten onderling ervaringen uitwisselen en werken aan het versterken van hun expertise. De docent-studentratio is ongeveer 1 op 31 bij de bachelor Humanistiek, 1 op 24 bij de master Humanistiek, 1 op 27 bij de master Zorgethiek en Beleid en 1 op 24 bij de master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven.

Het panel ziet een kundig docententeam met toereikende expertise en kwalificaties en goede onderlinge afstemming. Ook studenten omschrijven docenten als inspirerend, gedreven en beschikkend over goede kennis van zaken. Het personeelsbestand is volgens het panel toereikend. Daarnaast ziet het panel veel meerwaarde in de juniordocenten, die een brugfunctie vervullen tussen studenten en docenten en ondersteunen bij onderwijsvernieuwingen. Het panel verneemt dat junior docenten ook veelvuldig studenten verwijzen naar eerder geleerde zaken of examinatoren van een vak aan kunnen geven wat reeds in de opleiding aan bod is gekomen of nog niet, waar het panel enthousiast over is. Studenten uit alle opleidingen zien docenten daarnaast als erg betrokken, laagdrempelig en benaderbaar, wat het panel beaamt. Wel plaatst het panel een kritische kanttekening bij de enigszins beperkte diversiteit binnen het docententeam, in het bijzonder op het gebied van etnische afkomst en nationaliteit. Ook benoemen **bachelorstudenten Humanistiek** als aandachtspunt dat gastdocenten wellicht meer nieuwe docenten kunnen betreffen aangezien veel docenten al gedurende lange tijd werkzaam zijn bij de UvH. Daarnaast wensen **masterstudenten Humanistiek** – naast gastcolleges – meer GV expertise als professionals binnen het docententeam. Het panel onderschrijft deze aandachtspunten, maar constateert tegelijkertijd dat er binnen de stuurgroep DEI al veel aandacht is voor verbreding van diversiteit binnen het docententeam. Het raadt de UvH daarom aan de aandacht voor een meer diverse docentenpopulatie te continueren.

Docenten worden op verschillende wijzen ondersteund en gestimuleerd op het vlak van didactische expertise en professionele ontwikkeling, bijvoorbeeld middels een ontwikkelgesprek, een BKO- en SKO-kwalificatietraject (Senior Kwalificatie Onderwijs), trainingen in het kader van activerend en blended onderwijs en workshops op het gebied van diversiteit, equity en inclusie. Tot slot worden docenten gestimuleerd deel te nemen aan bijeenkomsten van andere universiteiten of landelijke platforms. Het panel is erg te spreken over aandacht die er is voor didactische ontwikkeling en professionalisering van docenten.

Het panel is tot slot benieuwd naar in welke mate docenten werkdruk ervaren. Docenten geven onder andere aan veel tijd bezig te zijn met begeleiding van studenten en een relatief hoge werkdruk te ervaren, maar onderwijs met plezier uit te voeren en veel energie te halen uit het verzorgen van lessen die aansluiten bij hun eigen onderzoek. Het panel oordeelt dat de UvH daarvoor een helder werkindelingsbeleid heeft vastgesteld over onderwijsinzet (circa 55%) voor de 'gemiddelde' werknemer. Hierbij wordt zoveel mogelijk ingezet op langdurige aanstellingen en aansluiting op het eigen vakgebied en onderzoek. Het panel is positief dat uren voor commissies en bestuur, zoals de examen- en opleidingscommissie, ook meegenomen worden in de urenverdeling en dat het Slimmer Collegejaar ingevoerd wordt, waarbij er bewust tijd gecreëerd wordt voor docenten om zich ook met onderzoek bezig te houden.

Conclusie

Het panel concludeert dat de bachelor- en masteropleidingen beschikken over solide en doordachte curricula en een goed functionerende onderwijsleeromgeving. De beoogde leerresultaten worden adequaat naar de programma's vertaald, met een duidelijke opbouw, heldere leerlijnen en voldoende aandacht voor onderzoeksmethoden. In alle opleidingen is er veel aandacht voor praktijk- en arbeidsmarktgerichtheid, zoals in de AAV-lijn van de **bachelor Humanistiek**, gastcolleges, praktijkvoorbeelden van **masterstudenten Zorgethiek en Beleid** en praktijkgericht onderzoek. Het panel stelt in elke opleiding nog enkele aandachtspunten vast. Zo adviseert het de **bachelor Humanistiek** om studenten vanaf het eerste jaar te laten reflecteren op hun eigen morele waarden, bij uitbreiding van de keuzeruimte in academisch jaar 2026 – 2027 een stagemogelijkheid te includeren, meer actuele en maatschappelijke thema's in het curriculum te integreren en eerder dan in het derde jaar interdisciplinaire onderzoeksmethoden aan te bieden. Voor de **masteropleiding Humanistiek** adviseert het panel meer aandacht voor gemeenschapsvorming onder studenten en beveelt het de opleiding aan om eenduidige terminologie te hanteren voor de stage na herprofilering om verwarring onder studenten en docenten te voorkomen. Bij de **master Zorgethiek en Beleid** stelt het panel aandachtspunten vast in het hanteren van bredere zorgvoorbeelden dan voornamelijk medische zorgvoorbeelden in het curriculum en de toepassing van theorie in de praktijk door bijvoorbeeld een stagemogelijkheid. Voor de **masteropleiding Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** ziet het panel tot slot kansen om meer aandacht te schenken aan burgerlijke ongehoorzaamheid en meer actuele thema's in het curriculum.

Over alle opleidingen heen onderschrijft het panel het aandachtspunt om aan de slag te gaan met dekolonisering van het curriculum en ziet het hierin potentieel een rol voor de opleidingscommissie weggelegd. Het adviseert daarnaast om het beoogde bachelorvak 'Inleiding in de humanistiek' universiteitsbreed te implementeren om studenten een duidelijk beeld mee te geven van humanisme en hoe eigen opleidingen en ook vakken zich hiertoe verhouden. Het panel beoordeelt de didactiek en werkvormen die gehanteerd worden overwegend positief. Wel ziet het kansen om de visie op blended onderwijs en implementatie hiervan nader onder de aandacht van studenten en docenten te brengen, docenten adequaat te scholen en tegelijkertijd gemeenschapsgevoel onder studenten te behouden. Het onderschrijft de suggestie van de opleidingscommissie om blended onderwijs in te zetten als hulpmiddel voor onvoorbereide studenten in werkgroepen. Het panel is tevreden met de huidige instroom en toelatingseisen van de opleidingen, maar ziet mogelijkheden voor de **masteropleidingen Zorgethiek en Beleid en Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** om te overwegen een officiële deeltijdvariant te starten gezien de profielen en huidige studentenpopulatie van de opleidingen.

Het panel stelt dat er sprake is van duidelijke informatievoorziening, onder meer door informatieschermen in het gebouw en de digitale leeromgeving ItsLearning. Voor wat betreft de studiebegeleiding, concludeert het panel dat studenten bij ondersteuningsbehoeften goed terecht kunnen bij toegankelijk UvH personeel zoals studieadviseurs en de studentenraadsman. Wel adviseert het panel om actief in te zetten op begeleiding bij de stage en thesis van de **master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** om adequaat de vertaalslag hiertussen te kunnen maken en in te zetten op stevigere begeleiding bij het onderzoeksvoorstel van de **master Humanistiek** om duidelijke en goed geformuleerde onderzoeksvragen en -methoden te borgen in de eindwerken. Over het algemeen oordeelt het panel dat de opleidingen studeerbaar zijn, met enkele aandachtspunten. Zo adviseert het de **bachelor Humanistiek** om manieren te vinden om de studiedruk te verlagen in de periode na de tentamenweek en onderschrijft het de wens van studenten van de **master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** om de thesis in het eerste blok van het daaropvolgende jaar te herkansen. Het panel beoordeelt het docententeam tot slot als academisch en didactisch kundig, inhoudelijk breed inzetbaar en toegewijd en betrokken bij het onderwijs en de studenten. Het waardeert de inzet van junior docenten in het onderwijs en de aandacht voor deskundigheidsbevordering onder docenten en werkdruk. Als kanttekening plaatst het panel de beperkte diversiteit binnen het docententeam en raadt aansluitend op de aandachtspunten van studenten aan om nieuwe gastdocenten in te brengen bij de **bachelor Humanistiek** en meer GV expertise als professional te includeren in de **master Humanistiek**.

Op basis van de gesprekken en bestudering van de onderliggende documentatie concludeert het panel dat de bachelor- en masteropleidingen **voldoen aan standaard 2, onderwijsleeromgeving**.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen en overwegingen

Uitwerking toetsing en kwaliteitsborging

Toetsing van alle bachelor- en masteropleidingen binnen de UvH wordt vormgegeven op basis van het UvH toetsbeleid (herziene versie: 2022). Toetsen volgen de principes van constructive alignment, waarbij leerdoelen, leeractiviteiten en toetsing bewust op elkaar afgestemd zijn. De opleidingen richten zich primair op summatieve toetsing, maar er zijn ook nadrukkelijk formatieve toetsmomenten opgenomen. Het panel oordeelt dat er met bovenstaand toetsbeleid een duidelijke visie op toetsing is, met degelijk uitgewerkte principes.

De **bachelor Humanistiek** maakt gebruik van een variëteit aan toetsvormen, waaronder schriftelijke tentamens en werkstukken, gesloten boektentamens met open vragen, meerkeuzevragen of betoog en portfolio's in de vakken in de AAV-lijn. Uit studentgesprekken verneemt het panel dat sommige bachelorstudenten de toetsvorm voor de AAV-lijn niet geheel passend vinden en een mondelinge toetsvorm geschikter zouden vinden, wat het panel beaamt. Toetsvormen die in de **master Humanistiek** centraal staan, zijn schriftelijke tentamens, schriftelijke werkstukken, presentaties en tussentijdse opdrachten met het schriftelijke werkstuk als meest voorkomende toetsvorm. De **master Zorgethiek en Beleid** hanteert ook veel schriftelijke tentamens (onder andere open vragen, take home tentamen) en schriftelijke werkstukken: zowel groepsworkstukken als individueel, analyse van een beleidsdocument, wetenschappelijke papers en een onderzoeksvoorstel. De nadruk ligt veelal op het toepassen van inzichten in de praktijk (meedenken, tegendenken) en het ontwikkelen van eigen originele methoden (omdenken), waar het panel erg enthousiast over is. De **master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** maakt tot slot overwegend gebruik van individuele werkstukken en portfolio's waarin studenten diverse (beleids)adviezen schrijven en een reflectieverslag (individueel of in groepsverband) aanleveren. Vanaf 2025 – 2026 zal de masteropleiding ook (weer) het maken van een onderwijsontwerp voor verschillende doelgroepen oefenen en toetsen.

Het panel is over het algemeen positief over de variëteit in toetsvormen bij alle vier de opleidingen. Ook daar waar schriftelijke werkstukken een grote rol spelen, ziet het panel dat docenten duidelijk variëren binnen deze toetsvorm. Het panel meent dat de gehanteerde toetsvormen overwegend passend zijn bij de doelstellingen die de opleidingen nastreven. Studenten zijn veelal ook tevreden met de toetsvormen en ervaren de feedback door peers en door docenten op ingeleverd werk als inhoudelijk en toereikend, wat het panel positief stemt. Over alle opleidingen heen, signaleert het panel een beperkt aantal mondelinge toetsvormen in de toetsmatrix. Bij het vak 'Zorgethisch veldonderzoek' in de master Zorgethiek en Beleid wordt een mondeling tentamen afgenomen dat voor 50% meetelt in het eindcijfer,

maar dit is meer uitzondering dan regel. In het bijzonder voor de **master Zorgethiek en Beleid** ziet het panel veel meerwaarde in meer mondelinge toetsvormen, omdat afgestudeerden later werkzaam zijn in de publieke sector waar goed kunnen spreken en presenteren erg belangrijk is. Het panel stelt dat mondelinge en communicatieve vaardigheden in alle opleidingen een prominente plek krijgen in de beoogde leerresultaten en vraagt zich af hoe deze adequaat getoetst worden. Docenten, examencommissie en studenten lichten toe dat er wel regelmatig presentaties gegeven worden, maar deze veelal met 'voldaan' of 'niet voldaan' worden getoetst. Dit geldt voor studenten als voorwaardelijke eis om het eindcijfer te kunnen krijgen. Het panel waardeert deze toelichting en het feit dat docenten ook het belang inzien van mondelinge toetsen, maar ziet nadere kansen voor opleidingen om mondelinge toetsvormen ook meer summatief met een cijfer te waarderen. De UvH streeft immers constructieve alignment na en de toetsing dient adequaat de beoogde leerresultaten te reflecteren. Studenten beamen over het algemeen de wens voor nog meer mondelinge toetsvormen en presentaties en ook neurodivergente studenten zouden baat kunnen hebben bij alternatieve of meer flexibele toetsing dan overwegend schriftelijk werk. Ook de examencommissie pleit voor meer diversiteit en summatieve toetsvormen – niet alleen in relatie tot AI (zie *Generatieve AI*), maar ook passend bij de bredere UvH visie en tegemoetkomend aan de brede set van vaardigheden die studenten dienen te beheersen. Het panel is erg te spreken over de visie die de examencommissie hierover heeft.

Om de kwaliteit van toetsing te borgen, kent de UvH een heldere verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van diverse betrokkenen. Alle toetsen dienen te voldoen aan gangbare kwaliteitseisen van validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en organiseerbaarheid. Toetsen worden opgesteld door een examiner, benoemd door de examencommissie. Het panel is positief over de peerfeedback die docenten toepassen door altijd een andere docent te laten meekijken naar het toetsontwerp, bij voorkeur iemand die betrokken is bij het vak of onderdeel uitmaakt van de leerstoelgroep waartoe het vak behoort. Conform het vier-ogen principe wordt na beoordeling van het tentamen een selectie van de gemaakte toetsen beoordeeld door een tweede beoordelaar en worden beoordelingen besproken. Docenten leggen tot slot per toets ook een toetsdossier aan ter documentatie van het gerealiseerde toetsproces. Het panel ziet hiermee een sterk systeem van kwaliteitsborging op toetsing.

Examencommissie

De UvH heeft één examencommissie voor alle opleidingen. Deze bestaat uit vijf leden, onder wie een voorzitter en één extern lid, en wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris. Eenmaal per jaar legt de examencommissie verantwoording af aan het College van Bestuur middels een jaarverslag over het voorgaande academisch jaar.

De examencommissie borgt de kwaliteit van de examens, draagt zorg voor de organisatie en coördinatie van tentamens en benoemt examinatoren. De examencommissie benoemt alleen examinatoren die

gepromoveerd zijn, in het bezit zijn van een BKO (en/of SKO) en een meerjarendienstverband aan de UvH hebben. Hierop kan op verzoek door de Opleidingsdirecteur een uitzondering worden gemaakt door de examencommissie. Na afloop van een onderwijsperiode bekijkt de examencommissie daarnaast de beoordelingen van de toetsing in de vakevaluaties en het overzicht van toetsresultaten. De examencommissie gaat steekproefsgewijs na of de toetscyclus volgens de richtlijnen uit het toetsbeleid en de Regels en Richtlijnen is uitgevoerd. Ook controleert de examencommissie jaarlijks een steekproef van toetsen op niveau en kwaliteit van constructie. Criteria voor deze steekproef kunnen opvallende (negatieve of positieve) resultaten, herziene toetsing van een vak of studentevaluaties zijn. Door middel van een audit controleert de examencommissie tot slot steekproefsgewijs eindwerkstukken van alle opleidingen. De uitkomsten, bevindingen en aanbevelingen van deze audits worden gerapporteerd aan de betreffende thesis-/stagecoördinator en opleidingsdirecteur, waar het panel tevreden over is.

Het panel is erg te spreken over de uitgebreide jaarverslagen van de examencommissie, met tevens gedetailleerde auditverslagen. Wel is het panel nieuwsgierig naar hoe geconstateerde aandachtspunten uit steekproeven opgevolgd worden. De examencommissie licht toe minimaal acht audits per jaar uit te voeren en ook follow-up te doen, ofwel schriftelijk, ofwel in een vergadering of in dialoog. Hoewel het panel positief is over deze werkwijze, constateert het uit gesprekken dat de examencommissie beperkt zicht heeft op of adviezen of aanbevelingen daadwerkelijk opgevolgd zijn. Zo lijkt de examencommissie erop te vertrouwen dat de aanbevolen kallibratiesessies bij de thesis van de **master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** hebben plaatsgevonden, zonder dit actief te controleren. Het panel beveelt de examencommissie daarom aan structurele opvolging te geven aan geconstateerde verbeterpunten bij audits.

Beoordeling eindwerken (thesis en stage)

Elke thesis binnen de UvH wordt in twee fasen beoordeeld. De eerste fase betreft het onderzoeksvoorstel dat studenten onder toezicht van de begeleider schrijven. Het onderzoeksvoorstel moet als voldoende worden beoordeeld voordat studenten met de tweede fase mogen beginnen. In de tweede fase wordt de thesis verder uitgewerkt. Hierbij beoordelen altijd minimaal twee docenten onafhankelijk van elkaar het onderzoeksvoorstel en de thesis. Het panel waardeert deze onafhankelijke beoordelingsprocedure, is tevreden met de derde beoordelaar die in samenspraak met de thesiscoördinator ingeschakeld wordt indien geen overeenstemming wordt bereikt over het eindcijfer en de kallibratiesessies waar examinatoren beoordelingen op elkaar afstemmen. Daarnaast waardeert het panel de ethische toets die voorafgaand aan de thesis uitgevoerd wordt door de tweede beoordelaar. Het panel ziet in alle vier de opleidingen beoordelingsformulieren van zowel thesis als stage met uitgebreid schriftelijk commentaar, met aandacht voor feedback en procesevaluatie. Het kan zich daarnaast goed vinden in de beoordelingen en eindcijfers die toegekend zijn in de eindwerken. Bij de stages is het panel ook te spreken over de mondelinge feedback tussen stagedocent, begeleider en student.

Het panel constateert dat er verschillende accenten worden gelegd in de drie masterthesissen in aantal EC, benodigde respondenten in het onderzoek, wel of geen mondelinge verdediging en beoordelingsformulieren. Hiermee rijst de vraag bij het panel in hoeverre daarmee dezelfde wetenschappelijkheid geborgd kan worden over alle masteropleidingen heen en tevens het verschil in EC in de thesissen tot uiting komt. Zowel het management als de examencommissie lichten toe dat het eindniveau in kwaliteit gelijkwaardig is, maar het verschil zich meer uit in kwantiteit. De driejarige **masteropleiding Humanistiek** heeft ook meer uitbreidingsmogelijkheden voor de thesis (22,5 EC) dan de eenjarige **masteropleidingen Zorgethiek en Beleid** (15 EC) en **Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** (15 EC). De verschillen uit zich in de thesishandleidingen in woordenaantallen, bevroegde respondenten en bijvoorbeeld gelezen artikelen. Zo is het woordenaantal voor de masterthesis Humanistiek minimaal 16.000 en maximaal 28.000, voor de master Zorgethiek en Beleid minimaal 15.000 en maximaal 25.000 en voor de master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven minimaal 15.000 en maximaal 20.000. In de praktijk heeft het panel deze verschillen in woordenaantal echter niet duidelijk teruggezien. Daarnaast merkt het panel op dat er over alle masteropleidingen heen relatief weinig respondenten geïnccludeerd zijn in het onderzoek en ook zijn er weinig significante verschillen in aantal bevroegde respondenten over de masteropleidingen heen – wat deels te verklaren is vanuit de focus op kwalitatief empirisch onderzoek. De vraag is evenwel waar het verschil tussen de masterthesissen in de verschillende opleidingen zou kunnen liggen (aantal woorden, respondenten of een andere mogelijke verklaring). De examencommissie en het management benoemen dat het een lastig punt blijft om concrete eisen te koppelen aan de thesis, omdat met minder woorden ook een kwalitatief goede thesis geschreven kan worden en het bij de masteropleidingen Zorgethiek en Beleid en Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven mee kan zitten met bijvoorbeeld de dataverzameling en bij de master Humanistiek tegen. Het panel begrijpt deze toelichting, maar oordeelt dat alle drie de masteropleidingen scherp dienen te blijven op realisatie van de eigen opgestelde richtlijnen, om zowel studeerbaarheid als wetenschappelijkheid te borgen. Het panel ziet hierin ook een belangrijke rol voor de examencommissie weggelegd, gezien het feit dat de examencommissie diploma's ondertekent en het academische niveau dient te borgen. Het beveelt de examencommissie aan om bij audits nauw te monitoren of de opgestelde thesisrichtlijnen daadwerkelijk worden nageleefd en adequaat tot uiting komen in de masterthesissen.

Voor de **masteropleiding Humanistiek** heeft het panel tot slot een stage-eindwerk ingezien, waar verschillende beoordelaars de stage als onvoldoende beoordeeld hadden, maar waarbij in de eindbeoordeling de student uiteindelijk een voldoende heeft gekregen. Het panel is erg nieuwsgierig naar het proces dat hieraan ten grondslag ligt. Toegelicht is dat er onder andere gesproken is met werkplekbegeleiders en extra collega's vanuit de stageplek die met de student gewerkt hebben, dat het werkveld voor Geestelijk Verzorger door maatschappelijke ontwikkelingen steeds breder wordt en dat geprobeerd is zo uitgebreid en navolgbaar mogelijk te documenteren door schriftelijke verklaringen in het stagedossier te includeren. Uit gesprekken blijkt dat de examencommissie niet op de hoogte was van deze casus, wat het panel erg opmerkelijk vindt. Er is daarnaast geen sprake geweest van een

beroepszaak, waardoor de casus de examencommissie niet heeft bereikt. Het panel constateert hierbij dat het cijfer ten gunste van de student is uitgevallen en de student daarom nooit uit zichzelf een beroepszaak zal aantekenen. Het meent dat de genomen beslissing beter had kunnen worden gemotiveerd in het stagedossier. Wel is het panel door de mondelinge toelichting in de visitatiegesprekken overtuigd van de zorgvuldige afweging die gemaakt is en onderschrijft het de goede gronden die er waren om de student uiteindelijk een voldoende te geven. Het panel spreekt grote waardering uit voor de openheid en bereidheid tot reflectie die in deze casus is getoond. Het panel meent dat collegiale consultatie en advies van de examencommissie bij dergelijke situaties zeer zinvol is. Daarom beveelt het **alle opleidingen** aan altijd intercollegiaal overleg plaats te laten vinden bij de overweging tot het gebruik van discretionaire bevoegdheden, hierover advies te vragen aan de examencommissie en het advies van de examencommissie te includeren in het eindwerkdossier ter motivatie van de genomen beslissing.

Generatieve AI

Het inleveren van een toets met tekst of tekstonderdelen die gegenereerd zijn door AI-software zoals ChatGPT, ook als deze tekst is herschreven in eigen woorden, wordt door de UvH aangemerkt als fraude. Een uitzondering daarop is dat de examinerator bepaald AI-gebruik bij de toets toestaat, bijvoorbeeld als spelling- of grammaticacontrole. Studenten worden in dat geval geacht aan te geven op welke manier zij AI-software hebben ingezet. Tijdens studentgesprekken merkt het panel op dat studenten goed geïnformeerd zijn over deze richtlijnen en wat er van hen verwacht wordt als zij AI gebruiken, bijvoorbeeld in hun thesis. De examencommissie heeft de afgelopen jaren meldingen omtrent fraude en plagiaat naar aanleiding van Ouriginal (software voor plagiaatcontrole) uitslagen zorgvuldig onderzocht. Hieruit blijkt volgens de examencommissie dat fraude veelal niet intentioneel is, maar voortkomt uit onhandigheid in de regels van verwijzen. Desalniettemin is het volgens de UvH belangrijk te controleren op niet-toegestaan gebruik van AI.

Op diverse manieren wordt beoogd dit risico te beperken. Zo is voor examinatoren een scan beschikbaar om te analyseren in welke mate de toetsing van het vak kwetsbaar is voor fraude met behulp van AI, wordt er gewerkt aan de digitale geletterdheid van de staf door aan te sluiten bij landelijke netwerken, buigt een stuurgroep zich momenteel over de vraag hoe AI invloed heeft op leren en hoe het onderwijs vorm krijgt en is er op diverse momenten in het academisch jaar aandacht voor het stimuleren van de ethisch-morele verantwoordelijkheden van studenten en bewustwording van dilemma's die AI-gebruik met zich meebrengen. Docenten bespreken in hun lessen wat ChatGPT voor onderwijs en toetsing betekent, maar ook voor studenten later als professional in hun vakgebied. Daarnaast zoeken zij steeds vaker naar manieren om het proces te beoordelen in plaats van alleen het eindproduct, zoals door tussenopdrachten, een mondelinge toelichting op een schriftelijk product of middels formatieve feedback bekend raken met de schrijfstijl van studenten. De examencommissie benadrukt dat er in elke opleiding binnen de UvH reeds sprake is van dit getrapte systeem.

Het panel is tevreden met het bewustzijn dat er binnen de UvH aanwezig is over AI en mogelijke risico's hiervan en de reeds ondernomen stappen om deze risico's te verminderen. Wel constateert het panel dat er nog weinig geëxperimenteerd wordt met AI in het onderwijs door studenten en docenten. De examencommissie licht hierop toe dat de UvH door beperkte middelen conservatiever beleid hanteert dan andere universiteiten, waar het panel begrip voor heeft.

Conclusie

Het panel beoordeelt de toetsvormen en variëteit hierin overwegend positief en meent dat deze goed aansluiten bij de doelstellingen van de opleidingen en de beoogde leerresultaten. Hoewel er mondelinge toetsvormen gehanteerd worden, ziet het panel in alle opleidingen nadere kansen om deze summatief te waarderen met een cijfer. Het adviseert de **bachelor Humanistiek** in het bijzonder om bij de AAV-lijn te overwegen of een mondelinge toetsvorm passender is. Het panel concludeert daarnaast dat er sprake is van een sterk systeem van kwaliteitsborging op toetsing, onder andere door peerfeedback, het vierogenprincipe en het opstellen van toetsdossiers ter documentatie. In de kwaliteitsborging is een belangrijke rol weggelegd voor de examencommissie. Het panel stelt vast dat de examencommissie regelmatig audits uitvoert en deze helder documenteert, maar constateert beperkte follow-up. Het beveelt de examencommissie daarom aan structurele opvolging te geven aan geconstateerde verbeterpunten bij audits.

Het panel stelt vast dat er duidelijke procedures zijn voor de beoordeling van eindwerken, met onder andere onafhankelijke beoordelaars, een derde beoordelaar bij geen overeenstemming en onderlinge kallibratiesessies. Het signaleert echter bij de beoordeling van eindwerken dat opgestelde thesishandleidingen, bijvoorbeeld in woordenaantallen en aantal benodigde participanten als gevolg van een variërend aantal aan studiepunten, niet altijd nageleefd worden en adequaat tot uiting komen in de masterthesissen. Het panel oordeelt dat alle drie de **de masteropleidingen** scherp dienen te blijven op realisatie van eigen opgestelde thesishandleidingen. Omdat het panel hier tevens een belangrijke rol voor de examencommissie weggelegd ziet, beveelt het de examencommissie aan dit nauw te monitoren. Daarnaast beveelt het panel alle opleidingen aan, naar aanleiding van een stage-casus in de **master Humanistiek**, altijd intercollegiaal overleg plaats te laten vinden bij de overweging tot het gebruik van de discretionaire bevoegdheid, hierover advies te vragen aan de examencommissie en dit advies te includeren in het eindwerkdossier ter motivatie van de genomen beslissing.

Er is volgens het panel duidelijk bewustzijn binnen de UvH over Generatieve AI en de mogelijke risico's hiervan. Het meent dat de UvH reeds veel stappen heeft ondernomen om deze risico's zoveel mogelijk te beperken. Het panel concludeert dat de UvH nog weinig experimenteert met AI in het onderwijs, maar heeft begrip voor het conservatief geformuleerde beleid door beperkte middelen.

Op basis van de gesprekken en bestudering van de onderliggende documentatie concludeert het panel dat de bachelor- en masteropleidingen **voldoen aan standaard 3, toetsing**.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

<i>De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.</i>
--

Bevindingen en overwegingen

Eindwerken

De bachelor- en masteropleidingen binnen de UvH volgen via het geheel aan toetsinstrumenten of studenten de beoogde leerresultaten realiseren. Voor de **bacheloropleiding Humanistiek** is de bachelorthesis (10 EC) het eindwerk van de opleiding. In 2023 – 2024 was het gemiddelde eindcijfer hiervan een 7,18 (54 afgestudeerden). De **master Humanistiek** kent twee eindwerken: een stage en thesis van elk 22,5 EC. De stage is gerelateerd aan de beroepsstandaarden van de Vereniging van Geestelijk Verzorger (VGVZ) en het Humanistisch Verbond. In 2023 – 2024 was het gemiddelde eindcijfer van de thesis een 7,45 (50 afgestudeerden) en het gemiddelde eindcijfer van de stage een 7,52. De **masteropleiding Zorgethiek en Beleid** wordt afgesloten met een thesis van 15 EC. Hiervan was het gemiddelde eindcijfer in 2023 – 2024 een 7,28 (29 afgestudeerden). De **master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** kent tot slot twee eindwerken: een stage en thesis van elk 15 EC. In 2023 – 2024 was het gemiddelde eindcijfer van de thesis een 7,07 (18 afgestudeerden) en het gemiddelde eindcijfer van de stage een 7,33. De eindwerken vormen de belangrijkste toetsmomenten om het eindniveau vast te stellen omdat hierin (vrijwel) alle beoogde leerresultaten worden getoetst. In de bachelor- en masterthesis voeren studenten (onder begeleiding) zelfstandig een afgebakend wetenschappelijk onderzoek uit en doorlopen zij hierin alle stappen van het onderzoeksproces – van probleemstelling tot schriftelijke rapportage. In de twee masterstages doen studenten praktijkervaring op als professional in respectievelijk de geestelijke verzorging en een publieke organisatie en leveren tevens een bijdrage aan deze organisatie middels een stageproduct.

Het panel heeft vijftien thesissen beoordeeld per opleiding en tevens vijftien stageproducten voor de master Humanistiek en master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven (zie bijlage 5), inclusief de bijbehorende beoordelingsformulieren. Bij de selectie is rekening gehouden met een evenredige verdeling over onderwerpen en de verschillende beoordelaars. Uit de eindwerken blijkt dat studenten de beoogde leerresultaten realiseren en het vereiste bachelor- en masterniveau demonstreren. De themakeuze weerspiegelt een sterke betrokkenheid bij actuele maatschappelijke vraagstukken en sluit goed aan bij het profiel en de doelstellingen van de opleidingen. De theses beschikken over een stevige academische basis en een verantwoorde methodologische aanpak: studenten onderbouwen hun onderzoek met relevante literatuur en maken passende methodologische keuzes, waarmee zij laten zien

complexe thema's zelfstandig en op academisch niveau te kunnen analyseren. De stageproducten tonen bij de **master Humanistiek** uitgebreide reflecties op de eigen positie van studenten en de relatie tot het humanisme en/of humanistische geestelijke verzorging. In de stageverslagen van de **masteropleiding Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** constateert het panel echter een zekere mate van overlap met de thesis: soms is het stageverslag een beknopt onderzoeksverslag, soms een reflectie op de persoonlijke ontwikkeling en soms een combinatie van beiden. Het is echter positief over het voornemen van de opleiding om beide eindwerken duidelijker af te bakenen en meent dat dit de overlap in eindwerkverslagen ten goede zal komen (zie standaard 2). Tegelijkertijd stelt het panel vast dat de stageproducten van beide opleidingen overtuigend aantonen dat studenten de beoogde professionele competenties bereiken. De kwaliteit wordt geborgd door duidelijke richtlijnen voor opmaak en evaluatie en de stageverslagen tonen aan dat studenten beschikken over vaardigheden die passen bij een beginnend humanisticus in het werkveld.

Alumni

Daarnaast blijkt het gerealiseerde eindniveau ook uit de positie van afgestudeerden op de arbeidsmarkt of vervolgonderwijs. De bacheloropleiding Humanistiek heeft een exit-enquête (2022) uitgezet onder afgestudeerden waaruit blijkt dat het overgrote deel van de bachelor alumni na afstuderen voor een masteropleiding kiest. Elk jaar stroomt ongeveer 41% van de afgestudeerde bachelorstudenten door naar één van de drie masteropleidingen binnen de UvH. Daarnaast stromen afgestudeerden uit naar masters als Onderwijskunde, Gender Studies, Antropologie, International development, Bestuurs- en organisatiewetenschap en Literatuurwetenschappen. Het panel is positief over de brede uitstroom naar niet-UvH opleidingen, wat goed de diverse wetenschappelijke vakgebieden die in de bacheloropleiding aan bod komen reflecteert. Tegelijkertijd concludeert het panel dat de doorstroom van 41% naar een masteropleiding binnen de UvH relatief beperkt is. Het is benieuwd welke oorzaken aan dit lage percentage ten grondslag liggen en de mogelijkheden die de bacheloropleiding ziet om deze doorstroompercentages te vergroten.

Het management is zich hiervan bewust en licht toe dat de huidige bachelorherziening beoogt specialisatie richting de drie masteropleidingen aan het eind steviger te positioneren. Tegelijkertijd is de bachelor volgens het management een brede opleiding, die veel vervolgmogelijkheden biedt voor studenten. Andere universiteiten erkennen ook elkaars opleidingen en stimuleren de doorstroom hiertussen. Ook meerdere studenten die het panel sprak beamen de wens om op meerdere plekken te studeren. Het panel begrijpt deze toelichting, maar onderschrijft het voornemen van het management om in de bachelorherziening de doorstroom binnen de UvH te stimuleren en de eigen masteropleidingen expliciet onder de aandacht te brengen onder bachelorstudenten. Het panel is daarnaast in het bijzonder benieuwd naar de doorstroom naar de master Humanistiek en de vraag of studenten een zesjarige studieperiode als obstakel ervaren. Bachelorstudenten geven wisselende ervaringen weer: sommigen vinden zes jaar te lang, anderen kiezen hier bewust voor, mede gezien de fijne omgeving binnen de UvH.

Desondanks voelen bachelorstudenten zich overwegend goed voorbereid op een vervolgstudie, waar het panel positief over is. Het bestaande aanbod van zowel de driejarige master als eenjarige masters sluiten daarmee goed aan op de wensen van studenten.

In 2022 is tevens een alumni-enquête afgenomen onder alumni van de masteropleiding Humanistiek. Hieruit blijkt dat 96% na afstuderen een baan heeft gevonden, waarvan 40% bijna direct. Het panel is te spreken over dit resultaat en stelt op grond van de enquête vast dat een groot deel werk heeft gevonden dat goed aansluit bij de (inhoud van) de opleiding. Alumni zijn veelal werkzaam als Geestelijk Verzorger of docent. Zij geven in de alumni-enquête overwegend aan over voldoende kennis, inzicht en toepassing te beschikken over onder andere de grondbegrippen van de humanistiek, onderzoeksvaardigheden, academisch- en probleemoplossend denken, reflectie op het eigen handelen en leer- en communicatievaardigheden. Ook werkveldvertegenwoordigers beamen in het regelmatige overleg dat alumni van de master Humanistiek bekend staan als 'allround professionals', die naast op het vlak van individuele begeleiding goed inzetbaar zijn op verschillende niveaus in de organisatie (o.a. educatie, advisering en moreel beraad). Het panel is erg positief over dat alumni zowel op micro-, meso- en macroniveau aan het werk kunnen binnen diverse organisaties en breed opgeleid zijn. Tot slot beamen alumni in gesprekken dat de masteropleiding hen meer gebracht heeft dan alleen competenties op het vlak van individuele begeleiding als Geestelijk Verzorger. De praktische vaardigheden in de masteropleiding hebben volgens alumni aantoonbaar bijgedragen aan de goede voorbereiding op de arbeidsmarkt, wat het panel onderschrijft.

Tussen 1 september 2019 en 31 augustus 2021 heeft de masteropleiding Zorgethiek en Beleid een enquête uitgezet onder afgestudeerden. Hieruit blijkt onder andere dat twee derde al een betaalde baan had bij aanvang van de masteropleiding en dat 60% van de overige afgestudeerden ongeveer binnen drie maanden een eerste baan heeft gevonden. Afgestudeerden zijn onder meer werkzaam in sectoren als organisatie en beleid, onderzoek en onderwijs. Hierin vervullen zij functies zoals zorgprofessional, beleidsmedewerker, promovendus en docent. Docenten benoemen hierbij wel dat de kans op een onderzoeksfunctie (bijv. PhD) voor studenten wordt vergroot als studenten reeds een praktijkachtergrond hebben. Kwaliteiten die al bestaan worden dan volgens docenten extra versterkt door deze masteropleiding dan wanneer studenten geen professionele achtergrond hebben, hoewel daar wel voorbeelden van zijn. In gesprekken geven alumni aan de masteropleiding als verrijking te hebben ervaren en handvatten te hebben gekregen in het omgaan met vraagstukken waarop de klinische zorgethiek en biomedische ethiek geen antwoord konden bieden. Alumni hebben door deze opleiding een 'nieuwe kijk' gekregen op bestaande vraagstukken, die in verwante, maar meer traditionele opleidingen minder aan bod komen en waar zij van kunnen profiteren in hun (bestaande) functie en werkring. Ook alumni die (promotie)onderzoek zijn gaan doen hebben hier baat bij, onder andere door de nadruk op onderzoeksmethoden zoals fenomenologisch onderzoek. Dit stemt het panel positief. Het ziet daarnaast, zoals eerder aangegeven, veel meerwaarde in de eigen website www.Zorgethiek.nu van

de masteropleiding, die wereldwijd contact tussen zorgethici, alumni en studenten faciliteert en waarop afgestudeerden in de rubriek 'Leven na de ZeB' hun ervaringen van zowel de masteropleiding als hun professionele leven delen. Wel constateert het panel dat alumni elkaar, ondanks deze website, niet direct ontmoeten. Deze behoefte blijft bestaan onder alumni. Zorgethici geven nadrukkelijk aan dat zij een sparringpartner missen voor positionering en profilering als zorgethicus na de opleiding. Zo zijn zorgethici vaak werkzaam in organisaties waar (bio)medische ethiek overheersend is, zorgethiek onbekend is of zij als zorgethicus alleen staan als professional in hun organisatie. Het panel adviseert daarom een bredere alumnivereniging op te richten, waar afgestudeerden elkaar kunnen ontmoeten en regelmatig in dialoog kunnen gaan over hun positie in de eigen organisatie en de uitdagingen die hierbij komen kijken.

Voor de master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven is er momenteel nog geen alumni-enquête beschikbaar, aangezien deze in 2025 wordt uitgezet onder afgestudeerden. Uit contact dat de masteropleiding via het eigen netwerk met alumni onderhoudt, blijkt dat het overgrote deel van de afgestudeerden kort na afstuderen een baan vindt die aansluit bij hun gevolgde opleiding. Functies waarin alumni werkzaam zijn, zijn onder meer beleidsmedewerker bij een gemeente, actieonderzoeker, adviseur, trainer en ontwikkelaar (bijvoorbeeld rondom burgerschapsonderwijs). Het panel is tevreden met de relevante werkplekken waar alumni terecht komen, aansluitend bij de (inhoud van) de gevolgde opleiding. Hoewel Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven geen onderzoeksmaster is, geven alumni die in onderzoeksfuncties werkzaam zijn in gesprekken aan zich goed voorbereid te voelen op hun huidige functie als onderzoeker of promovendus. De masteropleiding besteedt namelijk veel aandacht aan onderzoeksmethoden zoals epistemologisch onderzoek en kritische reflectie en heeft een sterk normatief karakter. Het panel is daarmee positief over uitstroommogelijkheden van de masteropleiding op zowel professioneel- als onderzoeksgebied.

Conclusie

Het panel oordeelt positief over de kwaliteit van eindwerken van alle opleidingen. De eindwerken tonen aan dat studenten de beoogde leerresultaten realiseren en het vereiste bachelor- en masterniveau demonstreren. De bachelor- en masterthesissen beschikken overwegend over een stevige academische basis, duidelijke onderzoeksmethodologieën en maatschappelijke relevantie, passend bij de profielen en doelstellingen van de opleidingen. Daarnaast is het panel tevreden over het vervolgonderwijs van afgestudeerden of de loopbaanperspectieven en diverse werkvelden waarin zij terecht komen. Voor de **bachelor Humanistiek** onderschrijft het panel het voornemen van het management om in de herziening de doorstroom binnen de UvH te stimuleren en de eigen masteropleidingen expliciet onder de aandacht van studenten te brengen. Voor de masteropleidingen concludeert het panel dat een groot deel van de afgestudeerden relatief snel werk heeft gevonden dat goed aansluit bij de (inhoud van) de opleiding. Het is in het bijzonder positief over de allround professionele geestelijk verzorger van de **master Humanistiek** en de vernieuwde inzichten die alumni op hebben gedaan in de **master Zorgethiek en Beleid**. Studenten van alle opleidingen voelen zich veelal goed voorbereid op een vervolgopleiding of -carrière, ook in

onderzoek. Voor de **master Zorgethiek en Beleid** concludeert het panel dat afgestudeerden meer behoefte hebben aan ontmoeting met andere alumni. Het adviseert daarom een bredere alumnivereniging op te richten waar afgestudeerden in dialoog kunnen gaan over positionering in de eigen organisatie en profilering als zorgethicus na de opleiding.

Op basis van de gesprekken en bestudering van de onderliggende documentatie concludeert het panel dat de bachelor- en masteropleidingen **voldoen aan standaard 4, gerealiseerde leerresultaten**.

Standaard 5: Voorzieningen

De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma. De huisvesting van de opleiding en de voorzieningen passen bij de beoogde leerresultaten en de onderwijsleeromgeving.

Bevindingen en overwegingen

Huisvesting

De UvH is gevestigd in een historisch pand in de binnenstad van Utrecht en beschikt over elf onderwijsruimten, waarvan negen met audiovisuele middelen. De onderwijsruimten zijn geschikt voor groepen variërend van 14 tot 105 personen. Het gebouw is volgens het panel erg karakteristiek en nodigt uit tot samenwerken. Studenten spreken waardering uit over de sfeer en het gemeenschapsgevoel in het gebouw. Zij zien de UvH mede hierdoor als een fijne, vertrouwde omgeving waarin ieder een eigen plek heeft. Het panel beaamt dit en spreekt in het bijzonder waardering uit voor de studentenhuiskamer waarover de UvH sinds 2025 beschikt. Deze huiskamer is door studenten zelf ingericht en is bedoeld om tot rust te komen en dient tevens als sociale ruimte. Het panel is daarnaast tevreden met andere faciliteiten in het gebouw, zoals een kolf/gebedsruimte en een aantal genderneutrale toiletten. Tot slot is er een binnentuin, waar studenten met mooi weer veelvuldig gebruik van maken.

Wel onderschrijft het panel het aandachtspunt van studenten dat het gebouw, hoewel zeer gewaardeerd, soms iets meer liefde, onderhoud en schoonmaak verdient. Tot slot constateert het panel dat het gebouw relatief oud is en relatief beperkte mogelijkheden biedt voor moderne aanpassingen, zoals klimaatbeheersing en rolstoeltoegankelijkheid. Het panel verneemt van het management dat er reeds aanpassingen zijn gedaan om het gebouw zo toegankelijk mogelijk te maken voor rolstoelgebruikers of personen met lichamelijke beperkingen. Zo is het overgrote deel van de ruimten inmiddels voor iedereen toegankelijk en zijn er deuren die vanzelf opengaan. Het panel is tevreden met deze toelichting en de wijze waarop de universiteit met de uitdagingen rondom toegankelijkheid weet om te gaan.

Studieplekken

Het panel vindt het positief dat de universiteit de afgelopen jaren erg geïnvesteerd heeft in het faciliteren van studieplekken in het gebouw. Studenten kunnen voor zelfstudie gebruik maken van vaste computers in de computerzaal en in de bibliotheek, met hun eigen laptop werken of overleggen in de kantine of op de beschikbare plekken in de hal. Op de bovenste verdieping zijn studieplekken voor studenten ingericht waar zij kunnen werken. Tot slot kunnen studenten een studieplek zoeken op één van de locaties van de Universiteitsbibliotheek Utrecht. Het panel waardeert de ruime keuze aan verschillende studieplekken en de goede samenwerking met de Universiteit Utrecht.

Roosters en informatievoorziening

De UvH stelt jaarlijks in juli de onderwijsroosters vast voor het aankomende academische jaar. Hierbij wordt rekening gehouden met voldoende tijd tussen werkgroepen en hoorcolleges, het voorkomen van overlap tussen parallelle vakken of keuzevakken en zoveel mogelijk vaste onderwijsdagen voor studenten, naast een passende zaal met de juiste voorzieningen. Zowel studenten als docenten hebben de mogelijkheid om aanvullend zaken aan te vragen voor studie- en/of onderwijsactiviteiten, waar het panel positief over is. Voor studenten worden daarnaast informatiesessies georganiseerd gekoppeld aan de eindwerkbegeleiding en wordt, tot slot, adequate software aangeboden voor het analyseren van empirische data, met voldoende aandacht voor informatievoorziening hierover.

Digitale leeromgeving en (online) bibliotheekvoorzieningen

Het panel ziet veel meerwaarde in de aanwezigheid van de digitale leeromgeving ItsLearning (per 2022), waar voor alle vakken vakinformatie te vinden is in een eigen online pagina. Docenten plaatsen hier berichten, publiceren noodzakelijke cursusinformatie en studenten kunnen er toetsproducten uploaden. De ingeleverde toetsproducten worden vervolgens gecontroleerd op plagiaat met het programma Ouriginal. Tevens heeft elk vak een discussiebord waarop ideeën uitgewisseld kunnen worden. De vakomgevingen worden op uniforme wijze ingericht, waar docenten hulp van het ondersteuningsteam ItsLearning voor kunnen verkrijgen.

Via het UvH intranet hebben studenten daarnaast toegang tot Web of Science en kunnen zij tegen een gereduceerd tarief lid worden van de Koninklijke Bibliotheek. Studenten kunnen echter alleen artikelen downloaden vanaf een studieplek in de bibliotheek van de Universiteit Utrecht, tenzij in Open Access gepubliceerd. In gesprekken geven studenten aan ook praktische obstakels te ervaren bij de Universiteit Utrecht. Zo worden studenten van de UvH geweigerd tot de bibliotheek in tentamenperiodes en hebben dan geen toegang tot wetenschappelijke literatuur. Aangezien de UvH een kleine universiteit is die beschikt over beperkte financiële middelen, is dit een lastig op te lossen probleem. Het panel heeft hier begrip voor en waardeert de ondernomen stappen om zo goed mogelijk met deze uitdagingen om te gaan. Twee jaar geleden is de universiteit geassocieerd lid geworden van de UNL en op deze wijze probeert het College van Bestuur de toegankelijkheid via de UNL-contacten met uitgevers en in het kader van Open Science te verbeteren. Het management licht tevens toe verplichte literatuur in ieder geval

toegankelijk te maken voor studenten en deze literatuur hier bewust op te selecteren. Het panel is hier positief over, maar oordeelt dat de huidige situatie wel een beperking oplevert voor het onderwijs en onderzoek en raadt daarom de UvH aan stevig te blijven lobbyen voor betere toegang tot literatuur.

Sociale voorzieningen

De grote nabijheid tussen docenten en studenten in de UvH roept bij het panel de vraag op over of studenten ook voldoende weten bij wie ze terecht kunnen als er wel iets mis is in het onderwijs of bij persoonlijke zaken, ook met het oog op sociale (on)veiligheid. Volgens het management wordt er heel zelden een klacht ingediend. Hoewel er een raadsman en vertrouwenspersoon is binnen de UvH, kan de kleinschaligheid er volgens het panel wellicht ook voor zorgen dat studenten of docenten zich niet durven uit te spreken omdat iedereen elkaar goed kent. Het ziet daarom meerwaarde in een externe vertrouwenspersoon bij wie zowel studenten als docenten terecht kunnen, mocht dit nodig zijn. De UvH licht toe dat er een onafhankelijke en onpartijdige externe ombudsfunctionaris is voor zowel medewerkers als studenten. Het panel is tevreden met de mogelijkheid die er is om contact op te nemen met een externe ombudsfunctionaris, maar merkt tijdens gesprekken op dat medewerkers en studenten niet goed van deze mogelijkheid op de hoogte zijn. Het panel adviseert daarom de aanwezigheid en rol van de externe ombudsfunctionaris nadrukkelijker onder de aandacht te brengen binnen de UvH. Daarnaast acht het panel nader beleid en reflectie over sociale veiligheid wenselijk – niet alleen in relatie tot klachtenprocedures, maar ook vanuit een preventief kader.

Voorzieningen voor neurodivergente studenten

Het panel is benieuwd naar voorzieningen die getroffen zijn voor studenten met een functiebeperking, onder meer neurodivergente studenten. In het studentenhoofdstuk van de **master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** geeft een neurodivergente student namelijk aan een gebrek aan duidelijkheid en structuur te hebben ervaren, met name bij het vak ‘Onderzoeksmethoden’ waar uitleg en duidelijkheid door de docent pas overwegend in het laatste college gegeven werd terwijl studenten hier eerder behoefte aan hadden. Uit gesprekken blijkt dat de opleidingscommissie het verbeteren van voorzieningen niet tot het eigen werkterrein rekent, terwijl de examencommissie zich met name richt op de toegankelijkheid van toetsvoorzieningen. Hoewel het panel positief is over de aanmoediging van de examencommissie om alternatieve toetsvormen te hanteren, de opleidingscommissie zich momenteel bezighoudt met wijzigingen omtrent inclusieve formuleringen in de Onderwijs- en Examenregeling (OER) en de UvH het beleid ‘Studeren met een ondersteuningsbehoefte’ heeft vastgesteld, is er volgens het panel mogelijk te weinig aandacht voor structureel beleid voor alternatieve toetsvormen voor neurodivergente studenten. Het panel kan zich voorstellen dat de opleidingscommissie zich een bredere rol toedicht in alternatieve toetsvormen voor neurodivergente studenten als blijvend aandachtspunt en oordeelt dat docenten hiervoor van adequate scholing voorzien dienen te worden.

Conclusie

Het panel beoordeelt de huisvesting als positief en stelt dat het gebouw aantoonbaar bijdraagt aan de sfeer en het gemeenschapsgevoel binnen de UvH. Het is in het bijzonder te spreken over de studentenhuiskamer waarover de UvH sinds 2025 beschikt. Daarnaast oordeelt het panel dat er voldoende faciliteiten binnen het gebouw aanwezig zijn, zoals studieplekken voor studenten en onderwijszalen. Hoewel het gebouw relatief oud is, meent het panel dat de UvH duidelijk stappen onderneemt om het gebouw zo toegankelijk mogelijk te maken voor bijvoorbeeld rolstoelgebruikers of personen met lichamelijke beperkingen.

Het panel oordeelt positief over de digitale leeromgeving ItsLearning waar de UvH sinds 2022 gebruik van maakt. Wel concludeert het panel dat digitale toegang tot wetenschappelijke artikelen een belangrijk aandachtspunt blijft, omdat dit alleen via de bibliotheek van de Universiteit Utrecht kan of via Open Access. Het ziet dat de UvH hiertoe duidelijke acties onderneemt zoals het toegankelijk maken van verplichte literatuur en toegankelijkheid via UNL-contacten verbeteren, maar het panel oordeelt dat de huidige situatie wel een beperking oplevert voor het onderwijs en onderzoek en raadt daarom de UvH aan stevig te blijven lobbyen voor betere toegang tot literatuur.

Verder ziet het panel aandachtspunten in sociale voorzieningen en voorzieningen voor neurodivergente studenten. Zo meent het panel dat de nabijheid binnen de UvH er mogelijk voor zou kunnen zorgen dat studenten zich niet uit durven te spreken omdat iedereen elkaar goed kent en adviseert daarom de aanwezigheid en rol van de externe vertrouwenspersoon nadrukkelijker onder de aandacht te brengen, bij wie zowel studenten als docenten terecht kunnen indien nodig, en verder beleid rond sociale veiligheid uit te werken. Het panel constateert daarnaast dat er aandacht is voor individuele neurodivergente studenten, maar concludeert dat aandacht voor alle neurodivergente studenten in alternatieve toetsvormen een blijvend aandachtspunt is dat in structureel beleid vastgelegd kan worden en waarin docenten van adequate scholing voorzien dienen te worden. Het panel adviseert de opleidingscommissie hier mogelijk een grotere rol in te laten spelen.

Op basis van de gesprekken en bestudering van de onderliggende documentatie concludeert het panel dat de bachelor- en masteropleidingen **voldoen aan standaard 5, voorzieningen**.

Standaard 6: Kwaliteitszorg

De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.

Bevindingen en overwegingen

Kwaliteitszorgbeleid en actoren

In 2024 heeft de UvH het kwaliteitszorgbeleid geactualiseerd: 'UvH Kwaliteitszorgbeleid 2024 – 2030'. Hierbij is de zorg voor kwaliteit van de opleidingen nadrukkelijker in verband gebracht met de visie op onderwijs. De kwaliteitszorg binnen de UvH is zodanig ingericht dat een doorlopende en gezamenlijke dialoog over de kwaliteit van onderwijs centraal staat. Het panel oordeelt dat er sprake is van een gedegen kwaliteitszorgbeleid, dat goed aansluit bij het meerjarig onderwijs- en onderzoeksbeleid van de UvH, de visie op onderwijs en de Plan Do Study Act (PDSA) cyclus. Het panel is er daarnaast positief over dat dit nieuwe beleid in overleg met de opleidingscommissie en onderwijsdirecteuren tot stand is gekomen en er daarmee duidelijk draagvlak is binnen de UvH. Het constateert ook dat de UvH duidelijk aan de slag is gegaan met alle aandachtspunten uit de vorige visitaties en concludeert dat de UvH beschikt over kritische zelfreflectie en een duidelijke verbetercyclus.

Op opleidings- en instellingsniveau zijn de opleidingscommissie, de examencommissie en de universiteitsraad betrokken bij de onderwijskwaliteit. De UvH kent een opleidingscommissie voor alle opleidingen, waarin een docent en een student per opleiding vertegenwoordigd zijn die bilateraal overleggen over opleidingsspecifieke zaken. De opleidingscommissie heeft een actieve rol in het veelvuldig adviseren van de Directeur Onderwijs. De examencommissie wordt geïnformeerd over alle beleidswijzigingen die mogelijk van invloed zijn op de kwaliteit van toetsing en geeft hierover actief advies. Indien nodig wordt de universiteitsraad om advies gevraagd, altijd in afstemming met de opleidingscommissie. Bij substantiële curriculumwijzigingen organiseert het beleidsteam onderwijs tot slot bijeenkomsten waarin studenten en docenten worden geïnformeerd, relevante praktijkervaringen kunnen delen en hun perspectief kunnen geven op de plannen en de uitvoering. Het panel is positief over de wijze waarop diverse geledingen betrokkenheid en inspraak hebben in het verbeteren van de onderwijskwaliteit.

Kwaliteitszorgcultuur

De kwaliteitscultuur wordt verder ontwikkeld en gestimuleerd door opleidingsdirecteuren die na elke periode in overleg treden met een delegatie van studenten (Studentenforum) en ook met vakcoördinatoren spreken over de uitkomsten van studentevaluaties. Sinds 2024 spreken ze ook met de opleidingsgeleding van de opleidingscommissie. Vakcoördinatoren geven in ItsLearning een reflectie op de evaluatie weer, zodat studenten kunnen zien wat er met hun feedback wordt gedaan. Vakken kennen schriftelijke vakevaluaties, waar de responspercentages relatief hoog zijn (vaak 80% of hoger voor schriftelijke eindevaluaties en 50% of hoger voor digitale evaluaties). Docenten maken daarbij tevens geregeld gebruik van de mogelijkheid om extra vragen aan evaluaties toe te voegen, waar het panel erg over te spreken is. Op basis van de evaluatie-uitkomsten, worden vakken jaarlijks bijgesteld. Het panel ziet daarnaast veel meerwaarde in de mondelinge tussentijdse evaluaties die halverwege alle vakken plaatsvinden en passen binnen het kwaliteitszorgbeleid. Dit biedt docenten de mogelijkheid om gedurende het vak al iets bij te stellen. De opleidingscommissie ontvangt na elke periode een overzicht van de uitkomsten van de vakevaluaties en zoekt waar relevant contact met de vakcoördinator en/of

opleidingsdirecteur. Studenten uit alle opleidingen benadrukken op basis van bovenstaande feedbackmogelijkheden dat er in lessen vaak open gesprekken gevoerd worden, er actief naar feedback van studenten geluisterd wordt en er regelmatig daadwerkelijk iets met hun feedback gedaan wordt. Het contact met docenten en opleidingsdirecteuren is laagdrempelig en persoonlijk en dit maakt dat studenten zich goed gehoord voelen. Het panel is daarom erg te spreken over de wijze waarop studenten kunnen meepraten en -denken over het onderwijs, waar de kleinschaligheid van de UvH aantoonbaar aan bijdraagt.

Opleidingsdirecteuren hebben in de kwaliteitscultuur ook een rol in het regelmatig bijeenbrengen van docenten. In deze bijeenkomsten worden actuele zaken besproken, de vakken in context van het curriculum gezien en wordt beoogd de onderlinge samenhang van vakken te versterken. Op instellingsniveau worden eens in de acht weken ook vergelijkbare bijeenkomsten georganiseerd: het WP-overleg, waarin instellingsbrede veranderingen en relevante ontwikkelingen besproken worden en input van docenten wordt opgehaald. Ook levert de aanwezigheid van een onderwijskundige aan de UvH sinds 2024 een versterking van de kwaliteitscultuur op. Docenten worden zo professioneel ondersteund bij het herzien van vakken en kunnen bij de onderwijskundige terecht met specifieke vragen over vakontwerp of de inzet van passende werkvormen. Het panel is tevreden met de aandacht die er voor docenteninspraak en -ondersteuning is.

In de kwaliteitscultuur is tot slot een belangrijke rol weggelegd voor de opleidingscommissie. De opleidingscommissie benoemt dat zij de kleinschaligheid van de UvH als groot goed ziet, omdat medewerkers elkaar zo gemakkelijk weten te vinden: zowel informeel als formeel. Medewerkers houden hun rollen goed gescheiden en gaan op zakelijke en professionele wijze met elkaar om. Volgens het panel draagt de kleinschaligheid en informaliteit aantoonbaar bij aan het effectief en snel met elkaar kunnen communiceren. Wel onderschrijft het panel het belang van het proces naar formalisatie, waarin de opleidingscommissie zich momenteel bevindt. Zo kan de opleidingscommissie de eigen rol steviger positioneren binnen de universiteit en tevens de overdracht naar nieuwe leden rondom hun rol en bijbehorende processen goed borgen. Het panel verneemt daarnaast tijdens gesprekken met de opleidingscommissie dat in bilateraal overleg tussen student- en docentlid van de opleiding opleidingsspecifieke zaken besproken worden en deze niet standaard aan bod komen in de negen gezamenlijke vergaderingen, die vooral dienen voor belangrijke verschillen of overeenkomsten tussen opleidingen in curriculumevaluaties. Hoewel het panel begrijpt dat de opleidingscommissie met de huidige taken beperkte tijd heeft, adviseert het de opleidingscommissie wel om opleidingsspecifieke zaken nauw te blijven monitoren indien deze aandacht behoeven. Ook vindt het panel het opvallend dat de opleidingscommissie speerpunten formuleert op basis van eigen voorkeuren en speerpunten kunnen variëren bij een andere samenstelling van de opleidingscommissie. Het panel ziet het als grote meerwaarde dat studenten en docenten de opleidingscommissie goed weten te bereiken, onder andere door gezichten en namen op het prikbord, gezamenlijke mokken en activiteit op Instagram. Het oordeelt

daarom dat het belangrijk is dat de opleidingscommissie adequaat de gehele studenten- en docentenpopulatie vertegenwoordigt.

Conclusie

Het panel oordeelt dat er sprake is van een gedegen kwaliteitszorgbeleid, dat goed aansluit op de visie van de UvH. Dit beleid is tot stand gekomen door overleg met verschillende actoren en heeft volgens het panel daarom veel draagvlak. Het panel beoordeelt de wijze waarop diverse geledingen betrokkenheid en inspraak hebben in het verbeteren van de onderwijskwaliteit als erg positief. Het stelt vast dat de UvH beschikt over kritische zelfreflectie en een duidelijke verbetercyclus, met duidelijke rollen voor verschillende actoren.

Er is volgens het panel sprake van een goede kwaliteitscultuur, onder andere door vakevaluaties, mondelinge tussentijdse evaluaties en het WP-overleg waarin instellingsbrede veranderingen en relevante ontwikkelingen met docenten worden besproken. Studenten en docenten voelen zich duidelijk gehoord. Het panel stelt dat de kleinschaligheid en informaliteit binnen de UvH aantoonbaar hieraan bijdragen. De opleidingscommissie heeft een belangrijke rol in de kwaliteitscultuur en het panel concludeert dat studenten en docenten de opleidingscommissie goed weten te bereiken. Het panel onderschrijft wel het belang van het proces naar formalisatie waarin de opleidingscommissie zich momenteel bevindt, om de eigen rol steviger te positioneren en overdracht naar nieuwe leden goed te borgen. Het adviseert de opleidingscommissie daarnaast om opleidingsspecifieke zaken nauw te blijven monitoren indien deze aandacht behoeven en adequaat de gehele studenten- en docentenpopulatie te vertegenwoordigen in de geformuleerde speerpunten.

Op basis van de gesprekken en bestudering van de onderliggende documentatie concludeert het panel dat de bachelor- en masteropleidingen **voldoen aan standaard 6, kwaliteitszorg**.

Eindoordeel

Het panel heeft de opleidingen beoordeeld aan de hand van zes standaarden. Het panel concludeert dat het **bachelorprogramma Humanistiek** voldoet aan alle standaarden (beoogde leerresultaten, onderwijsleeromgeving, toetsing, gerealiseerde leerresultaten, voorzieningen en kwaliteitszorg) en beoordeelt vervolgens de algehele kwaliteit van de opleiding als positief.

Standaard	Oordeel
Beoogde leerresultaten <i>Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.</i>	Voldoet
Onderwijsleeromgeving <i>Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.</i>	Voldoet
Toetsing <i>Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>	Voldoet
Gerealiseerde leerresultaten <i>Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.</i>	Voldoet
Voorzieningen <i>Standaard 5: De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.</i>	Voldoet
Kwaliteitszorg <i>Standaard 6: De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.</i>	Voldoet
Eindoordeel	Positief

Het panel concludeert dat het **masterprogramma Humanistiek** voldoet aan alle standaarden (beoogde leerresultaten, onderwijsleeromgeving, toetsing, gerealiseerde leerresultaten, voorzieningen en kwaliteitszorg) en beoordeelt vervolgens de algehele kwaliteit van de opleiding als positief.

Standaard	Oordeel
-----------	---------

Beoogde leerresultaten <i>Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.</i>	Voldoet
Onderwijsleeromgeving <i>Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.</i>	Voldoet
Toetsing <i>Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>	Voldoet
Gerealiseerde leerresultaten <i>Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.</i>	Voldoet
Voorzieningen <i>Standaard 5: De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.</i>	Voldoet
Kwaliteitszorg <i>Standaard 6: De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.</i>	Voldoet
Eindoordeel	Positief

Het panel concludeert dat het **masterprogramma Zorgethiek en Beleid** voldoet aan alle standaarden (beoogde leerresultaten, onderwijsleeromgeving, toetsing, gerealiseerde leerresultaten, voorzieningen en kwaliteitszorg) en beoordeelt vervolgens de algehele kwaliteit van de opleiding als positief.

Standaard	Oordeel
Beoogde leerresultaten <i>Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.</i>	Voldoet
Onderwijsleeromgeving <i>Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.</i>	Voldoet

Toetsing <i>Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>	Voldoet
Gerealiseerde leerresultaten <i>Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.</i>	Voldoet
Voorzieningen <i>Standaard 5: De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.</i>	Voldoet
Kwaliteitszorg <i>Standaard 6: De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.</i>	Voldoet
Eindoordeel	Positief

Het panel concludeert dat het **masterprogramma Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven** voldoet aan alle standaarden (beoogde leerresultaten, onderwijsleeromgeving, toetsing, gerealiseerde leerresultaten, voorzieningen en kwaliteitszorg) en beoordeelt vervolgens de algehele kwaliteit van de opleiding als positief.

Standaard	Oordeel
Beoogde leerresultaten <i>Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.</i>	Voldoet
Onderwijsleeromgeving <i>Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.</i>	Voldoet
Toetsing <i>Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>	Voldoet
Gerealiseerde leerresultaten <i>Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.</i>	Voldoet

Voorzieningen <i>Standaard 5: De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.</i>	Voldoet
Kwaliteitszorg <i>Standaard 6: De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.</i>	Voldoet
Eindoordeel	Positief

In de voorgaande paragrafen heeft het panel positieve overwegingen over de programma's per standaard besproken en onderbouwd. Het stelde de volgende overwegingen vast:

- **Onderscheidend profiel:** De opleidingen onderscheiden zich duidelijk van andere soortgelijke opleidingen in Nederland en internationaal met unieke accenten en beschikken tevens over brede uitstroomprofielen met zowel academische als maatschappelijke en praktische relevantie.
- **Ondersteunende leeromgeving:** De opleidingen beschikken over kundig academisch personeel, die tevens erg betrokken, toegankelijk en benaderbaar zijn voor studenten. Ook de studieadviseurs en studentenraadsman en overige kanalen waar studenten terecht kunnen, bevorderen persoonlijke aandacht, kritische betrokkenheid en individuele (academische) groei.
- **Goede perspectieven voor afgestudeerden:** De resultaten van alumni tonen aan dat de opleidingen studenten voorzien van kennis en vaardigheden die nodig zijn voor een succesvolle vervolgopleiding en carrière in het beroepenveld.
- **Vertrouwde omgeving:** Studenten en docenten ervaren duidelijk een fijne sfeer en gemeenschapsgevoel binnen het gebouw van de Universiteit voor Humanistiek waarin ieder een eigen plek heeft. De studentenkamer in het bijzonder zorgt ervoor dat studenten tot rust kunnen komen en elkaar kunnen ontmoeten.
- **Mogelijkheden tot inspraak:** Diverse actoren worden veelvuldig betrokken bij het verbeteren van de onderwijskwaliteit en studenten en docenten voelen zich duidelijk gehoord. De kleinschaligheid en informaliteit binnen de Universiteit voor Humanistiek dragen hier aantoonbaar aan bij.

Naast deze positieve overwegingen is het panel van mening dat er in verschillende aspecten van de opleidingen (nog) ruimte is voor verbetering. In dit rapport doet het panel een aantal **adviezen** die niet strikt aanbevelingen zijn.

Voor de bacheloropleiding Humanistiek adviseert het panel:

- Om een werkveldadviescommissie in te stellen om structureel af te stemmen op de eisen in het vakgebied en beroepenveld;

- Om reflectie op eigen morele waarden vanaf het begin aan te bieden en door het hele curriculum te integreren;
- Om te overwegen een stagemogelijkheid in de minorruimte te includeren bij actualisering van het curriculum;
- Om nader actuele, maatschappelijke thema's en vraagstukken in het curriculum te integreren;
- Om studenten eerder dan in het derde jaar ter voorbereiding op hun thesis interdisciplinaire onderzoeksmethoden aan te bieden;
- Om blended onderwijs in te zetten als middel voor onvoorbereide studenten in werkgroepen;
- Om manieren te zoeken om studiedruk voor studenten te verminderen in de week na de tentamenperiode;
- Om te overwegen de AAV-lijn mondeling te toetsen;
- Om in de bachelorherziening de doorstroom binnen de Universiteit voor Humanistiek te stimuleren en expliciet onder de aandacht van studenten te brengen.

Voor de masteropleiding Humanistiek adviseert het panel:

- Om mogelijkheden te onderzoeken voor het bevorderen van meer gemeenschapsgevoel onder studenten;
- Om in te zetten op stevigere begeleiding van studenten bij het onderzoeksvorstel;
- Om in het docententeam meer expertise te includeren van een geestelijk verzorger professional.

Voor de masteropleiding Zorgethiek en Beleid adviseert het panel:

- Om een werkveldadviescommissie in te stellen om structureel af te stemmen op de eisen in het vakgebied en beroepenveld;
- Om de inhoudelijke aansluiting bij de Universiteit voor Humanistiek nader te expliciteren;
- Om meer niet-zorgvoorbeelden in het curriculum te integreren;
- Om te overwegen een keuzeruimte te implementeren in het curriculum met een stagemogelijkheid voor studenten;
- Om te overwegen een officiële deeltijdvariant te starten;
- Om een brede alumnivereniging op te richten waar alumni elkaar kunnen ontmoeten en regelmatig in dialoog kunnen gaan over positionering en profilering in hun eigen organisatie.

Voor de masteropleiding Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven adviseert het panel:

- Om de inhoudelijke aansluiting bij de Universiteit voor Humanistiek nader te expliciteren;
- Om in de opleiding meer expliciete aandacht te besteden aan burgerlijke ongehoorzaamheid;
- Om actuele thema's, zoals populisme en oorlog, sterker in het curriculum te integreren;
- Om actief in te zetten op studentbegeleiding bij de vertaalslag van de stage naar de thesis, studenten tijdig van informatie te voorzien en binnen het docententeam structureel te kalibreren over de benodigde begeleiding voor studenten;

- Om te overwegen een officiële deeltijdvariant te starten;
- Om studenten de mogelijkheid te bieden hun thesis te herkansen in het eerste blok van het volgende jaar.

Voor alle opleidingen geldt daarnaast het advies:

- Om structurele aandacht te blijven bieden aan dekolonisering van het curriculum;
- Om de opleidingscommissie een actievere rol te laten aannemen in dekolonisering van het curriculum en dit als één van de speerpunten voor de komende jaren te formuleren;
- Om de beoogde cursus 'Inleiding in de humanistiek' universiteitsbreed te implementeren om humanistiek en de verhouding tot de eigen opleiding en ook vakken te duiden;
- Om blended onderwijs nader onder de aandacht te brengen van docenten en studenten en het onderwijskundige belang hiervan te duiden;
- Om docenten adequaat te scholen in manieren om blended onderwijs in hun lessen toe te passen;
- Om voor gastdocenten 'nieuwere gezichten' in te zetten;
- Om mondelinge toetsvormen meer summatief te waarderen met een cijfer;
- Om stevig te blijven lobbyen voor betere toegang tot wetenschappelijke literatuur;
- Om de aanwezigheid en rol van de externe ombudsfunctionaris nadrukkelijker onder de aandacht te brengen bij studenten en docenten en verder beleid rond sociale veiligheid uit te werken;
- Om beleid te formuleren voor alternatieve toetsvormen voor neurodivergente studenten, waarbij de opleidingscommissie een bredere rol krijgt en docenten van adequate scholing worden voorzien;
- Om het voornemen van de opleidingscommissie om de eigen rol nader te formaliseren concreet vorm te geven;
- Om de opleidingscommissie nauw opleidingsspecifieke zaken te laten monitoren indien deze aandacht behoeven;
- Om de opleidingscommissie adequaat de gehele studenten- en docentenpopulatie te laten vertegenwoordigen in geformuleerde speerpunten.

Het panel beveelt een aantal vervolgacties aan om de programma's verder te verbeteren. Deze **aanbevelingen** doen geen afbreuk aan de positieve beoordeling van de kwaliteit van de programma's:

- **Eenduidige terminologie stage:** Zorg ervoor dat eenduidig en huidig taalgebruik gehanteerd wordt door zowel docenten als studenten in de master Humanistiek rondom de stage als Geestelijk Verzorger en voorzie studenten van duidelijke communicatie en informatievoorziening.
- **Richtlijnen masterthesissen:** Blijf scherp op realisatie van eigen opgestelde thesisrichtlijnen in de drie masteropleidingen om zo zowel de studeerbaarheid als wetenschappelijkheid te borgen.

- **Monitoring examencommissie:** Zorg dat de examencommissie bij audits nauw monitort of opgestelde thesrichtlijnen in alle drie de masteropleidingen adequaat tot uiting komen in masterthesissen. Laat de examencommissie daarnaast structureel uiting geven aan follow-up na geconstateerde verbeterpunten bij audits.
- **Intercollegiaal overleg:** Laat bij de opleidingen altijd intercollegiaal overleg plaatsvinden bij de overweging tot het gebruik van de discretionaire bevoegdheid en zorg ervoor dat dit altijd bij de examencommissie voor advies terechtkomt.

4. BIJLAGEN

Bijlage 1: Administratieve gegevens

Instelling	
Naam in RIO	Universiteit voor Humanistiek
Adres	Kromme Nieuwegracht 29 3512 HD Utrecht
Website	https://www.uvh.nl/
BRIN-nummer	23BF

Opleiding	
Eerste naam; zoals vastgelegd in RIO	Humanistiek
Internationale naam	Humanistic Studies
Locatie	Utrecht
Opleidingsnummer in RIO	56105
Oriëntatie en niveau	wo ba
Onderzoeksmaster	Nee
Taal in het onderwijs	Nederlands
(Wettelijke) beroepsvereisten	Nee
Alle opleidingstrajecten/ afstudeerrichtingen/specialisaties	N.v.t.
Joint programme	Nee
Bijzonder kenmerk	Nee
Verleende graad en toevoeging aan de graad	B of Arts
Studielast in EC	180
Variant(en)	Voltijd
Werken met eenheden van leeruitkomsten (voltijd, deeltijd, duaal)	Nee
Visitatiegroepindeling	WO Humanistiek
Inleverdatum visitatierapport	1 November 2025
Overig (bijv. naamswijziging of studieduurverlenging)	Nee

Opleiding	
Eerste naam; zoals vastgelegd in RIO	Humanistiek

Internationale naam	Humanistic Studies
Locatie	Utrecht
Opleidingsnummer in RIO	66105
Oriëntatie en niveau	wo ma
Onderzoeksmaster	Nee
Taal in het onderwijs	Nederlands
(Wettelijke) beroepsvereisten	Nee
Alle opleidingstrajecten/ afstudeerrichtingen/specialisaties	N.v.t.
Joint programme	Nee
Bijzonder kenmerk	Nee
Verleende graad en toevoeging aan de graad	M of Arts
Studielast in EC	180
Variant(en)	Voltijd
Werken met eenheden van leeruitkomsten (voltijd, deeltijd, duaal)	Nee
Visitatiegroepindeling	WO Humanistiek
Inleverdatum visitatierapport	1 November 2025
Overig (bijv. naamswijziging of studieduurverlenging)	Nee

Opleiding	
Eerste naam; zoals vastgelegd in RIO	Zorgethiek en Beleid
Internationale naam	Ethics of Care and Policy
Locatie	Utrecht
Opleidingsnummer in RIO	60953
Oriëntatie en niveau	wo ma
Onderzoeksmaster	Nee
Taal in het onderwijs	Nederlands
(Wettelijke) beroepsvereisten	Nee
Alle opleidingstrajecten/ afstudeerrichtingen/specialisaties	N.v.t.
Joint programme	Nee
Bijzonder kenmerk	Nee
Verleende graad en toevoeging aan de graad	M of Arts

Studielast in EC	60
Variant(en)	Voltijd
Werken met eenheden van leeruitkomsten (voltijd, deeltijd, duaal)	Nee
Visitatiegroepindeling	WO Humanistiek
Inleverdatum visitatierapport	1 November 2025
Overig (bijv. naamswijziging of studieduurverlenging)	Nee

Opleiding	
Eerste naam; zoals vastgelegd in RIO	Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven
Internationale naam	Citizenship, Professionalism and Civil Society
Locatie	Utrecht
Opleidingsnummer in RIO	60978
Oriëntatie en niveau	wo ma
Onderzoeksmaster	Nee
Taal in het onderwijs	Nederlands
(Wettelijke) beroepsvereisten	Nee
Alle opleidingstrajecten/afstudeerrichtingen/specialisaties	N.v.t.
Joint programme	Nee
Bijzonder kenmerk	Nee
Verleende graad en toevoeging aan de graad	M of Arts
Studielast in EC	60
Variant(en)	Voltijd
Werken met eenheden van leeruitkomsten (voltijd, deeltijd, duaal)	Nee
Visitatiegroepindeling	WO Humanistiek
Inleverdatum visitatierapport	1 November 2025
Overig (bijv. naamswijziging of studieduurverlenging)	Nee

Bijlage 2: Beoogde leerresultaten

Bachelor Humanistiek

Tabel 1.1. Eindtermen van de bachelor Humanistiek

1. Kennis en inzicht: de afgestudeerde kan

- a. zingeving en humanisering uitleggen op basis van relevante en actuele theorieën en methoden uit zowel de geesteswetenschappelijk als sociaalwetenschappelijke disciplines en toelichten hoe de humanistiek zich verhoudt tot de constituerende wetenschappelijke disciplines;
- b. weergeven hoe theorieën en praktijken van levensbeschouwing, in het bijzonder humanistische tradities, zich verhouden tot maatschappelijke en historische contexten;

2. Toepassen kennis en inzicht: de afgestudeerde kan

- a. hedendaagse processen van zingeving en humanisering in het publieke domein conceptualiseren en analyseren;
- b. onder begeleiding een wetenschappelijk verantwoord en voor de humanistiek relevant elementair onderzoek opzetten en uitvoeren;

3. Oordeelsvorming: de afgestudeerde kan

- a. wetenschappelijk onderbouwde standpunten formuleren op het gebied van levensbeschouwing en existentiële vragen, met verwijzing naar humanistische tradities en hun cultureel-historische contexten;
- b. kritisch reflecteren op de invloed van levensbeschouwelijke tradities en persoonlijke inspiratiebronnen op zingevings- en humaniseringsprocessen;

4. Communicatie: de afgestudeerde kan

- a. een redenering beargumenteerd opzetten en op maatschappelijke relevante en wetenschappelijk verantwoorde wijze schriftelijk en mondeling weergeven;
- b. met inzet van dialogische vaardigheden (persoonlijke) zingevingsvragen analyseren;

5. Leervaardigheden: de afgestudeerde kan

- a. op grond van zelfreflectie over de eigen waarden, kwaliteiten en voorkeuren keuzes maken voor een vervolgstudie, toekomstige loopbaan en arbeidsmarkt.

Master Humanistiek

Tabel 2.1 Eindtermen van de master Humanistiek vanaf cohort 2023-2024

1. Kennis en inzicht: de afgestudeerde kan

- a. relevante perspectieven op zingeving en humanisering analyseren vanuit historisch, filosofisch en sociaalwetenschappelijk perspectief;
- b. relevante perspectieven op levensbeschouwing en levensbeschouwelijke pluraliteit, wetenschappelijk onderzoek, actuele maatschappelijke kwesties en humanistische geestelijke verzorging benoemen en analyseren;

2. Toepassen van kennis en inzicht: de afgestudeerde kan

- a. verschillende perspectieven op de kernthema's zingeving en humanisering toepassen op vraagstukken binnen voor de humanistiek relevante professionele praktijken, in het bijzonder de humanistische geestelijke verzorging;
- b. een onderbouwde visie geven op actuele (internationale) politiek-maatschappelijke ontwikkelingen en diversiteitsvraagstukken op het gebied van zingeving en humanisering;

c. zelfstandig een wetenschappelijk verantwoord en voor de humanistiek relevant onderzoek opzetten en uitvoeren.

3. Oordeelsvorming: de afgestudeerde kan

- a. op basis van relevante wetenschappelijke kennis, gebaseerd op kritische (zelf)reflectie en een duurzame dialoog met anderen, onderbouwde en in de wetenschappelijke en maatschappelijke context ingebedde conclusies trekken;
- b. kritisch reflecteren op de mogelijkheden, beperkingen en vooronderstellingen van (humanistiek) onderzoek en een verantwoording geven van de normatieve oriëntatie hierin;

4. Communicatieve (en professionele) vaardigheden: de afgestudeerde kan

- a. zich mondeling en schriftelijk positioneren in wetenschappelijke en beleidsmatige contexten, vanuit humanistische, levensbeschouwelijke waarden en een daarop gebaseerde morele oriëntatie;
- b. individuen, groepen en/of organisaties ondersteunen bij de omgang met zingeavings- en humaniseringsvraagstukken, door inzet van dialogische en analytische vaardigheden, schrijfvaardigheden, advies-, begeleidings- en educatieve vaardigheden;

5. Leervaardigheden: de afgestudeerde kan

- a. de eigen levensbeschouwelijke positionering en het eigen normatieve kader verwoorden met inzet van dialogische vaardigheden en met zicht op de eigen persoonlijke mogelijkheden en beperkingen binnen professionele werkterreinen.

Master Zorgethiek en Beleid

Tabel 3.1. Eindtermen van de master Zorgethiek en Beleid

1. Kennis en inzicht: de afgestudeerde kan

- a. filosofische (vooral fenomenologische en zorgethische) denkstromingen beschrijven en analyseren die relevant zijn voor probleem- en vraagstellingen in relatie tot zorg en samenleving;
- b. relevante theorieën over beleid en organisatie in zorg en samenleving benoemen, en de kentheoretische en ethische veronderstellingen daarvan toelichten.

2. Toepassen van kennis en inzicht: de afgestudeerde kan

- a. de hoofdlijnen en hoofdbegrippen van de zorgethiek vergelijken met benaderingen in de wijsgerige ethiek, de medische ethiek en de bio-ethiek;
- b. inzichten uit de deeldisciplines (zorg-) ethiek, beleids- en organisatieleer, op argumentatieve wijze op elkaar te betrekken;

- c. met gebruik van wetenschappelijke (inter-)nationale literatuur en kwalitatief empirische (vooral fenomenologische en etnografische) onderzoekbenaderingen en -methoden zelfstandig een zorgethisch onderzoek opzetten en uitvoeren.

3. Oordeelsvorming: de afgestudeerde kan

- a. op maatschappelijk- en beleidsniveau vanuit een internationale oriëntatie een beargumenteerde opvatting over zorg in de samenleving naar voren te brengen;
- b. een zorgethisch probleem in een complexe situatie uiteenzetten en hiervoor onderbouwde oplossingsmogelijkheden voorstellen en afwegen.

4. Communicatieve (en professionele) vaardigheden: de afgestudeerde kan

- a. zowel academisch als maatschappelijk en op beleidsniveau rapporteren over onderzoeksresultaten en beargumenteerde opvattingen over zorg in de samenleving en daarbij blijf geven van een constructieve en maatschappijkritische houding.

5. Leervaardigheden: de afgestudeerde kan

- a. vanuit een open houding (inter)nationale ontwikkelingen op gebied van zorgethiek volgen en de eigen kennis hierover op peil houden.

Master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven

Tabel 4.1. Eindtermen van de master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven

1. <u>Kennis en inzicht: de afgestudeerde kan</u> a. sociologische, onderwijspedagogische en filosofische denkstromingen onderscheiden en analyseren die relevant zijn voor probleem- en vraagstellingen in relatie tot burgerschap(svorming) als bijdrage aan kwaliteit van samenleven; b. relevante theorieën over onderwijs in en beleid ten aanzien van burgerschap en ethische professionaliteit uitleggen, en de sociaalwetenschappelijke en ethische veronderstellingen daarvan toelichten. 2. <u>Toepassen kennis en inzicht: de afgestudeerde kan</u> a. inzichten uit de sociologie, onderwijspedagogiek en filosofie, waaronder in het bijzonder de deeldisciplines beleidssociologie, morele en burgerschapseducatie en ethiek op argumentatieve wijze op elkaar betrekken;	
b. met gebruik van (inter)nationale wetenschappelijke literatuur en kwalitatief empirische onderzoeksbenaderingen en -methoden zelfstandig een verantwoord onderzoek opzetten en uitvoeren. 3. <u>Oordeelsvorming: de afgestudeerde kan</u> a. op maatschappelijk en beleidsniveau vanuit een internationale oriëntatie een beargumenteerde opvatting over burgerschap(svorming) en kwaliteit van samenleven, alsmede de rol van publieke professionals daarin, formuleren en legitimeren; b. spanningen tussen burgers of tussen burgers en instituties uitleggen in termen van burgerschap en hiervoor onderbouwde oplossingsmogelijkheden voorstellen en afwegen. 4. <u>Communicatieve vaardigheden: de afgestudeerde kan</u> a. op academisch en op beleidsniveau rapporteren over onderzoeksresultaten en eigen beargumenteerde opvattingen over de samenhang tussen burgerschap(svorming) en kwaliteit van samenleven, en de samenhang tussen kwaliteit van samenleven en ethische professionaliteit in publieke instituties, waaronder het onderwijs in het bijzonder, en daarbij blijk geven van een constructieve en maatschappijkritische houding. 5. <u>Leervaardigheden: de afgestudeerde kan</u> a. vanuit een open houding (inter)nationale ontwikkelingen op gebied van burgerschap en kwaliteit van samenleven volgen en de eigen kennis hierover op peil houden.	

Bijlage 3: Curriculumoverzicht

Bachelor Humanistiek

Curriculum Bacheloropleiding Humanistiek 2024-2025			
Jaar 1			
Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
B1-ZIN1: Inleiding theorie en geschiedenis van de levensbeschouwing [7,5 EC]	B1-HUM1: Levensloop in context [7,5 EC]	B1-ZIN2: Filosofie in humanistiek [7,5 EC]	B1-HUM2: In- en uitsluiting [7,5 EC]
B1-ONDZ1: Inleiding in de wetenschap en kwalitatief sociaalwetenschappelijk onderzoek [7,5 EC]	B1-ONDZ2: Kwalitatieve methoden en onderzoeksethiek [7,5 EC]	B1-ONDZ3: Methoden van historisch onderzoek [7,5 EC]	
	B1-AAV1: Academische Arbeidsmarktgerichte Vaardigheden 1 [7,5 EC] <i>(Presenteren & Groepswerk)</i>		
Jaar 2			
Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
B2-ZIN3: Psychology in humanistic studies [7,5 EC] (ENG)	B2-ZIN4a: Geschiedenis van het humanisme [7,5 EC]	B2-ONDZ5: Filosofisch onderzoek [7,5 EC]	B2-ONDZ4: Kwantitatieve methoden en surveyonderzoek [7,5 EC]
B2-HUM3: Promises and Pitfalls of Citizenship [7,5 EC] (ENG)	B2-HUM4: Introduction to ethics [7,5 EC] (ENG)	Vrije ruimte [7,5 EC] * BZB-10 Activiteiten in de UvH organisatie of BZB 20 Assisteren bij UvH onderwijs of een vak bij een andere universiteit	
B2-AAV2: Academische Arbeidsmarktgerichte Vaardigheden 2 [7,5 EC] <i>(Reflecteren en Gespreksvaardigheden -inclusief Interculturele vaardigheden-)</i> Marco Otten			
Jaar 3			
Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
B3-ZIN6a: Belichaamde betekenis [7,5 EC]	B3-ZIN5: Meaning-making in contemporary society: discovering ecohumanism [7,5 EC] (ENG)	B3-ONDZ6: Methoden voor interdisciplinair humanistiek onderzoek [5 EC]	Vrije ruimte [7,5 EC] * BZB-10 Activiteiten in de UvH organisatie of BZB 20 assisteren bij UvH onderwijs of een vak bij een andere universiteit
B3-HUM5: Humanisering en de publieke sector (1): Van Vraag naar voorstel. [7,5 EC]	B3-HUM6: Humanisering en de publieke sector (2): Van onderzoek naar advies. [7,5 EC]	B3-BT: Bachelorthesis [10 EC]	
B3-AAV3: Academische Arbeidsmarktgerichte Vaardigheden 3 [7,5 EC] <i>(Gespreksvaardigheden, Presenteren, Reflecteren, Groepswerk & Arbeidsmarktoriëntatie)</i>			

* In de vrije ruimte van de opleiding (15 EC) mag maximaal één UvH-keuzevak ingebracht worden

Master Humanistiek

Curriculum Masteropleiding Humanistiek 2024-2025			
Jaar 1 (voor instroom 2023/2024 en later)			
Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
HUM1-10: Bronnen van humanisme	HUM1-30: Philosophy of Science for Humanistic Studies [ENG]	HUM1-50: Toekomstige uitdagingen voor mens en humanisme	HUM1-70: Levensbeschouwing en religie in de seculiere tijd
HUM1-20: Geestelijke verzorging op humanistische grondslag	HUM1-40: Zingeving en gezondheid	HUM1-60: Ethiek en Beleid voor een humane en zorgzame samenleving	HUM1-80: Humanisme en educatie
Jaar 2 (voor instroom 2023/2024 en later)			
Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
HUM2-10: Meerstemmigheid in de onderzoekspraktijk	HUM2-ST: Stage (22,5 EC)		
HUM2-20: Pursuing Social Justice (ENG)	HUM2-30: Lichamelijkheid en verhalen in begeleiding	HUM2-40: Rituelen in transitie	HUM2-50: Ethiek in beraad
Jaar 3 (voor instroom 2022/2023 en eerder)			
Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
M3-ONDZ3: Praktijkgericht mixed-methods onderzoek	Eén 7,5 EC keuzevak of invulling vrije ruimte * Zie lijst onderaan.	M3-MT: Master thesis (22,5 EC) (diverse begeleiders)	
M3-HUM4: Humanistic practices in a globalising world (ENG)	Eén 7,5 EC keuzevak of invulling vrije ruimte * Zie lijst onderaan.	Eén 7,5 EC keuzevak of invulling vrije ruimte * Zie lijst onderaan.	
* Keuzevakken studenten jaar 3 (hiervan is minimaal 15 EC verplicht)			
Periode 2	Periode 3	Periode 4	
HUM2-30: Lichamelijkheid en verhalen in begeleiding	HUM2-40: Rituelen in transitie	HUM2-50: Ethiek in beraad	
M2-BVORG3: Transitional Justice and Human Rights: an interdisciplinary perspective (ENG)	M2-BVBEG6: Conflict en Geweld		
M2-BVBEG7: Brede vorming en professionalisering Vak vervalt in 2024/2025 – studenten wordt aangeraden 'assisteren in het UvH Onderzoek' te volgen	M2-BVBEG5: Verlies en Rouw		
* Overige vakken voor invulling vrije ruimte			
Periode 2	Periode 3	Periode 4	
Vakken uit de Masters BKS en ZEB zijn ook te kiezen (met uitzondering van ZEB-31) voor invulling van de vrije ruimte.			
Activiteiten in UvH organisatie, Assisteren bij UvH onderwijs of UvH onderzoek (BZM 10, 20 of 90)			
Vakken uit andere masteropleidingen in NL of buitenland kunnen ook gekozen worden. Daarvoor is wel toestemming nodig van de examencommissie.			

Tabel 2.3 verdiepingsthema's in de keuzeruimte vanaf academisch jaar 2025-2026

Begeleiding	Educatie	Onderzoek	Ethiek	Sociaal- maatschappelijke context
Verlies en rouw	Educatieve activiteiten in de context van geestelijke verzorging	Participatief actie-onderzoek	Ethics of care: An introduction	Humanistic practices in a globalizing world
Conflict en geweld	Education for Flourishing in a Sustainable World	Assisteren bij onderzoek	Zorgethiek zonder grenzen	Education for Flourishing in a Sustainable World
Participatief actie-onderzoek	Moral and citizenship education		Ethische Professionaliteit	Transitional justice & human rights
	Assisteren bij UvH-onderwijs			

Master Zorgethiek en Beleid

Curriculum Masteropleiding Zorgethiek en Beleid 2024-2025

Jaar 1			
Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
ZEB-10: Ethics of Care: an introduction [7,5 EC] (ENG)	ZEB-51: Zorgethiek zonder grenzen [7,5 EC]	ZEB-31: Zorgethiek en beleid in zorg- en welzijnsorganisaties [7,5 EC] [samen met studenten master Humanistiek]	ZEB-20: Ethische competenties in zorg- en welzijnsinstellingen [7,5 EC]
ZEB-40: Theorieën van zorgethisch onderzoek [7,5 EC]	ZEB-61: Zorgethisch veldonderzoek [7,5 EC]	ZEB-70: Masterthesis [15 EC] (diverse begeleiders)	

Master Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven

Curriculum Masteropleiding Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven 2024-2025			
Jaar 1			
Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
DB-BKS: Democratisch Burgerschap [7,5 EC]	EP-BKS: Ethische professionaliteit [7,5 EC]	ST-BKS Stage [15 EC] <i>(NB Stage en thesis kunnen ook parallel lopen)</i>	MT-BKS Masterthesis [15 EC]
ME-BKS: Moral and citizenship education (ENG) [7,5 EC]	MO-MBKS: Methoden van onderzoek naar Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven [7,5 EC]	(diverse begeleiders)	(diverse begeleiders)

Premaster

Curriculum Premaster UvH 2024-2025			
Jaar 1			
Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
PM-30: Inleiding in de wetenschap en kwalitatief sociaalwetenschappelijk onderzoek [7,5 EC]	PM-40: Introduction to ethics (ENG) [7,5 EC]	PM-50: Research Seminar [7,5 EC]	PM-60: Premaster thesis [7,5 EC]

Bijlage 4: Programma locatiebezoek

Datum: woensdag 27 en 28 augustus 2025

Locatie: Universiteit voor Humanistiek, Kromme Nieuwegracht 29, Utrecht

Dag 1: woensdag 27 augustus 2025

08:45 – 09:15	Welkom / aankomst panel en kennismaking management
09:15 – 10:00	Management (inhoudelijk verantwoordelijken)
10:00 – 10:15	Intern overleg panel
10:15 – 10:45	Studenten B Humanistiek
10:45 – 11:00	Intern overleg panel
11:00 – 11:30	Studenten M Humanistiek
11:30 – 11:45	Intern overleg panel
11:45 – 12:45	Docenten B en M Humanistiek
12:45 – 13:45	Lunch / intern overleg panel
13:45 – 14:15	Studenten M Zorgethiek en Beleid
14:15 – 14:30	Intern overleg panel
14:30 – 15:00	Docenten M Zorgethiek en Beleid
15:00 – 15:45	Intern overleg panel
15:45 – 16:15	Studenten M Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven
16:15 – 16:30	Intern overleg panel
16:30 – 17:00	Docenten M Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven
17:00 – 17:30	Intern overleg panel

Dag 2: donderdag 28 augustus 2025

08:45 – 09:00	Aankomst panel
09:00 – 09:45	Alumni M Humanistiek, M Zorgethiek en Beleid en M Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven
09:45 – 10:00	Intern overleg panel
10:00 – 10:30	Rondleiding door de Universiteit voor Humanistiek
10:30 – 11:15	Opleidingscommissie
11:15 – 11:30	Intern overleg panel
11:30 – 12:15	Examencommissie
12:15 – 13:15	Vorbereiden eindgesprek management (inclusief lunch)
13:15 – 14:00	Eindgesprek management (formeel verantwoordelijken)
14:00 – 16:00	Opstellen voorlopige bevindingen
16:00 – 16:15	Pauze
16:15 – 16:30	Mondelinge terugkoppeling door voorzitter

16:30 – 17:30	Ontwikkelgesprek
17:30 –	Eind en borrel

Bijlage 5: Documenten

Zelfevaluatieverslag Universiteit voor Humanistiek

- Zelfevaluatieverslag Universiteit voor Humanistiek 2025
- Bijlagen:
 - Domeinspecifiek referentiekader Universiteit voor Humanistiek
 - Onderwijsvisie
 - Notitie activerend en blended onderwijs 2.0
 - Onderwijsvisie 2019
 - Onderwijsvisie 2025
 - Strategisch Plan Universiteit voor Humanistiek 2022 – 2026
 - Docenten
 - Beleid junior docenten 2021
 - Docerend personeel overzicht 01-04-2024
 - Onderwijsinzet UvH 20240227
 - Curricula
 - Curriculum BHUM (2022 – 2023, 2023 – 2024 en 2024 – 2025)
 - Curriculum MHUM (2022 – 2023, 2023 – 2024 en 2024 – 2025)
 - Curriculum MZEB (2022 – 2023, 2023 – 2024 en 2024 – 2025)
 - Curriculum MBKS (2022 – 2023, 2023 – 2024 en 2024 – 2025)
 - Curriculum premaster (2022 – 2023, 2023 – 2024 en 2024 – 2025)
 - Toetsdossiers
 - Ba HUM: Ba1 B1-ZIN1 2023 – 2024, Ba2 B2-HUM3 2023 – 2024, Ba2 B2 ONDZ4 2023 – 2024 en Ba3 AAV3 2023 – 2024
 - Ma HUM: M Hum HUM1-80 2023 – 2024, M Hum M2 BVBE5 2023 – 2024 en M Hum M3 OND3 2023 – 2024
 - Ma ZEB: ZEB-31 2023 – 2024 en ZEB-51 2023 – 2024
 - Ma BKS: DB BKS 2022 – 2023 en DB BKS 2023 – 2024
 - Onderwijs- en Examenregelingen
 - OER BA (2022 – 2023, 2023 – 2024 en 2024 – 2025)
 - OER MA HUM (2022 – 2023, 2023 – 2024 en 2024 – 2025)
 - OER MA ZEB (2022 – 2023, 2023 – 2024 en 2024 – 2025)
 - OER MA BKS (2022 – 2023, 2023 – 2024 en 2024 – 2025)
 - Toetsing
 - AI
 - Notitie omgang AI in Toetsing 2024
 - Notitie omgang in AI Toetsing 2025
 - Omgang met AI – voor in college

- Studentenenquête AI 2025
 - Eindrapportage Toetsing (2022 – 2023, 2023 – 2024)
 - Organisatie surveillance bij tentamens op locatie
 - Raster bevoegdheden onderwijs toetsing Bachelor
 - Raster bevoegdheden onderwijs toetsing Master
 - Raster bevoegdheden toetsing Premaster Bachelor
 - Relatie vakken – eindtermen – toetsing 2025
 - Toetsbeleid UvH 2022
- Examencommissie
 - Verslag audit Bachelorthesis (2023 – 2024)
 - Verslag audit Masterthesis Humanistiek (2022 – 2023)
 - Verslag audit Masterthesis ZeB (2022 – 2023)
 - Verslag audit Masterthesis BKS (2022 – 2023)
 - Verslag audit Stage BKS (2022 – 2023)
 - Jaarverslagen Examencommissie (2022 – 2023, 2023 – 2024)
 - Regels en Richtlijnen Examencommissie (2022 – 2023, 2024 – 2025)
 - Zelfevaluatie Examencommissie 2021 – 2025
- Opleidingscommissie
 - Jaarverslagen Opleidingscommissie (2022 – 2023, 2023 – 2024)
- Instroom, doorstroom en rendement
 - BHUM 2024 instroom, doorstroom, diploma's
 - MHUM 2024 instroom, doorstroom, diploma's
 - MZEB 2024 instroom, doorstroom, diploma's
 - MBKS 2024 instroom, doorstroom, diploma's
 - Reglement Toelatingscommissie UvH
- Werkveldadviescommissies
 - HUM – werkvelden overleg 10-06-2024
 - HUM – werkvelden overleg HGV 04-11-2024
 - ZEB werkveldoverleg 20-02-2025
 - BKS werkveldoverleg 18-06-2024
- Evaluaties en kwaliteitszorg
 - NSE
 - Factsheet NSE 2021
 - Factsheet NSE 2022
 - Factsheet NSE 2023
 - Factsheet NSE 2024
 - Factsheet NSE 2025
 - Vakevaluaties

- DOW overzicht – AAV (2022 – 2023, 2023 – 2024)
- DOW overzicht – Periode 1 (2022 – 2023, 2023 – 2024)
- DOW overzicht – Periode 2 (2022 – 2023, 2023 – 2024)
- DOW overzicht – Periode 3 (2022 – 2023, 2023 – 2024)
- DOW overzicht – Periode 4 (2022 – 2023, 2023 – 2024)
- UvH Kwaliteitszorgplan 2024 – 2030
- Internationalisering en taalbeleid
 - Taalbeleid UvH 2024
 - UvH visie Internationalisering
- Diversiteit, Equity en Inclusie
 - Definitieve versie Visie en doelstellingen DEI
 - UvH Studeren met een ondersteuningsbehoefte + bijlage
- Aanvullende informatie panel – stage Ma HUM
- Ontwikkelgesprek onderwijsvisitatie – besprekpunten

Eindwerken

Bacheloropleiding Humanistiek

De lijst over de periode juni 2021 tot en met augustus 24 bevatte 96 recent afgestudeerden. Hieruit is de volgende selectie van vijftien eindwerken tot stand gekomen:

Cijferreeks	Aantal	Selectie
5,5-6,9 voldoende	24	4
7,0 - 8,4 goed	68	9
8,5 - 10,0 zeer goed	4	2

Masteropleiding Humanistiek

De lijst over de periode september 2022 tot en met augustus 2024 bevatte 95 recent afgestudeerden. De selectie is gemaakt op basis van de thesissen en corresponderende stageproducten zijn hierbij opgevraagd. Hieruit is de volgende selectie van vijftien eindwerken tot stand gekomen:

Cijferreeks	Aantal	Selectie
5,5-6,9 voldoende	20	3
7,0 - 8,4 goed	67	10
8,5 - 10,0 zeer goed	8	2

Masteropleiding Zorgethiek en Beleid

De lijst over de periode juni 2022 tot en met augustus 2024 bevatte 56 recent afgestudeerden. Hieruit is de volgende selectie van vijftien eindwerken tot stand gekomen:

Cijferreeks	Aantal	Selectie
5,5-6,9 voldoende	6	3
7,0 - 8,4 goed	19	9
8,5 - 10,0 zeer goed	4	3

Masteropleiding Burgerschap en Kwaliteit van Samenleven

De lijst over de periode juni 2023 tot en met augustus 2024 bevatte 31 recent afgestudeerden. De selectie is gemaakt op basis van de thesissen en corresponderende stageproducten zijn hierbij opgevraagd. Hieruit is de volgende selectie van vijftien eindwerken tot stand gekomen:

Cijferreeks	Aantal	Selectie
5,5-6,9 voldoende	1	5
7,0 - 8,4 goed	18	8
8,5 - 10,0 zeer goed	2	2

Verdere details over de geselecteerde eindwerken zijn op aanvraag beschikbaar bij Odion Onderzoek.

Vondellaan 104
 3521 GH Utrecht
 m 030-2819804
 e info@odion-onderzoek.nl
 w www.odion-onderzoek.nl